

Азия/Еуропа

Ақпараттық-сараптама журналы

Басылымның 3-ші жылы, №25, Қаңтар 2018

AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜNÜN AYLIK YAYINIDIR

ЕУРАЗИЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫНЫҢ АЙ САЙЫН ШЫҒАРАТЫН БАСЫЛЫМЫ

COMPARING INTERREGIONAL AND INTRAREGIONAL TRADE OF CENTRAL ASIA

МЕЖРЕГИОНАЛЬНАЯ И ВНУТРИРЕГИОНАЛЬНАЯ ТОРГОВЛЯ В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ

СҰХБАТ РӨПОРТАЖ

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ АҚПАРАТТАНДЫРУ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ АКАДЕМИГІ, АБЫЛАЙ ХАН АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР ЖӘНЕ ӘЛЕМ ТІЛДЕРІ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ ПРОФЕССОРЫ, ФИЛОЛОГИЯ ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ ДОКТОРЫ ҚҰСАЙЫН ТЫНЫСБАЙҰЛЫ РЫСАЛДИ

KAZAKISTAN ULUSLARARASI BİLİŞİM AKADEMİSİ AKADEMİSYENİ, ABILAY KHAN KAZAK ULUSLARARASI İLİŞKİLER VE DÜNYA DİLLERİ ÜNİVERSİTESİ PROF. DR. KUSAYIN TINISBAYULI RISALDI

UNCERTAINTY SURROUNDING RADIOACTIVE POLLUTION OVER EUROPE

НЕОПРЕДЕЛЕННОСТЬ ВОКРУГ РАДИОАКТИВНОГО ЗАГРЯЗНЕНИЯ НАД ЕВРОПОЙ

DAUREN ABEN

THE PRICE OF RECENT BREAKTHROUGHS IN THE CASPIAN DISPUTE

ЦЕНА УСПЕХА В КАСПИЙСКОМ ДИАЛОГЕ

LIDIYA PARKHOMCHIK

Asya Avrupa / Азия Еуропа
(Haber – Yorum) / (Ақпараттық – сараптама)

Avrasya Araştırma Enstitüsü Yayınıdır
Еуразия ғылыми-зерттеу институты басылымы

Sahibi / Меншік иесі
Ahmet Yesevi Üniversitesi Avrasya Araştırma Enstitüsü Müdürü /
Ахмет Ясауи университеті Еуразия ғылыми-зерттеу институты директоры
Doç. Dr. Vakur Sümer

Genel Yayın Yönetmeni / Бас редактор
Zhengizkhan Zhanaltay

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Жауапты редактор
Dr. Zhandos Ranov

Haber Müdürü / Жаңалықтарға жауапты редактор
Zhengizkhan Zhanaltay

Tercüme Ekibi / Аудармашылар тобы
Omirbek Hanayi
Aigerim Manatkızı
Kanat Makhanov

Sekretarya / Хатшылық
Saltanat Suleymen

Teknik Redaksiyon / Техникалық редакторлар
Abulkhairkhan Zhunisbek

Yayın Kurulu / Редакция алқасы
Doç. Dr. Vakur Sümer
Zhengizkhan Zhanaltay
Dr. Zhandos Ranov
Dr. Gulnar Nadirova
Dauren Aben
Lidiya Parchomchik

Yönetim Merkezi / Басқару орталығы

Almalı Audanı, Mametova 48, 050004
Almaty, Kazakhstan
Tel. +7 (727) 279 97 94
Fax. +7 (727) 279 97 94
E-mail: info@eurasian-research.org

Mülakat, haber-yorum ve analizlerde ifade edilen görüşler yazarların kendi görüşleri olup
Enstitü'nün yayın politikasını yansıtmamaktadır. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

"Сұхбат", "Ақпараттық-сараптама" және "Өзекті пікір" айдарларымен шыққан мақала авторларының
пікірлері институт көзқарасын білдірмейді. Журналда жарияланған материалдарды
институттың рұқсатынсыз көшіріп басуға болмайды.

DOÇ. DR. VAKUR SÜMER

Қадірлі де құрметті оқырман қауым!

«Азия Еуропа» журналының 2018 жылдағы алғашқы санын назарларыңызға ұсынамыз. Жаңа жыл барлық адамзат қауымына бейбітшілік, игілік пен амандық әкелуіне тілектеспіз. Еуразия аймағындағы тұрақтылықты сақтау және дамыту біздің ең маңызды ниетіміз болып табылатындығы сөзсіз. Осы аймақтағы бейбітшілік, даму және тұрақтылықты қорғау тек қана аймақтық елдер үшін ғана емес, сонымен қатар бұл аймақтың жаһандық географиялық жағдайы мен тиімді позициясын есепке алсақ бүкіл әлем үшін де маңызды. Қожа Ахмет Ясауи Халықаралық қазақ-түрік университеті жанындағы ғылыми-зерттеу институты ретінде басты мақсатымыз – істеген жұмыстарымыз арқылы Түркия мен Қазақстанның саясаты мен ұлттық мүдделерін қолдайтын білім базасын құру, сондай-ақ Еуразия аймағында бейбітшілік пен тұрақтылықты қорғап, ынтымақтастықты тереңдетуге үлес қосу.

Осы санымызда қызықтыратын төрт талдауға орын бердік. Басты талдауда Орталық Азия аймағының басқа аймақтармен, сондай-ақ өз ішінде жүзеге асырған сауда қатынастарын қарастырдық. Статистика мен түрлі деректер келтірілген талдау сіздердің қызығушылықтарыңызды арттыратынына сенімдіміз.

Келесі талдауымызда Беларустағы тікелей шетелдік инвестициялар тақырыбы қарастырылды. Беларусь Еуразия аймағындағы географиялық орналасуы бойынша маңызды жағдайда болғанына қарамастан, қоғам назарын жеткілікті түрде өзіне тарта алмаған ел болып табылады. Осы тұрғыдан алғанда Беларустың жалпы экономикалық дамуының айғақтары көрсетілген талдау бұл ел туралы хабардар болуымызға үлес қосатынына сенеміз.

2018-ші жылдың қаңтар айындағы санымызда жарияланған тағы бір талдауда Еуропадағы радиоактивті ластану туралы айтылуда. Біз қоршаған орта мәселелерінің маңызы артып келе жатқан кезеңде өмір сүрудеміз. Соңғы жылдары радиоактивті ластану адамзат өміріне қауіп төндіретін маңызды мәселелердің біріне айналды. Аталмыш талдау осы тақырып төңірегіндегі мәселелерді қозғайды.

Каспий теңізі бойынша келіссөздердің ағымдағы жай-күйі зерделенген талдау осы санымызда басты тақырыптардың бірі болды. Еуразияның көптеген елдеріне тікелей және барлығына дерлік жаһанна әсер ететін бұл мәселенің біржолата шешілуі аймақтың саяси, экономикалық және басқа да деңгейлерде жылдам дамуына жол ашады.

Ақпан айындағы санымызда қайта жүздескенше.

Merhaba kıymetli okuyucularımız,

2018 Yılıның ilk AsyaAvrupa sayısı ile karşınızdayız. Yeni yılın tüm insanlığa huzur ve esenlik getirmesini diliyoruz. Hiç şüphesiz, Avrasya bölgesindeki istikrarın korunması ve geliştirilmesi bu minvalde en önemli dileğimizdir. Bu bölgedeki barış, istikrar ve kalkınma ortamının muhafazası, yalnızca bölge ülkeleri için değil, söz konusu coğrafyanın küresel düzlemdeki etkili konumu ve merkezietti dikkate alındığında, tüm dünya için de büyük önem arz etmektedir. Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi'ne bağlı bir birim olan Avrasya Araştırma Enstitüsü olarak önde gelen amacımız, yaptığımız çalışmalarla, gerek Türkiye ve Kazakistan'ın politika ve milli menfaatlerine destek olacak biçimde bir bilgi dağarcığı yaratmak; gerekse Avrasya bölgesinde huzur ve istikrarın korunarak işbirliklerinin derinleştirilmesine destek vermektir.

Bu sayımızda ilginizi çekeceğini tahmin ettiğimiz dört analize yer veriyoruz. Kapak konumuzu teşkil eden analiz yazımızda Orta Asya bölgesinin diğer bölgelerle gerçekleştirdiği ve bölge içi gerçekleşen ticaret hareketlerini inceliyoruz. İstatistiklerle desteklenen ve önemli bulgular barındıran analiz yazımızın ilginizi çekeceğini düşünüyoruz.

Bir diğer analiz yazımızda Belarus'ta doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını konu ediyoruz. Bilindiği üzere Belarus, Avrasya bölgesinde coğrafi konum itibarıyla önemli bir durumda olmasına karşılık, kamuoyu ilgisinin üzerinde yeterince yoğunlaşmadığı bir ülke. Bu çerçevede, Belarus'un genel ekonomik gelişiminin de ipuçlarını bulabileceğiniz analiz yazımızın bu ülkeyle ilgili farkındalığa katkı vereceğine inanıyoruz.

Ocak 2018 sayımızdaki bir diğer analiz yazımızda Avrupa'daki radyoaktif kirlilik konu ediliyor. Çevresel konuların giderek çok daha fazla önem kazandığı bir çağda yaşıyoruz. Bu ekseninde, son yıllarda radyoaktif kirlilikler insan hayatını tehdit eden güncel sorunlar arasında önemli yer tutar hale geldi. İlgili analizimiz bu konudaki temel bilgileri ortaya koyuyor.

Hazar Denizi eksenindeki müzakerelerin geldiği aşamanın değerlendirildiği analiz yazımız da bu sayımızı başta gelen içeriklerinden bir diğeri. Avrasya'nın çok sayıda ülkesini doğrudan ve hemen hepsini dolaylı olarak etkileyen bu meselenin kalıcı ve sürdürülebilir bir şekilde sonuçlandırılması, bölgenin politik, ekonomik ve diğer düzlemlerde daha hızlı gelişiminin de önünü açacaktır.

Şubat sayımızda yeniden görüşebilmek umuduyla.

ÖNSÖZ

АЛҒЫСӨЗ

AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜ

ЕУРАЗИЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫНЫҢ ДИРЕКТОРЫ

DOÇ. DR. VAKUR SÜMER1

RÖPORTAJ

СҰХБАТ

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ АҚПАРАТТАНДЫРУ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ АКАДЕМИГІ,
АБЫЛАЙ ХАН АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР ЖӘНЕ ӘЛЕМ
ТІЛДЕРІ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ ПРОФЕССОРЫ, ФИЛОЛОГИЯ ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ
ДОКТОРЫ ҚҰСАЙЫН ТЫНЫСБАЙҰЛЫ РЫСАЛДЫ

KAZAKISTAN ULUSLARARASI BİLİŞİM AKADEMİSİ AKADEMİSYENİ, ABILAY KHAN
KAZAK ULUSLARARASI İLİŞKİLER VE DÜNYA DİLLERİ ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. KUSAYIN TINISBAYULI RISALDI4

GÜNCEL

ӨЗЕКТІ ПІКІР

COMPARING INTERREGIONAL AND INTRAREGIONAL TRADE OF CENTRAL ASIA

МЕЖРЕГИОНАЛЬНАЯ И ВНУТРИРЕГИОНАЛЬНАЯ ТОРГОВЛЯ В

ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ

KANAT MAKHANOV12

UNCERTAINTY SURROUNDING RADIOACTIVE POLLUTION OVER EUROPE

НЕОПРЕДЕЛЕННОСТЬ ВОКРУГ РАДИОАКТИВНОГО ЗАГРЯЗНЕНИЯ

НАД ЕВРОПОЙ

DAUREN ABEN22

FOREIGN DIRECT INVESTMENT IN BELARUS

ПРЯМЫЕ ИНОСТРАННЫЕ ИНВЕСТИЦИИ В БЕЛАРУСЬ

DANIYAR NURBAYEV31

THE PRICE OF RECENT BREAKTHROUGHS IN THE CASPIAN DISPUTE

ЦЕНА УСПЕХА В КАСПИЙСКОМ ДИАЛОГЕ

LIDIYA PARKHOMCHIK38

HABER-YORUM

АҚПАРАТТЫҚ САРАПТАМА

THE LAPIS LAZULI TRANSIT, TRADE AND TRANSPORT ROUTE 46

TRILATERAL SUMMIT IN SOCHI ADDRESSED SYRIA'S FUTURE	48
THE LIST OF THE WORLD SCIENTIFIC ELITE IS UPDATED	50
RAILROADS CONTRIBUTE TO KAZAKHSTAN'S BILATERAL	
TRADE WITH CHINA	52
S&P DOWNGRADED THE RATING OF THE KAZAKH OIL AND	
GAS OPERATOR	54
NEW KYRGYZ LEADER INHERITS COMPLICATED LEGACY	56
KAZAKİSTANLI İŞ ADAMLARININ AOSB ZİYARETİ	58
KAZAKHSTAN AND CHINA DISCUSS KAZAKH DIASPORA ISSUES	60
CASPIAN STATES PROMOTE ENVIRONMENTAL AGENDA	62
RANKING OF WORLD'S POWERFUL WOMEN	64
ÇİN'İN SINCAN UYGUR ÖZERK BÖLGESİ'NDEN ÖZBEKİSTAN'A İLK	
KARGO TREN SEFERİ BAŞLADI.....	66
WORLD BANK EXPECTS HIGHER OIL PRICES IN 2018.....	68
SIDELINE ISSUES OF THE CSTO SUMMIT IN MINSK	70
PRESIDENT TRUMP RECOGNIZES JERUSALEM AS ISRAEL'S CAPITAL	72
AVRUPA BİRLİĞİ'NİN IMF'Sİ KURULUYOR	74
ПРОБЛЕМА МОЛОДЕЖНОЙ МИГРАЦИИ В КАЗАХСТАНЕ.....	76
NEW SHIP JOINED THE CASPIAN FLEET OF IRAN	79
KAZAKHSTAN ADOPTS STRATEGY-2025	81
KAZAKHSTAN'S NATIONAL BANK ADOPTED MAIN DIRECTIONS OF	
MONETARY POLICY FOR 2018.....	83
ÇİN-ORTA ASYA SİYASİ PARTİLERİ 2. DİYALOG TOPLANTISI	85
UZBEKİSTAN AND AFGHANISTAN FORGE CLOSER RELATIONS.....	87
EUROPEAN PARLIAMENT APPROVES EU-KAZAKHSTAN ENHANCED	
PARTNERSHIP AGREEMENT	89
KAZAKHSTAN'S OIL PRODUCTION AND EXPORTS IN 2017.....	91
SAVUNMA HARCAMALARI 2018'DE YENİ BİR REKORA KOŞUYOR	93
NEW KYRGYZ PRESIDENT VISITS UZBEKİSTAN	95
SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF KAZAKHSTAN IN 2017	97
EU EXTENDED SANCTIONS AGAINST RUSSIA	99
GÜNEY KORE BAŞKANI MOON JAE-İN'İN İLK ÇİN ZİYARETİ.....	101

ETKİNLİKLER ІС-ШАРАЛАР

..... 104

İNFOGRAFİK ИНФОГРАФИКА

..... 128

**ХАЛЫҚАРАЛЫҚ АҚПАРАТТАНДЫРУ АКА-
ДЕМИЯСЫНЫҢ АКАДЕМИГІ,
АБЫЛАЙ ХАН АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҚАТЫНАСТАР ЖӘНЕ ӘЛЕМ
ТІЛДЕРІ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ ПРОФЕССОРЫ,
ФИЛОЛОГИЯ ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ
ДОКТОРЫ ҚҰСАЙЫН
ТЫНЫСБАЙҰЛЫ РЫСАЛДИ**

**KAZAKİSTAN ULUSLARARASI BİLİŞİM
AKADEMİSİ AKADEMİSYENİ, ABILAY
KHAN KAZAK ULUSLARARASI İLİŞKİLER VE
DÜNYA DİLLERİ ÜNİVERSİTESİ PROF. DR.
KUSAYIN TINISBAYULI RISALDI**

**Оқырмандарымызға өзіңіз жайлы
қысқаша айта кетсеңіз?**

1940 жылы Алматы облысы Сарқан ауданы Алғабас колхозында туып, 1958 жылы Бақалы орта мектебін, кейін Алматы шетел тілдер педагогикалық институтын үздік бітірдім.

Оқу біткен соң Алматы шетел тілдер педагогикалық институтының мұғалімі болып қызмет атқарып, 1965-66 жж. Шығыс Германияның Карл-Маркс университетінде және Гердер институтында білімімді жетілдірдім. 1966 жылдан осы уақытқа шейін Абылайхан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университетінде (бұрынғы Алматы шетел тілдері педагогикалық институты) Неміс тілі факультетінің деканының орынбасары, Даярлық бөлімінің деканы, Әлеуметтік және мәде-

Kendiniz hakkında kısaca bilgi verir misiniz?

1940 yılında Almatı ili Sarkan ilçesi Algabas köyünde doğdum. 1958 yılında Bakalı Ortaokulunu, sonra Almatı Yabancı Diller Pedagojik Enstitüsünü bitirdim.

Mezun olduktan sonra Almatı Yabancı Diller Pedagojik Enstitüsünde öğretmen olarak çalıştım ve 1965-66 yılları arasında Doğu Almanya'daki Karl Marx Üniversitesi'nde ve Herder Enstitüsü'nde eğitim gördüm. 1966'dan bu yana Abilay Han Uluslararası İlişkiler ve Dünya Dilleri Üniversitesi'nde (eski Almatı Yabancı Diller Pedagojik Enstitüsü) Alman Dili ve Edebiyat Fakültesi Dekan Yardımcısı, Hazırlık Bölümü Dekanı, Sosyal ve Kültürel İşler Rektör Yardımcısı, Oryantal Filoloji Fakültesi Dekanı, Bilimsel İşler Rektör Yardımcısı, Bilimsel Araştırma Merkezi Müdürü görevlerinde bulundum.

ниет мәселелері бойынша проректор, Шығыс филология факультетінің деканы, Ғылым жөніндегі проректор және Ғылыми-зерттеу орталығының директоры қатарлы қызметтер атқардым.

Москваның Морис Торез атындағы Мәскеу мемлекеттік педагогикалық шет тілдер институтында «Қазіргі неміс тілінің сын дәрежесі категориясы» тақырыбынан ғылыми кандидаттық диссертация қорғадым. Германияның Гамбург университетінде білім асырып, «Неміс және қазақ тілдерінің контрастивтік грамматикасын» шығардым. «Сын дәрежесі категориясы: функционалды коммуникативтік табиғаты (Қазақ және неміс тілдері негізінде)» атты докторлық диссертация қорғадым. 2011 жылда «Халықаралық ақпараттандыру академиясы» толық мүшесі – Академигі атағын алдым.

Қазірге дейін 200-ге жуық ғылыми мақала жариялап, «Неміс-қазақ тілдерінің салыстырмалы грамматикасы» (Алматыда, Гамбургта шыққан), «Неміс тілінің теориялық грамматикасы», «Неміс тіліндегі сын дәрежесі категориясы» және «Сын дәрежесі категориясы» атты монографиялар шығардым. Сонымен қатар, «Неміс-қазақ тілашары» атты Жоғары оқу орнының студенттеріне арналған неміс тілі оқулығы, университеттің екінші курс студенттеріне арналған «Неміс тілі» оқулығы, еліміздің қазақ мектептерінің 10-классына арналған оқулықтар және 48 томдық «Қазақ тіл білімі антологиясының» 48-ші томының бірлескен авторы болдым. Көптеген докторанттар мен магистранттарға ғылыми жетекшілік жасап келемін.

Елбасымыз Нұрсұлтан Назарбаевтың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты мақаласында көрсетілген, сондай-ақ, қазақ қоғамының көкейтесті мәселелерінің бірі – латын әліпбиіне

**РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ-
ДЫҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТ-
ТАРЫНЫҢ ІШІНДЕГІ
АСА БІР ӨЗЕКТІСІ –
ТІЛІМІЗДІҢ ТАБИҒИ
ҚАЛПЫНА САЙ
КЕЛЕТІН, ӨРКЕНИ-
ЕТ ӨРЕСІНЕ САЙ
БОЛА АЛАТЫН,
ТІЛІМІЗДІҢ ҚҰНАР-
ЛЫ ДА ТЕКТІ БОЛ-
МЫСЫН, ҰЛТТЫҚ
ЕРЕКШЕЛІГІН, ӘЛЕУ-
ЕТІН, БАЙ ҚАЗЫНА-
СЫН, САП АЛТЫН-
ДАЙ ТАЗАЛЫҒЫН
АЙШЫҚТЫЛЫҒЫН
КӨРСЕТЕ АЛАТЫН
БОЛМЫСЫНА САЙ
КЕЛЕТІН ҰЛТТЫҚ
ӘЛІПБІДІ ҚАЛЫП-
ТАСТЫРУ АЛҒА
ҚОЙЫЛЫП ОТЫР.**

**MANEVİ CANLAN-
MANIN ANA HEDEFLERİNDEN EN ÖNEMLİLERİNDEN BİRİSİ,
DİLİMİZİN DOĞAL
KALIBINA DENK, ME-
DENİYET GELİŞİMİNE
UYGUN, DİLİMİZİN
ZENGİNLİKLERİ İLE
MİLLİ ÖZELLİKLERİNE
VE POTANSİYELİ-
NE LAYIK BİR MİLLİ
ALFABE OLUŞTURMA-
NIN FİKRİ ÖNÜMÜZE
KOYULMAKTADIR.**

Moskova'daki Maurice Thorez Devlet Pedagoji ve Yabancı Diller Enstitüsü'nde "Modern Almancanın Sıfat Kategorisi" konulu doktora tezini savundum. Sonra Almanya Hamburg Üniversitesi'nde öğrenim görerek "Almanca ve Kazakça Kontrastiv Grameri" başlıklı kitap yayınladım. "Sıfat Kategorisi: İşlevine ve İletişimsel Yaklaşımı (Kazakça ve Almanca Örneğiyle)" konulu doktora tezini savundum. 2011 yılında ise Kazakistan Uluslararası Bilişim Akademisi Akademisyeni unvanını aldım.

Bu yana yaklaşık 200 bilimsel makalem yayınlanman yanı sıra, "Almanca-Kazakça Karşılaştırmalı Grameri" (Almatı, Hamburg), "Almancanın Teorik Grameri", "Almancanın Sıfat Kategorisi" ve "Sıfat Kategorisi" monografilerim basıldı. Ek olarak, Yüksek eğitim öğrencileri için "Almanca-Kazakça Giriş" ders kitabı, Yüksek eğitim ikinci sınıf öğrencileri için "Almanca" ders kitabı, Devlet okullarının 10. sınıfı için ders kitapları ve 48 ciltlik "Kazakça Dilbilimi Antolojisi" 48.ciltinin ortak yazarı oldum. Birçok doktora ve yüksek lisans öğrencilerine tezi danışmanı oldum.

Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'in "Geleceğe Doğru: Manevi Uyanış" isimli makalesinde değinilen Kazak toplumunun acil sorunlarından biri, Latin alfabesine geçiş konusudur. Bu konuda büyük sorumluluk taşıyan dilbilimcisi olarak Latin alfabesine geçişe yönelik fikirlerinizi paylaşabilir misiniz?

Manevi canlanma, çağdaş dünyadaki yeni bir gelişme dönemine denk gelen ülkenin modernizasyonu için büyük önem taşıyan ve ülke hayatının neredeyse tüm alanlarında eleştirilen geleneksel değerlerin özelliklerine dayanarak kalkınmanın yönü ve yoludur.

Programın ana hedeflerinden en önemlilerinden birisi, dilimizin doğal kalıbına denk, medeniyet gelişimine

“

**БІРАҚ ЖАҢА ЗАМАН АУҚЫМЫНДА, ЖАҢАША ӘЛІПБИ
ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЕЛ ТАЛДАУЫНА, ТАҢДАУЫНА
БЕРІЛІП ОТЫР. БҰНЫҢ ӨЗІ ЖАҢАРУДЫҢ, ҰЛТТЫҚ
БОЛМЫСЫМЫЗДЫҢ ЗАМАНАУИ ДЕҢГЕЙІНЕ САЙ
ДАМУЫНЫҢ БЕЛГІСІ БОЛМАҚ.**

Qazaqstan

Қазақсый алфавит на латинице

Написание	Звук	Написание	Звук
1 Aa	[a]	17 N' n'	[h], [hɣ]
2 A' a'	[ə]	18 Oo	[o]
3 Bb	[b]	19 O' o'	[ə]
4 Dd	[d]	20 Pp	[n]
5 Ee	[e]	21 Qq	[k]
6 Ff	[f]	22 Rr	[p]
7 Gg	[g]	23 Ss	[c]
8 G' g'	[x], [h]	24 S' s'	[w]
9 Hh	[i]	25 C' c'	[ɰ]
10 Ii	[u], [y]	26 Tt	[ɣ]
11 I' i'	[j]	27 Uu	[y]
12 Jj	[ʒ]	28 U' u'	[b]
13 Kk	[k]	29 Vv	[ɣ]
14 Ll	[l]	30 Yy	[y]
15 Mm	[m]	31 Y' y'	[z]
16 Nn	[h]	32 Zz	

FAKAT YENİ DÖNEMDE ALFABENİN YENİ OLUŞUMU HALKIN TAKDİRİNE BIRAKILMAKTADIR. BU, MODERNLEŞMENİN, MİLLİ KİMLİĞİMİZİN MODERN SEVİYESİNE UYGUN OLARAK GELİŞMESİNİN İŞARETİDİR.

”

көшу мәселесі. Осы мәселеде үлкен жауапкершілік арқалаған тіл білімі маманы ретінде, латын әліпбиіне көшу туралы ойларыңызбен бөліссеңіз.

Рухани жаңғыру – ел дамуының жаңа бір арнада өркендеу кезеңінде әлемдегі заманауи үдеріс ауқымында жаңаруының аз уақытында алға қойылып отырған, ел өмірінің барлық дерлік саласында уақыт сындарынан өткен дәстүрлі құндылықтарының мәйегін негізге ала отырып, алға дамудың соны бағдары, бағыты.

Бағдардың негізгі бағыттарының ішіндегі аса бір өзектісі – тіліміздің табиғи қалпына үйлесетін, өркениет өресіне сай бола алатын, тіліміздің құнарлы да текті болмысын, ұлттық ерекшелігін, әлеуетін, бай қазынасын, сап алтындай тазалығын айшықтап көрсете алатын ұлттық әліпбиді қалыптастыру алға қойылып отыр. Оның да ғасырлар өрісінде өткен сан қилы қалыптары болды. Осы мәселе тұрғысынан алып қарасақ та қазіргі «рухани жаңғыру» мәселесі ел болашағы үшін маңызды болып отыр.

Қазақстан парламентінде ұсынылған екі түрлі латынша қазақ әліпбиі жобасының соңғысы Елбасы жарлығымен бекітілді. Ұсынылған жобаларға қатысты қоғамда түрлі пікірлер де туындап отыр. Осы жобаларға қалай қарайсыз?

Кириллица қазақ тіліне өз кезінде жоғарының нұсқауымен, пәрменімен енгізілгені белгілі. Оның қазақ тілінің байырғы қалпына сырттан келген өзгерістерге ұшыратқанын бастан кешкен еді. Сөздік қоры орыс тілінің кірме сөздерімен, тағы басқа да тілдік ықпалға түскені белгілі.

Орыс қарпіне көшудің алдында 1929 жылдан 1940 жылдарға дейін латын тектес әліпбиді де ана тіліміз

“

НЕПЗГІ «БІР ДЫБЫСҚА БІР ӘРІП» ҰСТАНЫМЫНЫҢ ДҰРЫС ЕКЕНДІГІ ЕШ КҮМӘН КЕЛТІРМЕЙДІ.

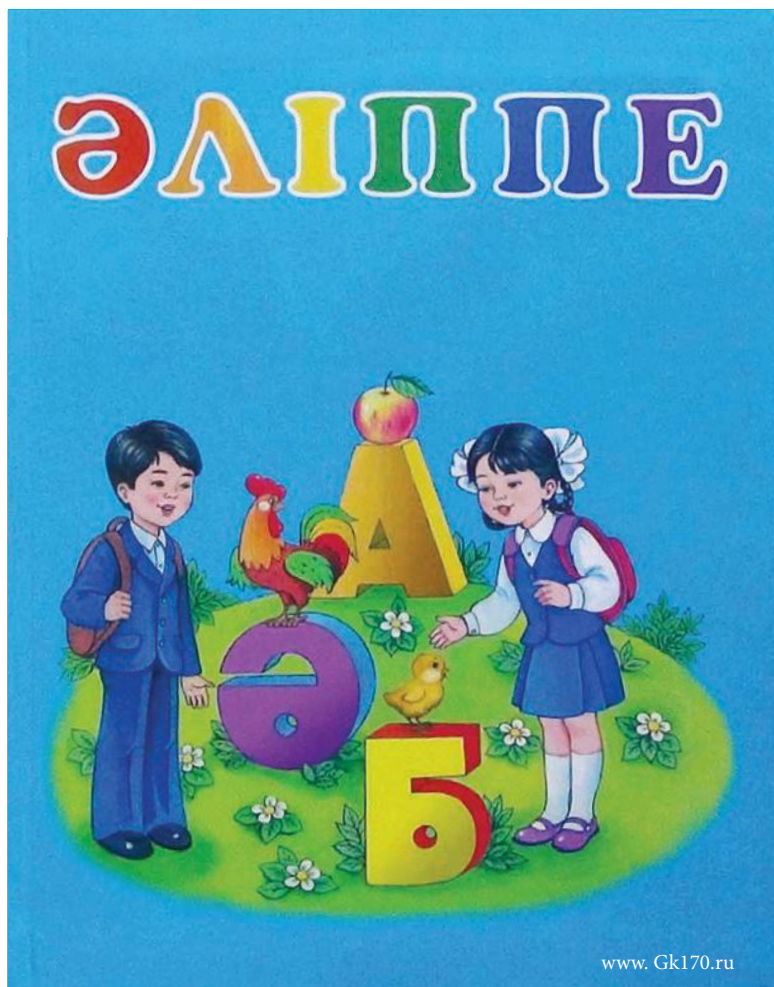
"BİR SES-BİR HARF" İLKESİNİN DOĞRU OLDUĞUNA HİÇ ŞÜPHE YOKTUR.

”

uygun, dilimizin zenginlikleri ile milli özelliklerine ve potansiyeline layık bir milli alfabe oluşturma fikri önümüze koyulmaktadır. Bu konunun yüzyıllardır devam eden bir geçmişi vardır. Bu açıdan bakıldığında, “Manevi Canlanma” konusu, ülkenin geleceği için büyük önem teşkil etmektedir.

Kazakistan Parlamentosu’nda sunulan iki farklı Latin temelli Kazak alfabesi projesinin ikincisi Cumhurbaşkanı Kararı ile onaylanmıştır. Önerilen yeni alfabeye olumsuz görüş bildirenler de var. Bu proje hakkında görüşünüz nedir?

Kiril alfabesine geçmeden önce, 1929-1940 yılları arasında Latin alfabesi kullanılmıştır. Bugünlerde de

басынан кешті. Қазіргі заманауи кеңістікте тіліміз сол нұсқа ауқымына қайта оралу үрдісіне тап келді. Бірақ жаңа заман ауқымында, жаңаша әліпби қалыптастыру ел талдауына, таңдауына беріліп отыр. Бұның өзі жаңарудың, ұлттық болмысымыздың заманауи деңгейіне сай дамуының белгісі болмақ. Оның нұсқасын қоғамдық талдау барысында көптеген ұсыныстар болды.

Алғашқы нұсқалары талдаудан өтті. Бастапқыда диграфтық тәсіл біраз саралаудан өтті. Оның «бір дыбыс - бір әріп» ұстанымына сай келмегендігінен, қазақ тілінің ерекше дыбыстарын апострофпен беру нұсқасы алдымен бекітілген еді. Ол туралы да ел пікірлерін айтып жатыр. Апостроф та екі әріптің кейпіне келіп, жазу кеңістігінде орын алады, оқу, жазуды күрделендіре түседі. Оны кейбір басылымдарда жазыла бастаған нұсқалардан көріп жүрміз.

Осыған орай мен де өз пікірім мен өз нұсқамды алға тартуды жөн көрдім. 1996 жылы Германияның Гамбург университетінде неміс тілінде жазылып, сол уни-

dilimiz Latin alfabesine dönüş eğilimindedir. Fakat yeni dönemde alfabenin yeni oluşumu halkın takdirine bırakılmaktadır. Bu, modernleşmenin, milli kimliğimizin modern seviyesine uygun olarak gelişmesinin işaretidir. Alfabenin versiyonu toplum tarafından değerlendirildiğinde birçok öneri yer almıştır.

İlk olarak digraf (çift harfler) yaklaşımı incelendi. "Bir ses – bir harf" ilkesi ile tutarlı olmadığı için, Kazak dilinin orijinal seslerinin kesme işareti ile gösterildiği versiyonu ilk olarak onaylandı. Bu konuda da çeşitli görüşler dile getirilmektedir. Kesme işareti de iki harf şeklinde yer alarak okuma ve yazma işlemleri daha karmaşık hale getirebilir. Bunu, bazı baskılarda kullanılmaya başlayan yazılarda görüyoruz.

Bu bağlamda, ben de kendi düşüncemi ve kendi versiyonumu öne sürmeye karar verdim. 1996 yılında Almanya'nın Hamburg Üniversitesi'nde Almanca yayınlanmış olup, hem Almanya'da hem de ülkemizde dağıtılan Almanca-Kazakça Dillerinin Karşılaştırmalı Grameri isimli çalışmamda kendi Latin

РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ

верситеттің баспасында басылып, сол елде, сондай-ақ өз елімізде таратылған неміс-қазақ тілдерінің салыстырмалы грамматикамда мен сол кездегі сол елдегі компьютерде қазақ кириллица шрифтерінің болмағандығынан өз нұсқамдағы латын әліпбиді қалыптастырып, қолданған едім. Неміс тіліндегі қазақ тіліне ұқсас ә, ө, ү дыбыстарына сай келетін неміс әріптерімен қоса тағы басқа әріптерді қолданған едім. Неміс әріптестеріме алғашқы мәтіндерді оқытқанда, латын әріптеріндегі қазақ сөздері мен сөйлемдерінің дыбысталуы қазақ тіліне сай келгені мен құрастырған әліпбидің оңтайлылығын көрсеткендей болды.

Университетімізде осы мәселеге байланысты өткен «дөңгелек үстелде» мен де өз пікірімді айтқан едім. Негізгі «бір дыбысқа бір әріп» ұстанымының дұрыс екендігі еш күмән келтірмейді. Соңғы нұсқамдағы апостроф әріп соңынан келіп, орын алады да, диграфтың қалыпына ұқсайды. Жазылуда қосымша әріп сияқты апостроф та екі орын алады да, жиілігі оқуды күрделендіреді. Ә - әрпін А әріпіне апостроф қолданғанның орнына А әрпін умлаутпен - **Ä ä** жазса, бір дыбысқа бір әріп ұстанымына келеді, артық орын, кеңістікті алмайды. Сол сияқты **ө - Öö, ү - Üü, і - İi** умлаутпен, ал **Ғғ - Ğğ, ң - Ŋŋ, ш - Šš** «қанатшамен» **ұ - Ūū** сызықшамен таңбаланса оңтайлы да үнемді болмақ. Ондай дәстүр бар ғой. Мұндай таңбалаулар жүйесі компьютерде бар, ол ешқандай қиыншылық тудырмайды.

Егер қазақ тілінің латын әліпбиі жобалары ары қарай талданып жатса, мен мына төмендегі нұсқамды ұсынбақпын. Негізінде орыс тіліндегі әріптерді алып тастаса болады. Оларды қазақ тілінің дыбысталуына келтіруге болады.

Түбі бір Түркі халықтарынан

**ЛАТЫНҒА КӨШУ
- ЕҢ АЛДЫМЕН
ТУЫС ЖҰРТЫМЫ-
ЗБЕН ҚАУЫШТЫ-
РУҒА, РУХАНИ
ЖАҚЫНДЫҒЫМЫ-
ЗДЫ ЖАҢҒЫРТУҒА
БАСТАЙТЫН ЖОЛ
БОЛМАҚ.**

**LATİN ALFABESİNE
GEÇİŞ, BİRBİRİMİZE
DAHA ÇOK
YAKINLAŞTIRARAK
RUHSAL
YAKINLIĞIMIZI
MODERNLEŞTİRME
DOĞRULTUSUNDA
İLK ADIM
OLACAKTIR.**

temelli Kazak alfabesini uygulamış-
tım. Çünkü o dönemde bilgisayarda
Kazak Kiril harfleri bulunmamıştı. Al-
manca'da bulunan Kazakça'ya benzer
ә, ө, ү seslerine uygun olan Alman
harflerinin yanı sıra diğer harfleri
kullandım. Alman meslektaşlarım ilk
metinleri okurken, Latin harfli Kazak-
ça sözcüklerin ve cümlelerin telaffuzu
Kazakça'ya uygun olduğunu ve oluş-
turduğum alfabenin elverişli olduğu-
nu gördüm.

Üniversitemizde bu konuda gerçek-
leştirilen “yuvarlak masa” toplantısın-
da da kendi görüşümü belirtmiştim.
“Bir ses – bir harf” ilkesinin doğru
olduğuna hiç şüphe yoktur. Önerilen
yeni Alfabenin ikinci versiyonunda
kesme işareti harf sonundan gelerek
digraf şekline benzemektedir. Yazma
sürecinde ek bir harf gibi olan kesme
işareti de iki yer kaplayarak okuma
sürecini zorlaştırmaktadır. Ә harfi, A
harfine kesme işareti kullanmak yeri-
ne A harfi üzerine iki nokta koyarak **Ä
ä** şeklinde yazılırsa, “Bir ses – bir harf”
ilkesine uygun gelerek hiç boşluk kal-
mayacaktır. Aynı şekilde, **ө – Öö, ү –
Üü, і – İi** gibi harf üzerine iki nokta
koyarak, **Ғғ – Ğğ, ң – Ŋŋ, ш – Šš**
gibi kanat işaretini koyarak, **ұ – Ūū**
çizgi ile işaretlenirse elverişli olacak-
tır. Böyle bir gelenek söz konusudur.
Bu tür biçimlendirme sistemi bilgisa-
yarda bulunmakta ve bu herhangi bir
sorun yaratmamaktadır.

Kazakça dilinin Latin alfabesi projesi
daha ayrıntılı olarak analiz edilirse,
aşağıdaki örneği sunmak isterim. As-
lında, Rusça'daki harfler kaldırılarak
Kazak dilinin ses yapısına uyarlanabi-
lir.

**Türkiye, Azerbaycan ve Özbekis-
tan gibi Türk devletleri günümüz-
de Latin alfabesini kullanıyor. Ka-
zakistan'da da 1929-1940 yılları
arasında Latin alfabesine kullanil-
mıştır. Size göre Latin alfabesine
geçiş Türk halkları ile manevi açı-
dan daha yakınlaşmamıza katkıda
bulunacak mıdır?**

Түркия, Әзербайжан және Өзбекстан латын әліпбиін қолданып отыр. Біз де 1929 жылдан 1940 жылға дейін латын әліпбиін қолданған болатынбыз. Біздің латын әліпбиіне көшуіміз туысқан Түркі халықтарымен рухани жақындаса түсуімізге септігін тигізе ме?

Қазақ тілінің латын жобасы туралы да кәміл ойланып, қазақ тілінің табиғатына сай келетін, ғасырларға алып баратын, өзге де туыс тілдердегі, әсіресе осы әліпбиге ертеректе көшкен түрік, әзербайжан және өзбек тілдер тәжірибесіне сүйене отырып, түрік әліппесінің — 29 әрпіне ұқсас өз әліпбиімізді асықпай, көпшілік көңіліне сай келетін кемелді нұсқасын қабылдауымыз керек деп ойлаймын. Бұл ең алдымен туыс

Latin temelli Kazak alfabesi projesi dikkatlice değerlendirilerek Latin alfabesine geçen Türkiye, Azerbaycan ve Özbekistan tecrübelerinin incelenmesi gerekmektedir. 29 harfli Türk alfabesine benzer şekilde Kazak dilinin özelliklerine tekabül eden ve gelecekte yüzyıllar boyunca kullanılabilecek olan kendi alfabemizin halk taleplerini karşılayan en uygun versiyonunu kabul etmeliyiz. Bu, bizi birbirimize daha çok yakınlaştırarak ruhsal yakınlığımızı modernleştirme doğrultusunda ilk adım olacaktır. □

жұртымызбен қауышуға, рухани жақындығымызды жаңғыртуға бастайтын жол болмақ. □

	Жазылуы Yazılışı	Дыбысталуы Sesi		Жазылуы Yazılışı	Дыбысталуы Sesi
1	Aa	a	17	Ň ñ	ң
2	Ää	ә	18	Oo	o
3	Bb	b	19	Öö	ө
4	Dd	d	20	Pp	п
5	Ee	e	21	Qq	қ
6	Gg	г	22	Rr	р
7	Ğğ	ғ	23	Ss	с
8	Hh	x h	24	Šš	ш
9	Ii	и	25	Cc	ч
10	İi	i	26	Tt	т
11	Pp	п	27	Uu	у
12	Jj	ж	28	Üü	ү
13	Kk	к	29	Ūū	ұ
14	Ll	л	30	Yy	ы
15	Mm	м	31	Vv	в
16	Nn	н	32	Zz	з

COMPARING INTERREGIONAL AND INTRAREGIONAL TRADE OF CENTRAL ASIA

KANAT MAKHANOV

EURASIAN RESEARCH INSTITUTE,
JUNIOR RESEARCH FELLOW

ЕВРАЗИЙСКИЙ НАУЧНО-
ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ,
МЛАДШИЙ НАУЧНЫЙ СОТРУДНИК

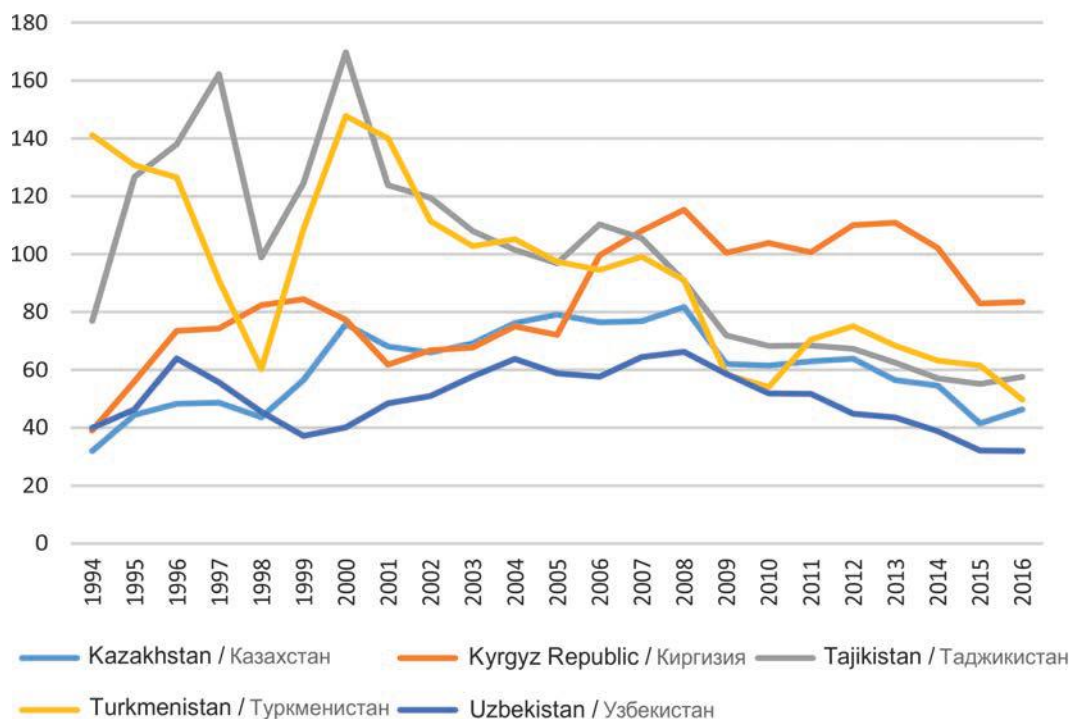
МЕЖРЕГИОНАЛЬНАЯ И ВНУТРИРЕГИОНАЛЬНАЯ ТОРГОВЛЯ В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ

The landlocked geographic position of Central Asia is the primary trade constraint making direct oceanic trade impossible and increasing the distance to major world markets. Moreover, the geography within the region itself, such as complex boundaries, inaccessible mountain ranges along with political, cultural, historical controversies and weak institutions, creates additional impediments that translate into higher costs for trade within the region as well as with the outside world. Given these circumstances, the formation of economic policies that would favor regional cooperation and trade appears to be a rather complicated issue. However, these natural and institutional disadvantages can be outweighed by the economic potential that could be realized from exploiting the inland trade routes and the geographical proximity to such vast markets as the EU, China, Russia, and India. Intraregional trade in Central Asia is less than 5% of its total trade and, under the existing trade patterns, the potential value of trade in the region can be doubled (Lord, 2015). One of the primary reasons for this geographically unbalanced external trade of the Central Asian states is the abundance of mineral resources. Exports of raw materials, especially hydrocarbons, helped some of the Central Asian countries to grow rapidly and overcome certain economic problems such as extreme poverty, as well as realize large

Географическое положение стран Центральной Азии, не имеющих морских границ, является основным препятствием для морской торговли и выхода на крупные мировые рынки. Более того, географические условия внутри самой Центральной Азии, такие как естественные границы в виде труднопроходимых горных цепей, а также политические, культурные, исторические противоречия в отношениях и слабые институты, создают дополнительные препятствия, которые превращаются в торговые издержки как между странами внутри региона, так и в торговле с внешним миром. С учетом этих обстоятельств формирование экономической политики, которая будет способствовать региональному сотрудничеству и торговле, представляется достаточно сложной задачей. Однако потенциальная выгода от использования внутренних торговых путей и расположение вблизи таких огромных рынков, как ЕС, Китай, Россия и Индия, превышают во много раз все природные и институциональные издержки. В среднем, внутрирегиональная торговля в Центральной Азии составляет менее пяти процентов от общей торговли, а в рамках существующих торговых моделей потенциальная стоимость торговли в ней может быть удвоена (Lord, 2015). Одной из основных причин этой географически несбалансированной внешней торговли центрально азиатских государств является

infrastructure projects in spite of geographic, geopolitical and institutional disadvantages and, in some cases (Turkmenistan), in the absence of genuine market reforms (Batsaikhan and Dabrowski, 2017).

Figure 1: Trade openness of the five Central Asian states during 1994-2016

Source: World Bank

In general, the Central Asian states are highly trade open economies with high rates of trade with the outside world. The ratios of trade to GDP quickly increased after the collapse of the USSR mainly due to exports of raw materials and low GDPs at that time. The trade openness rates for the five Central Asian states are shown in Figure 1. Currently, the Central Asian states are rather integrated to the outside world in terms of trade. For instance, the ratio of external trade to GDP is about 46% for Kazakhstan and 83% for Kyrgyzstan. Starting from early 2000s, there has been a considerable growth of external trade of the Central Asian countries. However, despite the geographical proximity, cultural, historical and other similarities, the share of trade of the countries within the region has always been significantly lower than the

наличие больших запасов минеральных ресурсов. Экспорт сырья, особенно углеводородов, помогал странам Центральной Азии быстро расти, преодолевать опреде-

Рисунок 1: Открытость торговли пяти центральноазиатских государств в 1994-2016 годах.

Источник: Всемирный банк

ленные экономические проблемы, такие как крайняя нищета, а также реализовывать крупные инфраструктурные проекты, несмотря на географические, геополитические и институциональные недостатки, а в некоторых случаях (Туркменистан) в отсутствие реальных рыночных реформ (Batsaikhan и Dabrowski, 2017).

В целом, центральноазиатские государства ведут довольно активную торговлю с внешним миром. Соотношения торгового оборота этих стран к ВВП стали быстро расти после распада СССР в основном за счет экспорта сырья и низкого ВВП. Показатели открытости торговли для пяти государств показаны на рисунке 1. Центральноазиатские государства интегрированы во внешний мир с точки зрения торговли. Например, отношение внешней торговли к ВВП

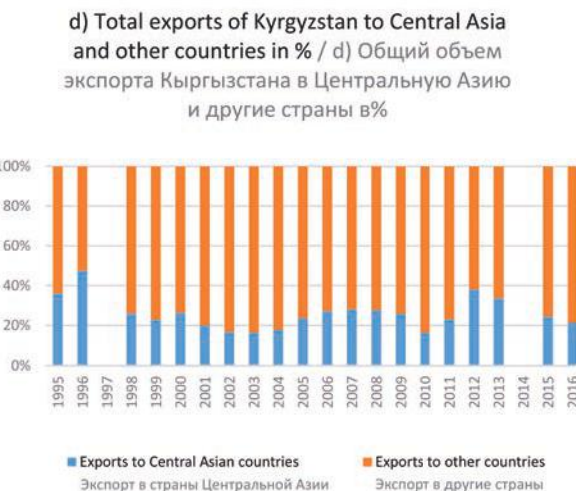
share of trade with the outside world, as it can be seen in Figure 2 below.

Figure 2: Change of total exports of Kazakhstan and Kyrgyzstan to Central Asia and other countries during 1995-2016 (bln USD)

для Казахстана составляет около 46%, а для Кыргызстана – 83%. С начала 2000-х годов наблюдался значительный рост внешней

Рисунок 2: Изменения в общем экспорте Казахстана и Кыргызстана в Центральную Азию и другие страны в течение 1995-2016 гг. (млрд.долл. США)

Source: Prepared by the author based on the data from UN Comtrade

Источник: Подготовлено автором на основе данных Comtrade

One of the main reasons that can explain such a difference in trade lies in the sectorial structure of intraregional trade in Central Asia. In order to reveal the geographical split of trade flows of the five Central Asian countries (Kazakhstan, Uzbekistan, Kyrgyzstan, Tajikistan and Turkmenistan), we analyzed the sectorial structure of trade based on the trade data from the UN Comtrade da-

торговли стран Центральной Азии. Однако, несмотря на географическую близость, культурные, исторические и другие общие черты, доля торговли между странами внутри региона всегда была значительно ниже по сравнению с долей торговли с внешним миром, как видно из рисунка 2 (a-b) выше.

tabase at SITC¹ 3 digit level of the disaggregation of industries. Using the HH (Herfindahl-Hirschman) index, we measured the sectorial concentration of exports of Kazakhstan and Kyrgyzstan² to their regional neighbors and the rest of the world.

As we can see in Figure 3a) below, there is a tremendous difference between the degree of concentration of Kazakhstan's exports to other Central Asian countries and to the rest of the world. In particular, exports to other Central Asian countries appear to be highly diversified, whereas exports to the rest of the world are much more concentrated. The difference between the two has increased over time for exports of Kazakhstan starting from the late 1990s. For Kyrgyzstan, in Figure 3b), we see the same pattern but

IN GENERAL, THE CENTRAL ASIAN STATES ARE HIGHLY TRADE OPEN ECONOMIES WITH HIGH RATES OF TRADE WITH THE OUTSIDE WORLD.

В ЦЕЛОМ, ЦЕНТРАЛЬНОАЗИАТСКИЕ ГОСУДАРСТВА ВЕДУТ ДОВОЛЬНО АКТИВНУЮ ТОРГОВЛЮ С ВНЕШНИМ МИРОМ.

1 Standard Industrial Trade Classification - classification of goods used to classify the exports and imports of a country to enable comparing different countries and years

2 Data for Uzbekistan, Tajikistan and Turkmenistan were not available

Одной из основных причин, объясняющих такую разницу в торговле, является секторальная структура внутрирегиональной торговли в Центральной Азии. Чтобы выявить географическое разделение торговых потоков пяти центральноазиатских стран (Казахстан, Узбекистан, Кыргызстан, Таджикистан и Туркменистан), мы проанализировали секторальную структуру торговли на основе данных о торговле из базы данных Comtrade ООН на 3-значном уровне дезагрегации на МСТК¹ отраслей. Используя индекс HH (Herfindahl-Hirschman), мы измерили секторальную концентрацию экспорта Казахстана и Кыргызстана² в страны внутри региона и в остальные страны мира.

Как видно из рисунка 3а), существ-

1 Международная стандартная торговая классификация – классификация товаров, используемая для классификации экспорта и импорта между странами

2 Данные по Узбекистану, Таджикистану и Туркменистану были недоступны

at a lesser extent. In other words, Kazakhstan and Kyrgyzstan export a very limited variety of commodities to countries outside Central Asia. At the same time, exports of Kazakhstan and Kyrgyzstan to each other and to other Central Asian states are much more diverse, though very limited in absolute numbers. Thus, the share of the largest five export commodities in exports of Kazakhstan to non-Central Asian countries is 73.2%, whereas for exports to the Central Asian countries it is 45.4%. In 2016, the largest commodities represented in exports of Kazakhstan to non-Central Asian countries, according to the SITC, were 333-crude oil, 682-copper, 525-radioactive materials, 671-iron and 343-natural gas. The five most exported commodities from Kazakhstan to the Central Asian countries, on the other hand, were 041- wheat, 046-flour, 781- motor vehicles, 342-liquefied propane, and 672- iron and steel. For Kyrgyzstan, the shares of the five largest exported commodities to the Central Asian and non-Central Asian countries were 37.6% and 79.4%, respectively.

The issue of export diversification is of serious concern for the Central Asian states since high concentration of exports, in general, makes their econo-

DESPITE THE GEOGRAPHICAL PROXIMITY, CULTURAL, HISTORICAL AND OTHER SIMILARITIES, THE SHARE OF TRADE OF THE COUNTRIES WITHIN THE REGION HAS ALWAYS BEEN SIGNIFICANTLY LOWER THAN THE SHARE OF TRADE WITH THE OUTSIDE WORLD.

НЕСМОТЯ НА ГЕОГРАФИЧЕСКУЮ БЛИЗОСТЬ, КУЛЬТУРНЫЕ, ИСТОРИЧЕСКИЕ И ДРУГИЕ ОБЩИЕ ЧЕРТЫ, ДОЛЯ ТОРГОВЛИ СТРАНАМИ ВНУТРИ РЕГИОНА ВСЕГДА БЫЛА ЗНАЧИТЕЛЬНО НИЖЕ ПО СРАВНЕНИЮ С ДОЛЕЙ ТОРГОВЛИ С ВНЕШНИМ МИРОМ.

ует огромная разница между степенью концентрации экспорта Казахстана в другие страны Центральной Азии и остальные страны мира. В частности, экспорт в другие страны Центральной Азии, по-видимому, сильно диверсифицирован, тогда как экспорт в остальные страны намного более концентрирован. Разница между этими двумя группами стран увеличилась с течением времени для экспорта Казахстана с конца 1990-х годов. Для Кыргызстана на рис. 36) мы видим ту же закономерность, но в меньшей степени. Иными словами, Казахстан и Кыргызстан экспортируют очень ограниченную номенклатуру товаров в страны за пределами Центральной Азии. В то же время экспорт Казахстана и Кыргызстана в другие государства Центральной Азии, также как их взаимная торговля, гораздо более разнообразен, хотя и очень ограничен в абсолютном выражении. Таким образом, доля крупнейших пяти экспортных товаров в экспорте Казахстана в страны вне Центральной Азии составляет 73,2%, тогда как для экспорта в страны Центральной Азии - 45,4%. В 2016 году крупнейшими товарами представленными в экспорте Казахстана в страны Центральной Азии, по

mies highly vulnerable to market prices of exported goods. Thus, the decline in the prices of oil and other mineral products in the second half of 2014 made Central Asia subject to a tremendous adverse shock. As a result, the currencies of all Central Asian countries sharply depreciated, inflation escalated, fiscal balances and balance of payments went

Figure 3: Industrial concentration of exports of Kazakhstan and Kyrgyzstan to other Central Asian countries vs other countries.

данным МСТК, были сырая нефть, медь, радиоактивные материалы, железо и природный газ. С другой стороны, пять наиболее экспортируемых товаров из Казахстана в страны Центральной Азии – пшеница, мука, автотранспорт, сжиженный пропан, железо и сталь. Для Кыргызстана доли крупнейших экспортируемых товаров в

Рисунок 3: Промышленная концентрация экспорта Казахстана и Кыргызстана в другие страны Центральной Азии по сравнению с другими странами.

Source: Prepared by the author based on the data from UN Comtrade

Источник: Подготовлено автором на основе данных Comtrade

negative, and the economic growth slowed down considerably (Dabrowski, 2016). There are various studies explaining the reasons why external trade of the Central Asian countries developed in this manner. Raballand, *et al.* (2005) attribute the evolution of foreign trade of the Central Asian countries to major consumer markets in Europe and Asia.

страны Центральной Азии и остального мира составили, соответственно, 37,6% и 79,4%.

Вопрос диверсификации экспорта вызывает серьезную озабоченность у центральноазиатских государств, поскольку высокая концентрация экспорта в целом делает экономику уязвимой перед рыноч-

High transportation costs and economies of scale in rail transportation shaped the export structure skewed towards commodities with relatively low value added. Small and medium-sized enterprises have encountered higher trade costs in cross-border trade in sectors like agriculture, light industry, wholesale and retail trade, and tourism. High trade costs and weak competitiveness and productivity in these labor-intensive sectors constrain employment and limit possibilities that would favor poorer countries and regions (UNDP, 2014). Improved road transportation and rail freight forwarding services would

ными ценами на экспортируемые товары. Так, снижение цен на нефть и другие минеральные продукты во второй половине 2014 года крайне отрицательно сказалось на экономике стран Центральной Азии. В результате этого валюты всех стран резко обесценились, инфляция обострилась, фискальные балансы и платежный баланс стали резко отрицательными, а экономический рост значительно замедлился (Дабровский, 2016). Проводились различные исследования для выявления причин секторальной концентрации экспорта стран Центральной Азии. Raballand, et al. (2005)

benefit the product diversification (Raballand, *et al.* 2005). However, one of the major problems is that some of the countries in the region like Turkmenistan and Uzbekistan remain substantially closed to intraregional trade impeding the transit trade potential of the neighboring countries. Border closures, lack of cooperation in the energy and water areas, and weak governance create obstacles in the way of intraregional and extra-regional integration (Linn, 2012). It is not easy to implement structural

THE ISSUE OF EXPORT DIVERSIFICATION IS OF SERIOUS CONCERN FOR THE CENTRAL ASIAN STATES SINCE HIGH CONCENTRATION OF EXPORTS, IN GENERAL, MAKES THEIR ECONOMIES HIGHLY VULNERABLE TO MARKET PRICES OF EXPORTED GOODS.

ВОПРОС ДИВЕРСИФИКАЦИИ ЭКСПОРТА ВЫЗЫВАЕТ СЕРЬЕЗНУЮ ОЗАБОЧЕННОСТЬ У ЦЕНТРАЛЬНОАЗИАТСКИХ ГОСУДАРСТВ, ПОСКОЛЬКУ ВЫСОКАЯ КОНЦЕНТРАЦИЯ ЭКСПОРТА В ЦЕЛОМ ДЕЛАЕТ ЭКОНОМИКУ УЯЗВИМОЙ ПЕРЕД РЫНОЧНЫМИ ЦЕНАМИ НА ЭКСПОРТИРУЕМЫЕ ТОВАРЫ.

объясняют эволюцию внешней торговли стран Центральной Азии наличием крупных потребительских рынков в Европе и Азии. Высокие транспортные издержки и экономия за счет объемов железнодорожных перевозок формировали структуру экспорта стран региона, благоприятствуя росту экспорта товаров с относительно низкой добавленной стоимостью. Малые и средние предприятия несут более высокие торговые издержки при трансграничной торговле в таких секторах, как сельское хозяйство, легкая промышленность, оптовая и розничная торговля, туризм. Высокие торговые издержки, слабая конкурентоспособность и производительность в этих трудоемких секторах сдерживают занятость и ограничивают возможности, которые будут благоприятствовать бедным странам и регионам (ПРООН, 2014). Улучшение условий автомобильных перевозок и железнодорожных экспедиторских услуг может способствовать диверсификации продукции (Raballand, *et al.*, 2005). Однако одной из проблем является также тот факт, что некоторые страны региона, такие как Туркменистан и Узбекистан, по-прежнему в значительной степени закрыты для внутрирегиональной торговли, что препятствует транзитной торговле соседних стран. Закрытые границы, отсутствие сотрудничества в области энергетики и водных ресурсов и слабое управление создают препятствия на пути внутрирегиональной и внерегиональной интеграции (Linn, 2012). Нелегко осуществить структурные изменения в любой экономике, особенно, когда речь идет о диверсификации продуктивной структуры экономики или внешней торговли. Однако при решении этих проблем страны Центральной Азии столкнулись с дополнительными расходами, связанными с неэффективностью

changes in any economy, especially when it comes to the diversification of the productive structure of the economy or foreign trade. However, when trying to address these issues the Central Asian countries have faced additional costs associated with a low efficiency and quality of their public institutions. Such negative characteristics as dirigisme of the government and corruption favoritism that were inherited from the Communist past are still persistent in all Central Asian countries.

In this study, we analyzed the industrial structure of trade patterns of the Central Asian countries based on the data for Kazakhstan and Kyrgyzstan during 1995-2016. Despite being a landlocked region, the Central Asian countries rely very much on trade with countries outside of the region. However, it is not only the volume of trade, but also its industrial structure which differs a lot when we compare exports of the Central Asian countries within the region and their exports to other countries. In particular, intraregional trade in Central Asia is much diverse, whereas trade with the outside world is far more concentrated. Moreover, exports of Kazakhstan and Kyrgyzstan to other Central Asian countries contain more higher value added goods than their exports to other countries. Hence, the development of trade within the region is in line with the economic policies of the Central Asian states. More intense cooperation and trade between the countries of the region are equally beneficial to their economies than trade cooperation with other countries. It is also worth mentioning that there are natural centripetal forces that favor regional economic cooperation in Central Asia such as geography, history, culture, etc. The region's geography in fact encourages trade and might lead to some form of a regional preferential trade agreement (White, 2010). In general, our sugges-

ONE OF THE MAJOR PROBLEMS IS THAT SOME OF THE COUNTRIES IN THE REGION LIKE TURKMENISTAN AND UZBEKISTAN REMAIN SUBSTANTIALLY CLOSED TO INTRAREGIONAL TRADE IMPEDING THE TRANSIT TRADE POTENTIAL OF THE NEIGHBORING COUNTRIES.

ОДНАКО ОДНОЙ ИЗ ПРОБЛЕМ ЯВЛЯЕТСЯ ТАКЖЕ ТОТ ФАКТ, ЧТО НЕКОТОРЫЕ СТРАНЫ РЕГИОНА, ТАКИЕ КАК ТУРКМЕНИСТАН И УЗБЕКИСТАН, ПО-ПРЕЖНЕМУ В ЗНАЧИТЕЛЬНОЙ СТЕПЕНИ ЗАКРЫТЫ ДЛЯ ВНУТРИРЕГИОНАЛЬНОЙ ТОРГОВЛИ, ЧТО ПРЕПЯТСТВУЕТ ТРАНЗИТНОЙ ТОРГОВЛЕ СОСЕДНИХ СТРАН.

государственных институтов. Такие негативные характеристики, как дирижизм правительства, коррупционный фаворитизм, являющиеся следствием коммунистического прошлого, по-прежнему сохраняются во всех странах Центральной Азии.

В данной работе мы проанализировали промышленную структуру торговых моделей стран Центральной Азии на основе данных для Казахстана и Кыргызстана в 1995-2016 годах. Несмотря на то, что регион не имеет выхода к морю, страны Центральной Азии в значительной степени зависят от торговли со странами за пределами региона. Однако, помимо объема торговли, промышленная структура также сильно отличается, если сравнивать экспорт стран Центральной Азии в регионе и их экспорт в другие страны. В частности, внутрирегиональная торговля в Центральной Азии отличается довольно высокой степенью диверсифицированности, тогда как торговля с внешним миром гораздо более секторально концентрирована. Более того, экспорт Казахстана и Кыргызстана в другие страны Центральной Азии состоит из большего количества товаров с более высокой добавленной стоимостью по сравнению с экспортом в другие страны. Следовательно, развитие взаимной торговли внутри региона соответствует целям экономической политики центральноазиатских государств. Более интенсивное сотрудничество и торговля между странами региона не менее выгодны для их экономик, чем торговое сотрудничество с другими странами. Стоит также отметить, что существуют естественные сближающие факторы, такие как география, история, культура и т.д., которые способствуют региональному экономическому сотрудничеству в Центральной Азии. География региона фактически способствует торговле

UNCERTAINTY SURROUNDING RADIOACTIVE POLLUTION OVER EUROPE

DAUREN ABEN

EURASIAN RESEARCH INSTITUTE,
SENIOR RESEARCH FELLOW

ЕВРАЗИЙСКИЙ НАУЧНО-
ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ,
СТАРШИЙ НАУЧНЫЙ СОТРУДНИК

НЕОПРЕДЕЛЕННОСТЬ ВОКРУГ РАДИОАКТИВНО- ГО ЗАГРЯЗНЕНИЯ НАД ЕВРОПОЙ

For over two months, a radioactive incident of unknown origin has been making the headlines in the European and Russian media. On October 8, 2017, Germany's Federal Office for Radiation Protection and Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation, Building and Nuclear Safety issued a joint statement reporting that since the end of September 2017 trace monitoring stations in several European countries had been recording slightly elevated levels of radioactivity in the atmosphere, which, however, did not pose a public health hazard. Based on their calculations, the German government agencies suggested that registered low concentrations of ruthenium-106 (Ru-106), a radioactive isotope of ruthenium, ranging from a few microbecquerels (micro-Bq) to a few millibecquerels (mBq) per cubic meter (m³) of air, might originate from a radioactive release in the southern Urals or other areas in southern Russia. At the same time, they ruled out an accident at a nuclear power plant as a possible cause due to the absence of other radioactive substances, such as isotopes of cesium, strontium or plutonium, in the air samples (BfS, 2017a; BfS, 2017b). These findings were supported by France's Institute for Radiation Protection and Nuclear Safety (IRSN, 2017a).

На протяжении более чем двух месяцев радиоактивный инцидент неизвестного происхождения не сходит с заголовков европейских и российских средств массовой информации. 8 октября 2017 года Федеральное управление по радиационной защите и Федеральное министерство окружающей среды, охраны природы, строительства и безопасности ядерных реакторов Германии распространили совместное заявление, в котором сообщалось, что с конца сентября 2017 года станции мониторинга в нескольких европейских странах регистрировали незначительное повышение уровня радиоактивности в атмосфере, которое, однако, не представляло опасности для здоровья населения. Исходя из своих расчетов, германские правительственные ведомства предположили, что источником зафиксированных низких концентраций рутения-106 (Ru-106), радиоактивного изотопа рутения, колебавшихся в пределах от нескольких микробеккерелей (мкБк) до нескольких миллибеккерелей (мБк) на кубический метр (м³) воздуха, мог стать радиоактивный выброс на Южном Урале или в других районах на юге России. В то же время они исключили аварию на атомной электростанции в качестве возможной причины из-за отсутствия в образцах воздуха других радиоактивных веществ, таких как изотопы цезия, стронция или плутония

Ruthenium is a chemical element with atomic number 44, a rare platinum-group transition metal, discovered by Carl Ernst Claus at the University of Kazan in 1844 and named after the Latinized name of ancient Russia, Ruthenia (Pitchkov, 1996). Its isotope Ru-106 does not occur naturally and forms as a result of uranium fission in nuclear reactors or during the reprocessing of nuclear fuel or waste, and in large quantities it increases a likelihood of cancerous diseases. The isotope is reportedly used as a radiation source in cancer therapy and in radioisotope thermoelectric generators (RTG) powering space satellites (Ghose, 2017).

On October 11, 2017, Rosatom, Russia's State Atomic Energy Corporation, denied the Russian origin of the pollution calling the German side's statement as baseless and claiming that all of its nuclear facilities, including the nuclear power plants,

SINCE THE END OF SEPTEMBER 2017 TRACE MONITORING STATIONS IN SEVERAL EUROPEAN COUNTRIES HAD BEEN RECORDING SLIGHTLY ELEVATED LEVELS OF RADIOACTIVITY IN THE ATMOSPHERE, WHICH, HOWEVER, DID NOT POSE A PUBLIC HEALTH HAZARD.

С КОНЦА СЕНТЯБРЯ 2017 ГОДА СТАНЦИИ МОНИТОРИНГА В НЕСКОЛЬКИХ ЕВРОПЕЙСКИХ СТРАНАХ РЕГИСТРИРОВАЛИ НЕЗНАЧИТЕЛЬНОЕ ПОВЫШЕНИЕ УРОВНЯ РАДИОАКТИВНОСТИ В АТМОСФЕРЕ, КОТОРОЕ, ОДНАКО, НЕ ПРЕДСТАВЛЯЛО ОПАСНОСТИ ДЛЯ ЗДОРОВЬЯ НАСЕЛЕНИЯ.

(BfS, 2017a; BfS, 2017b). Эти выводы получили поддержку со стороны Института радиационной защиты и ядерной безопасности Франции (IRSN, 2017a).

Рутений – это химический элемент с атомным номером 44, редкий переходный металл платиновой группы, открытый Карл-Эрнстом Клаусом в Казанском университете в 1844 году и получивший свое имя от латинизированного названия древней Руси – Рутения (Pitchkov, 1996). Его изотоп Ru-106 в природе не встречается и образуется в результате деления урана в ядерных реакторах или при переработке ядерного топлива или отходов, и в больших количествах он повышает вероятность возникновения раковых заболеваний. По имеющейся информации, изотоп используется в качестве источника излучения при лечении рака и в радиоизотопных термоэлектрических генераторах (РИТЭГ), пи-

operated properly and that the radiation situation around them was within the norm. Rosatom referred to the data provided by the Russian Federal Service for Hydrometeorology and Environmental Monitoring (Roshydromet), which indicated no presence of Ru-106 on the territory of Russia, except for one measurement site in Saint Petersburg with a negligent concentration of 115.4 micro-Bq/m³, which is 10,000 times lower than the permissible level. Rosatom also cited the International Atomic Energy Agency's (IAEA) data showing that in early October the highest concentrations of Ru-106 had been detected in Romania, Italy, and Ukraine – 145 mBq/

таючих енергією космічні спутники (Ghose, 2017).

11 октября 2017 года Государственная корпорация по атомной энергии России «Росатом» опровергла российское происхождение загрязнения, назвав заявление германской стороны необоснованным и заявив, что все ее ядерные объекты, включая атомные электростанции, работают надлежащим образом, а радиационная обстановка вокруг них находится в пределах нормы. «Росатом» сослался на данные, предоставленные Федеральной службой по гидрометеорологии и мониторингу окружающей среды Российской

m3, 54.3 mBq/m3, and 40 mBq/m3, respectively (AtomInfo.Ru, 2017). However, days later, allegations surfaced that a life-threatening radioactive incident had taken place at Rosatom's Mayak nuclear reprocessing plant located in Ozersk, a closed town 80 km from Chelyabinsk. This buzz forced the Chelyabinsk Oblast authorities to state that Mayak was not the source of increased levels of Ru-106 (Kommersant, 2017). It is worth mentioning that Mayak is infamous for the September 1957 di-

THE FRENCH INSTITUTE FOR RADIATION PROTECTION AND NUCLEAR SAFETY IDENTIFIED THE AREA BETWEEN THE VOLGA AND THE URALS (COVERING THE TERRITORIES OF RUSSIA AND KAZAKHSTAN) AS THE MOST PLAUSIBLE ZONE OF THE RELEASE.

ИНСТИТУТ РАДИАЦИОННОЙ ЗАЩИТЫ И ЯДЕРНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ФРАНЦИИ ОПРЕДЕЛИЛ РАЙОН МЕЖДУ ВОЛГОЙ И УРАЛОМ (ОХВАТЫВАЮЩИЙ ТЕРРИТОРИИ РОССИИ И КАЗАХСТАНА) КАК НАИБОЛЕЕ ВЕРОЯТНУЮ ЗОНУ ВЫБРОСА.

Федерации (Росгидромет), согласно которым Ru-106 на территории России не обнаружен, за исключением одного пункта измерения в Санкт-Петербурге с ничтожной концентрацией 115,4 мкБк/м3, что в 10000 раз ниже допустимого уровня. «Росатом» также привел данные Международного агентства по атомной энергии (МАГАТЭ), согласно которым в начале октября самые высокие концентрации Ru-106 были зарегистрированы в Румынии, Италии и Украине – 145 мБк/м3, 54,3 мБк/м3 и 40 мБк/м3, соответственно (AtomInfo.Ru, 2017). Однако спустя несколько дней появились утверждения о том, что на предприятии «Росатома» по переработке ядерного топлива «Маяк», расположенном в закрытом городе Озерске в 80 км от Челябинска, произошел радиоактивный инцидент, представляющий угрозу для жизни. Эта шумиха заставила власти Челябинской области заявить, что «Маяк» не является источником повышенного уровня Ru-106 (Коммерсант, 2017). Стоит отметить, что «Маяк» печально известен в связи с произошедшей в сентябре 1957 года катастрофой, которая считается третьей по негативным последствиям ядерной аварией в истории после Чернобыля и Фукусимы, когда взрыв на объекте вызвал масштабные радиоактивные осадки и заражение, подвергнув тысячи людей воздействию высокого уровня радиации (Cellania, 2015).

9 ноября 2017 года вышеупомянутый французский Институт радиационной защиты и ядерной безопасности объявил результаты своего расследования, проведенного на основе имеющихся метеорологических данных, погодных факторов и симуляций. Подтверждая предварительные выводы гер-

saster, which is considered the world's third worst nuclear accident after Chernobyl and Fukushima, when an explosion at the site caused massive radioactive fallout and contamination exposing thousands of people to high levels of radiation (Cellania, 2015).

On November 9, 2017, the above-mentioned French Institute for Radiation Protection and Nuclear Safety announced the results of its investigation based on the available meteorological data, weather patterns and simulations. Confirming the earlier conclusions by the German agencies, the institute identified the area between the Volga and the Urals (covering the territories of Russia and Kazakhstan) as the most plausible zone of the release, which supposedly took place in the last week of September. While the levels of Ru-106 recorded in Europe were found of no consequence for human health and the environment, the institute concluded that the estimated quantity of Ru-106 released in the affected zone was between 100 and 300 terabecquerels, which would result in highly dangerous levels of radiation. According to the institute, an accident of such magnitude in France would have required to take population protection measures within a few kilometers around a potential point of the release. The French experts suggested that Ru-106 had originated from a nuclear fuel cycle facility or radioactive source production, dismissing an assumption about an RTG-equipped satellite's re-entry into the atmosphere after the IAEA concluded that no such satellite had fallen back on earth during this time period (IRSN, 2017b).

Following the publication of the French institute's report, Kazakhstan was quick to refute its involvement in

THE MAYAK PLANT CLAIMS THAT IT IS NOT THE SOURCE OF INCREASED RU-106 CONCENTRATIONS IN THE ATMOSPHERE AS THE FACILITY DID NOT PRODUCE ANY RU-106 SOURCE IN 2017 AND HAS NOT BEEN EXTRACTING THIS ISOTOPE FROM SPENT NUCLEAR FUEL FOR MANY YEARS.

ПРЕДПРИЯТИЕ «МАЯК» УТВЕРЖДАЕТ, ЧТО НЕ ЯВЛЯЕТСЯ ИСТОЧНИКОМ ПОВЫШЕННЫХ КОНЦЕНТРАЦИЙ RU-106 В АТМОСФЕРЕ, ПОСКОЛЬКУ В 2017 ГОДУ НЕ ПРОИЗВОДИЛО КАКИХ-ЛИБО ИСТОЧНИКОВ ИЗ RU-106 И В ТЕЧЕНИЕ МНОГИХ ЛЕТ НЕ ПРОВОДИТ РАБОТЫ ПО ВЫДЕЛЕНИЮ ЭТОГО ИЗОТОПА ИЗ ОТРАБОТАВШЕГО ЯДЕРНОГО ТОПЛИВА.

манских агентств, институт определил район между Волгой и Уралом (охватывающий территории России и Казахстана) как наиболее вероятную зону выброса, который предположительно произошел в последнюю неделю сентября. Хотя уровни Ru-106, зарегистрированные в Европе, были оценены как не представляющие угрозу для здоровья человека и окружающей среды, институт пришел к выводу, что примерное количество Ru-106, выброшенное в зоне поражения, составляло от 100 до 300 терабеккерелей, что привело бы к возникновению чрезвычайно опасного уровня радиации. Как считают в институте, авария такого масштаба во Франции потребовала бы принятия мер по защите населения в радиусе нескольких километров вокруг потенциального места выброса. Французские эксперты предположили, что источником Ru-106 стало предприятие ядерного топливного цикла или производство радиоактивных источников, отклонив версию, связанную с вхождением в атмосферу спутника, оборудованного РИТЭГ, после того, как МАГАТЭ пришло к выводу, что в этот период времени спутник такого типа не землю не падал (IRSN, 2017b).

Вскоре после публикации доклада французского института Казахстан опроверг свою причастность к инциденту: заместитель председателя Комитета по атомному и энергетическому надзору и контролю Министерства энергетики Тимур Жанткин сказал, что с учетом зарегистрированных концентраций Ru-106 выброс, скорее всего, произошел в Европе, а не в Казахстане (AstanaTV, 2017). Ученые Национального ядерного центра Казахстана также заявили, что ядерные объекты страны эксплуатируются

the incident, with Timur Zhantikin, the Deputy Chairman of the Energy Ministry's Committee for Atomic and Energy Supervision and Control, saying that given the registered quantities of Ru-106 the release was more likely to take place in Europe rather than in Kazakhstan (AstanaTV, 2017). Scientists from the National Nuclear Center of Kazakhstan also insisted that the country's nuclear facilities were operating accident-free and could not be the source of Ru-106 detected in Europe (Radio Azattyq, 2017). Later, Kazakhstan's Energy Minister Kanat Bozumbayev has repeated the claim and announced that he ordered an additional survey of territories adjacent to Russia for the presence of Ru-106 (RIA Novosti, 2017a).

The relevant Russian government agencies initially refrained from commenting on the possibility of a radioactive incident on the Russian territory, but on November 20, 2017, some media outlets publicized a monitoring report that had appeared on Ro-

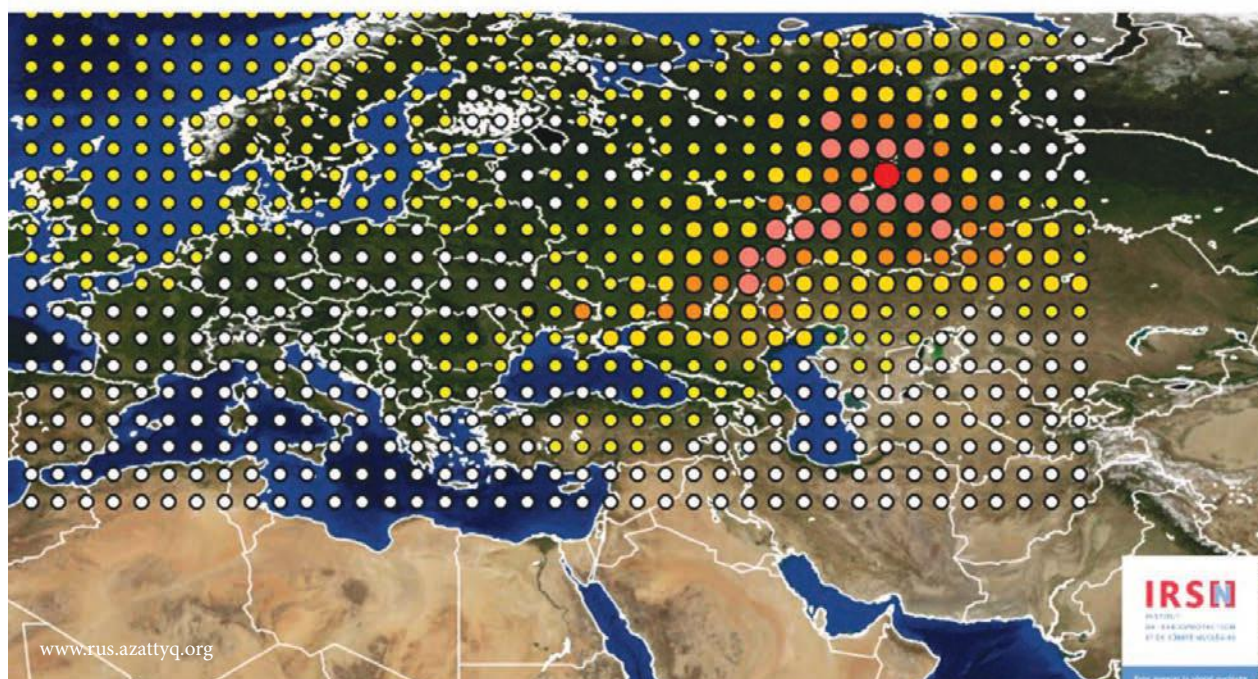
THE INCIDENT REMINDS THE SAD EXPERIENCE OF THE CHERNOBYL DISASTER WHEN THE SOVIET GOVERNMENT KEPT THE NEIGHBORING COUNTRIES AND ITS OWN POPULATION IN THE DARK FOR A LONG TIME ABOUT WHAT HAD REALLY HAPPENED.

ИНЦИДЕНТ НАПОМИНАЕТ ПЕЧАЛЬНЫЙ ОПЫТ ЧЕРНОБЫЛЬСКОЙ КАТАСТРОФЫ, КОГДА СОВЕТСКОЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ДОЛГОЕ ВРЕМЯ ДЕРЖАЛО СОСЕДНИЕ СТРАНЫ И СВОЕ НАСЕЛЕНИЕ В НЕВЕДЕНИИ ОТНОСИТЕЛЬНО ТОГО, ЧТО ПРОИЗОШЛО НА САМОМ ДЕЛЕ.

без аварий и не могут быть источником обнаруженного в Европе Ru-106 (Радио Азаттык, 2017). Позже министр энергетики Казахстана Канат Бозумбаев повторил данное утверждение и объявил, что он поручил провести дополнительную проверку прилегающих к России территорий на наличие Ru-106 (РИА Новости, 2017а).

Уполномоченные российские государственные органы первоначально воздерживались от комментариев о возможности радиоактивного инцидента на территории России, но 20 ноября 2017 года некоторые СМИ обнародовали отчет о результатах мониторинга, который появился на веб-сайте Росгидромета и фактически дезавуировал октябрьское заявление «Росатома». В отчете признавалось, что пробы, которые были отобраны в конце сентября-начале октября на двух метеорологических постах, расположенных на Южном Урале, недалеко от «Маяка», содержали высокие концентрации Ru-106 – преды-

www.metro.co.uk

shydromet's website and disavowed, in fact, Rosatom's October statement. The report acknowledged that the samples collected in late September-early October from the two meteorological stations in the southern Urals, close to Mayak, contained high concentrations of Ru-106 – 986 times higher compared to the previous measurements at the Argayash station and 440 times higher at the Novogorny station (Roshydromet, 2017a). In response, Greenpeace Russia suggested that the Ru-106 release could be related to the process of nuclear waste vitrification and announced that it would send a letter to the Public Prosecutor's Office requesting an investigation into possible concealment of a radiation accident (Greenpeace Russia, 2017). The next day, claiming that it had made the report public as early as on October 12,

→

дущие показания были превышены в пункте наблюдения Аргаяш в 986 раз, а в пункте Новогорный – в 440 раз (Росгидромет, 2017а). В ответ Гринпис России выдвинул предположение, что выброс Ru-106 может быть связан с процессом остекловывания ядерных отходов, и объявил, что направит письмо в прокуратуру с просьбой провести проверку по факту возможного сокрытия радиационной аварии (Гринпис России, 2017). На следующий день Росгидромет, утверждая, что отчет был опубликован еще 12 октября 2017 года, заявил, что зафиксированные уровни радиоактивности были незначительными и ниже, чем в Европе. Агентство обвинило экологическую организацию в заведомо неправильном толковании данных мониторинга для повышения своего общественного статуса с целью привлечения финансовых средств

2017, Roshydromet stated that the recorded amounts of radioactivity were negligent and lower than in Europe. The agency accused the environmental organization in intentionally misinterpreting the monitoring data to raise its public profile for fundraising purposes and in being unable to work with available information (Roshydromet, 2017b).

In its turn, the Mayak Plant issued an official statement insisting that it was not the source of increased Ru-106 concentrations in the atmosphere as the facility had not produced any Ru-106 source in 2017 and had not been extracting this isotope from spent nuclear fuel for many years. According to the plant, Roshydromet's data shows that the resulting radiation level was 20,000 times less than the permissible annual dose and posed no danger to human health (Mayak, 2017). Rosatom, Mayak's parent organization, published a comment reiterating its previous points and expressing readiness to assist government agencies and public organizations in establishing real causes of the incident (Rosatom, 2017). On November 22, 2017, Rostekhnadzor, the Federal Environmental, Industrial and Nuclear Supervision Service of Russia, reported it had inspected Mayak from October 26 to November 3 and found no traces of a radiation accident or violations that could have triggered the Ru-106 release (Rostekhnadzor, 2017). Moreover, in late November-early December 2017, the interagency government commission conducted a thorough follow-up inspection of the nuclear plant and came to the similar conclusions. It is noteworthy that, despite the IAEA's earlier statement, the commission regards a reentry burn-up of a satellite as a possible cause of the release (RIA Novosti, 2017b).

Thus, the origin of the Ru-106 release still remains unclear, though, apparently, it was not the result of a major nuclear accident that would have led to catastrophic consequences for the adjacent population and the environment. However, there are questions regarding the reaction of the Russian com-

и в неспособности работать с имеющейся информацией (Росгидромет, 2017b).

В свою очередь, производственное объединение «Маяк» распространило официальное заявление, в котором утверждает, что не является источником повышенных концентраций Ru-106 в атмосфере, поскольку в 2017 году предприятие не производило каких-либо источников из Ru-106 и в течение многих лет не проводит работы по выделению этого изотопа из отработавшего ядерного топлива. По информации «Маяка», данные Росгидромета показывают, что возникший уровень радиации был в 20000 раз меньше допустимой годовой дозы и не представлял опасности для здоровья человека (Маяк, 2017). «Росатом», в структуру которого входит «Маяк», опубликовал комментарий, повторив свои предыдущие тезисы и выразив готовность оказать содействие государственным органам и общественным организациям в установлении истинных причин инцидента (Росатом, 2017). 22 ноября 2017 года Федеральная служба по экологическому, технологическому и атомному надзору России (Ростехнадзор) сообщила, что в период с 26 октября по 3 ноября провела проверку на «Маяке» и не выявила следов радиационной аварии или нарушений, которые могли привести к выбросу Ru-106 (Ростехнадзор, 2017). Более того, в конце ноября-начале декабря 2017 года межведомственная правительственная комиссия провела тщательную дополнительную инспекцию ядерного предприятия и пришла к аналогичным выводам. Примечательно, что, несмотря на предыдущее заявление МАГАТЭ, комиссия рассматривает сгорание спутника при входе в атмосферу в качестве возможной причины выброса (РИА Новости, 2017b).

Таким образом, все еще остается неясным, что явилось источником выброса Ru-106, хотя, судя по всему, это не было следствием крупной ядерной аварии, которая привела бы к катастрофическим последствиям для населения и окружающей среды прилегающих территорий. Однако остаются во-

petent authorities which were for some time silent about or denying the presence of higher concentrations of Ru-106 in the air. It reminds the sad experience of the Chernobyl disaster when the Soviet government kept the neighboring countries and its own population in the dark for a long time about what had really happened.

References;/Источники:

1. Bundesamt für Strahlenschutz. (2017a). Southern Urals probable source region of ruthenium-106 detected in Europe. Retrieved from <http://www.bfs.de/SharedDocs/Pressemitteilungen/BFS/EN/2017/012.html>. Accessed on 27.11.2017.
2. Bundesamt für Strahlenschutz. (2017b). Low concentrations of ruthenium-106 detected in Europa. Retrieved from <http://www.bfs.de/SharedDocs/Kurzmeldungen/BFS/EN/2017/1003-ruthenium-106.html>. Accessed on 27.11.2017.
3. IRSN. (2017a). Detection of ruthenium 106 in the air in the east and southeast of Europe – Update of October 9, 2017. Retrieved from http://www.irsn.fr/EN/newsroom/News/Pages/20171009_Detection-of-ruthenium-106-in-the-air-in-the-east-and-southeast-of-Europe.aspx. Accessed on 27.11.2017.
4. IRSN. (2017b). Detection of ruthenium 106 in France and in Europe. Retrieved from http://www.irsn.fr/EN/newsroom/News/Documents/IRSN_Information-Report_Ruthenium-106-in-europe_20171109.pdf. Accessed on 28.11.2017.
5. Pitchkov, V.N. (1996). The Discovery of Ruthenium / Platinum Metals Review. Issue 40 (4), pp. 181-188. Retrieved from <http://www.technology.matthey.com/pdf/pmr-v40-i4-181-188.pdf>. Accessed on 27.11.2017.
6. Ghose, Tia. (2017). Radioactive Cloud Originated in Russia: What Might Have Caused It? / Live Science. Retrieved from <https://www.livescience.com/61000-whats-behind-european-radioactivity-cloud.html>. Accessed on 27.11.2017.
7. AtomInfo.Ru. (2017). Ruteniy-106 – zayavleniye Rosatoma. Retrieved from <http://atominfo.ru/newsq/x0631.htm>. Accessed on 27.11.2017.
8. Kommersant. (2017). Vitse-gubernator Oleg Klimov zayavil, chto istochinik ruteniya-106 ne na territorii Yuzhnogo Urala. Retrieved from <https://www.kommersant.ru/doc/3446588>. Accessed on 27.11.2017.
9. Cellania, Miss. (2015). The Kyshtym Disaster: the Largest Nuclear Disaster You've Never Heard of. Retrieved from <http://mentalfloss.com/article/71026/kyshtym-disaster-largest-nuclear-disaster-youve-never-heard>. Accessed on 28.11.2017.
10. AstanaTV. (2017). V Minenergo oprovergli informatsiyu o vozmozhnoy radioaktivnoy utechke. Retrieved from <http://www.astanatv.kz/news/show/id/62162.html>. Accessed on 28.11.2017.
11. Radio Azattyq. (2017). Kazakhstan otvergayet prichastnost k radiatsii v Yevrope. Retrieved from <https://rus.azattyq.org/a/radioaktivnoye-oblako-nad-evropoy-kazakhstan-rossia/28846006.html>. Accessed on 28.11.2017.
12. RIA Novosti. (2017a). Kazakhstan proverit prigranichnyye s Rossiei territorii na ruteniy. Retrieved from <https://ria.ru/world/20171127/1509653526.html>. Accessed on 28.11.2017.
13. RIA Novosti. (2017b). Spetskomissiya opravdala predpriyatiye Rosatoma po "delu o rutenii". Retrieved from <https://ria.ru/atomtec/20171208/1510523563.html>. Accessed on 08.12.2017.
14. Roshydromet. (2017a). Ob avariynom, ekstremalno vysokom i vysokom zagryaznenii okruzhayushchey sredy na territorii Rossiyskoy Federatsii v period s 6 po 13 oktyabrya 2017 goda. Retrieved from <http://www.meteorf.ru/product/infomaterials/91/15078/>. Accessed on 29.11.2017.
15. Roshydromet. (2017b). O dannykh monitoringa Rosgidrometa po sodержaniyu v probakh Ruteniya-106. Retrieved from <http://www.meteorf.ru/press/news/15313/>. Accessed on 29.11.2017.
16. Greenpeace Russia. (2017). Russian meteorological agency informs about high concentrations Ruthenium 106 in Mayak region. Retrieved from <http://www.greenpeace.org/russia/en/news/nuclear-1121/>. Accessed on 29.11.2017.
17. Mayak. (2017). FGUP "PO "Mayak" ne yavlyayetsya istochnikom povyshennogo sodержaniya ruteniya-106 v atmosphere. Retrieved from http://www.po-mayak.ru/wps/wcm/connect/mayak/site/info/news_main/094f7100436c-8c33a8eca8e03176b6c3. Accessed on 29.11.2017.
18. Rosatom. (2017). Kommentariy Goskorporatsii "Rosatom" dlya sredstv massovoy informatsii. Retrieved from <http://www.rosatom.ru/journalist/news/kommentariy-goskorporatsii-rosatom-dlya-sredstv-massovoy-informatsii/>. Accessed on 29.11.2017.
19. Rostekhnadzor. (2017). Rostekhnadzor soobshchayet. Retrieved from <http://www.gosnadzor.ru/news/64/2042/>. Accessed on 29.11.2017.

просы относительно реакции российских официальных инстанций, которые в течение некоторого времени хранили молчание или отрицали наличие повышенных концентраций Ru-106 в воздухе. Это напоминает печальный опыт чернобыльской катастрофы, когда советское правительство долгое время держало соседние страны и свое население в неведении относительно того, что произошло на самом деле.

FOREIGN DIRECT INVESTMENT IN BELARUS

DANIYAR NURBAYEV

EURASIAN RESEARCH INSTITUTE,
JUNIOR RESEARCH FELLOW

ЕВРАЗИЙСКИЙ НАУЧНО-
ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ,
МЛАДШИЙ НАУЧНЫЙ СОТРУДНИК

ПРЯМЫЕ ИНОСТРАН- НЫЕ ИНВЕСТИЦИИ В БЕЛАРУСЬ

Belarus is a country that emerged after the collapse of the Soviet Union in the beginning of the 1990s. Since its independence, Minsk has achieved limited success in deregulation. There is still a high level of state involvement and control that hamper the Belarusian economy. As a result, Belarus could be considered as a country with low social-economic development. For example, according to the World Bank, the country's GDP per capita was \$4,900 in 2016, which was significantly lower than GDP per capita of its close allies, namely, Russia (\$8,700) and Kazakhstan (\$7,500) (World Bank, 2017). The country's failure to achieve the higher pace of economic growth could be explained in part by the government's inability to attract foreign direct investment (FDI).

At present, it is widely known that FDI is a very important part of every country's development. Nowadays, more and more policymakers in different countries are trying to attract FDI to improve lives of their population. There is widespread empirical evidence that FDI positively affects economic growth in developed and developing countries (Chong C. -K et. al, 2010; Dabour, 2000). The scholars indicate that FDI affects economic growth in several ways. Firstly, the investments increase imports and exports of the host country. The reason is that direct investments usually come from multinational enterprises (MNE) which usually have

→

Получив независимость после развала Советского Союза в начале 1990-х годов, Беларусь пока так и не смогла достичь значительных успехов в процессе дерегулирования экономики. Государство сохраняет за собой значительную долю в экономике, держа ее под строгим контролем, что негативно сказывается на экономических показателях. В результате этого Беларусь входит в число стран с низким уровнем социально-экономического развития. Так, к примеру, по данным Всемирного банка, ВВП на душу населения страны в 2016 году составил \$4900, что намного ниже аналогичного показателя у ближайших союзников, а именно, России (\$8700) и Казахстана (\$7500) (World Bank, 2017). Неспособность страны достичь высоких темпов экономического роста можно частично объяснить отсутствием возможности у правительства в должном объеме привлекать прямые иностранные инвестиции (ПИИ).

Сегодня широко известно, что ПИИ являются очень важным элементом экономического развития страны. Все больше и больше руководителей в различных странах пытаются привлечь ПИИ для улучшения жизни своего населения. Положительное влияние ПИИ на экономический рост в развитых и развивающихся странах доказано массивным объемом эмпирических свидетельств (Chong C. -K et. al, 2010; Dabour, 2000). Ученые отмечают, что ПИИ способны воздей-

other subsidiary companies or branches in other countries. Consequently, subsidiary companies and branches of these MNEs based on one mission and strategy tend to work jointly.

FDI also supports economic development through technology transfers. It is believed that technological development is very important for social-economic development. FDI promotes technological development through MNEs. When these companies make direct investments in some emerging or developing countries, they also bring their advanced technologies. Therefore, more FDI from MNEs means more advanced technologies. The next positive effect of FDI is its ability to improve human capital, which is also thought as one of the main parts of economic development. MNEs, which open their

**ACCORDING TO THE
WORLD BANK, THE
COUNTRY'S GDP PER
CAPITA WAS \$4,900
IN 2016.**

**ПО ДАННЫМ ВСЕ-
МИРНОГО БАНКА,
ВВП НА ДУШУ НА-
СЕЛЕНИЯ СТРАНЫ В
2016 ГОДУ
СОСТАВИЛ \$4900.**

ствовать на экономический рост различными путями. Во-первых, ПИИ способствуют увеличению объема импорта и экспорта страны. Причина в том, что прямые инвестиции обычно приходят от мультинациональных компаний (МНК), которые имеют широкую сеть дочерних компаний и филиалов в других странах. Следовательно, эти дочерние компании и филиалы, связанные общей миссией и стратегией МНК, склонны работать сообща.

ПИИ также влияют на экономическое развитие государства через трансфер технологий. Научно-техническое развитие страны рассматривается как одно из условий социально-экономического развития. Привлечение ПИИ, вслед за которыми приходят и МНК, содействует технологическому развитию

www.ibexmag.com

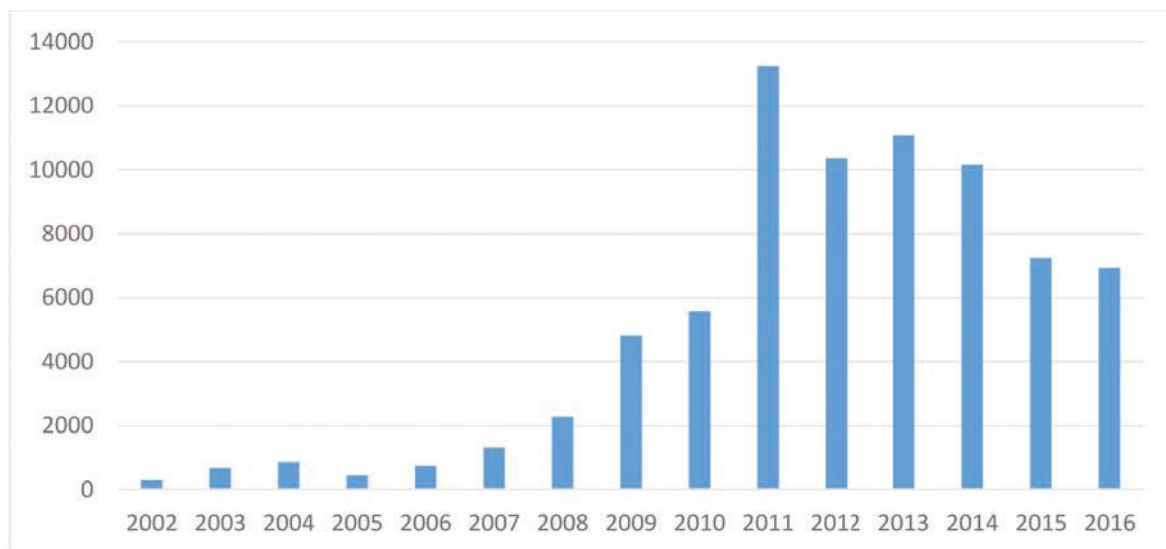
subsidiary companies and branches in the host country usually have to hire local employees, and at least some predetermined share of their workers should be local ones. Thus, enterprises increase human capital by training local workers, who then can go to other local companies and share their experience with other local workers. Finally, the last positive effect of FDI on economic growth is that the investments are long-term and less volatile. It was shown by some scholars that during the Asian crisis in 1997-1998, when the developing countries had experienced a dramatic outflow of short-term investments and inaccessibility of loans, FDI increased in nominal terms. According to Weerakkody (2011), FDI was resilient during the Mexican Peso crisis that took place during 1994-1995 and the Latino crisis in the 1980s.

Because of these positive effects of FDI, Belarus,

государства, так как вместе с инвестициями в страну приходят и передовые технологии. Исходя из этого, большие объемы ПИИ позволяют принимающей стороне получить более передовые технологии от МНК. К числу положительных эффектов ПИИ также следует отнести возможность улучшать человеческий капитал, наличие которого также является составной частью успешного экономического развития. МНК, которые открывают свои дочерние компании и филиалы в принимающей стране, обычно должны нанимать сотрудников из числа местного населения, по крайней мере, определенная доля их работников должна быть представлена местной рабочей силой. Таким образом, предприятия наращивают человеческий капитал, обучая местных рабочих, которые впоследствии могут перейти в другие местные компании, передавая полученный опыт другим местным работникам. Наконец, положительный

Figure 1: FDI in Belarus, million \$

График 1. Приток ПИИ в Беларусь, миллионов \$

Source: National Statistical Committee of Belarus

Источник: Национальный статистический комитет Беларуси

as an emerging country, is strongly interested in attracting more foreign investment. As it is shown in Figure 1, FDI in Belarus had been steadily growing from 2002 to 2011 from \$298.9 million to \$13.2 billion. After reaching its highest point in 2011, FDI inflow to the country started to decrease gradually. In 2016, FDI in Belarus reached the lowest level in six years dropping to \$6,928.6 million.

There are several reasons for the decline in the FDI inflow. The first reason is the financial instability in the country. Since 2011, the country's inflation and the exchange rate of the Belarussian ruble have been very volatile. For example, inflation in the country totaled 53.23% and 59.21% in 2011 and 2012, respectively, while decreasing to 11.3% in 2016. In addition, the Belarussian ruble depreciated from average 2,978 rubles per \$1 in 2011 to 15,864 rubles per \$1 in 2015. Furthermore, because of the weak monetary policy, the country had to redenominate its currency in the middle of 2016.

TODAY, IT IS WIDELY KNOWN THAT FDI IS A VERY IMPORTANT PART OF EVERY COUNTRY'S DEVELOPMENT.

СЕГОДНЯ ШИРОКО ИЗВЕСТНО, ЧТО ПИИ ЯВЛЯЮТСЯ ОЧЕНЬ ВАЖНЫМ ЭЛЕМЕНТОМ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ СТРАНЫ.

эффект ПИИ для экономики заключается в том, что поступающие инвестиции являются долгосрочными и менее волатильными. Некоторые исследователи доказали, что в период азиатского кризиса 1997-1998 годов, когда развивающиеся страны переживали резкий отток краткосрочных инвестиций, сталкиваясь с проблемой недоступности банковских кредитов, объемы ПИИ увеличились в номинальном выражении. По данным Weerakkody (2011), уровень ПИИ оставался устойчивым во время кризиса мексиканского песо, который произошел в 1994-1995 годах, и латиноамериканского кризиса 1980-х годов.

Будучи развивающейся страной, Беларусь особо заинтересована в привлечении большего объема иностранных инвестиций, которые способны оказать позитивное воздействие на экономику. Как показано на графике 1, объемы ПИИ в Беларусь неуклонно росли с 2002 года по 2011 год, увеличившись с \$298,9 миллионов до \$13,2 миллиардов. Достигнув своего пика в 2011 году, приток ПИИ

Financial instabilities, especially with local currencies, usually have a negative effect on the FDI inflow. The situation when the local currency is constantly depreciating against foreign-investment currencies creates the exchange rate risk, which prevents the FDI inflow. In fact, due to 400% depreciation of the Belarus ruble from 2011 to 2015, MNEs lost more than two-thirds of their investments because of exchange rate changes. Moreover, not only financial stability can affect the willingness of foreign investors to invest in the economy. The pace of economic development is among important macroeconomic indicators taken into account when making an investment decision. Indeed, the high growth rates in Belarus in 2010 and 2011, namely, 7.7% and 5.5%, respectively, became the reason of the high FDI inflow in the country. However, starting from 2012 there is a downward trend in the Belarusian

BELARUS AS AN EMERGING COUNTRY IS STRONGLY INTERESTED IN ATTRACTING MORE FOREIGN INVESTMENT.

БУДУЧИ РАЗВИВАЮЩЕЙСЯ СТРАНОЙ, БЕЛАРУСЬ ОСОБО ЗАИНТЕРЕСОВАНА В ПРИВЛЕЧЕНИИ БОЛЬШЕГО ОБЪЕМА ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ.

начал постепенно снижаться. В 2016 году объем поступивших в Беларусь ПИИ достиг самого низкого уровня за шесть лет, снизившись до \$6,9 миллиардов.

Снижение притока ПИИ обусловлено рядом причин. Первая причина – финансовая нестабильность в стране. С 2011 года уровень инфляции в Беларуси, а также обменный курс белорусского рубля были очень нестабильными. Так, к примеру, уровень инфляции в 2011-2012 годах составил 53,23% и 59,21%, соответственно, тогда как в 2016 году этот показатель снизился до 11,3%. Одновременно с этим произошло ослабление белорусской валюты, курс которой значительно упал, составив 2978 рублей за \$1 в 2011 году и 15864 рубля за \$1 в 2015 году. Кроме того, в середине 2016 года из-за неэффективной денежно-кредитной политики стране пришлось в очередной

economy, which resulted in an economic recession, when the economy declined by 3.8% and 2.6% in 2015 and 2016, respectively.

In 2017, it is expected that the economy of the country will grow by 0.7%, meaning that the country is no more in a recession. However, it would be wrong to expect that these positive changes would be enough to increase the FDI inflow to the country. First, the growth rate is too small to restore investors' confidence that has been damaged by the exchange rate volatility. Second, the government of the country needs to build a strong image of a reliable partner overcoming the loss of credibility because of the expansionary policy conducted in 2010-2011.

раз провести деноминацию своей валюты.

Наличие финансовой нестабильности, в особенности в отношении курса национальной валюты, как правило, отрицательно сказывается на притоке ПИИ. Фактически, из-за обесценения белорусского рубля на 400% с 2011 года по 2015 год и разницы обменного курса МНК потеряли более двух третей своих инвестиций. Более того, готовность иностранных инвесторов инвестировать в экономику той или иной страны обуславливается не только наличием финансовой стабильности. Одним из важных макроэкономических показателей, необходимых для принятия инвестиционного решения, являются темпы экономического развития. Действительно, высокие

THE GOVERNMENT OF THE COUNTRY NEEDS TO BUILD A STRONG IMAGE OF A RELIABLE PARTNER OVERCOMING THE LOSS OF CREDIBILITY BECAUSE OF THE EXPANSIONARY POLICY CONDUCTED IN 2010-2011.

ПРАВИТЕЛЬСТВУ СТРАНЫ НЕОБХОДИМО СОЗДАТЬ УСТОЙЧИВУЮ РЕПУТАЦИЮ НАДЕЖНОГО ПАРТНЕРА, ЧТО ПОЗВОЛИТ НИВЕЛИРОВАТЬ ПОСЛЕДСТВИЯ УТРАТЫ ДОВЕРИЯ ИЗ-ЗА ЭКСПАНСИОНИСТСКОЙ ПОЛИТИКИ, ПРОВОДИВШЕЙСЯ В 2010-2011 ГОДАХ.

References:

1. World Bank. (2017). World Development Indicators. Retrieved from <http://databank.worldbank.org/data/reports.aspx?source=2&series=NY.GDP.PCAP.CD&country> Accessed on: 18.11.2017.
2. Chong, C.-K., Baharumshah, A.Z., Yusop, Z., Habibullah, M.S. (2010). OECD Benchmark Private capital flows, stock market and economic growth in developed and developing countries: a comparative analysis. Japan and the World Economy 22, 107–117.
3. Dabour N. (2000). The Role of Foreign Direct Investment (FDI) in Development and Growth in OIC Member Countries. Journal of economic cooperation 21: 27–55.
4. Weerakkody D. (2011). OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment. Retrieved from <http://www.ft.lk/article/59731/Why-is-FDI-so-important> Accessed on: 18.11.2017.
5. National Statistical Committee of the Republic of Belarus. (2017). Foreign Investment. Retrieved from http://www.belstat.gov.by/ofitsialnaya-statistika/makroekonomika-i-okruzhayushchaya-sreda/finansy/godovye-dannye_14/inostrannye-investitsii-v-respubliku-belarus/ Accessed on: 18.11.2017.

темпы экономического роста Беларуси в 2010-2011 годах, а именно, 7,7% и 5,5%, соответственно, стали основной причиной существенного притока ПИИ в страну. Однако с 2012 года наблюдается тенденция к снижению темпов экономического роста в Беларуси. Вступив в период экономической рецессии, белорусская экономика упала на 3,8% в 2015 году, а в 2016 году - на 2,6%.

Ожидается, что в 2017 году экономика Беларуси вырастет на 0,7%, что означает выход страны из рецессии. Однако было бы неправильно ожидать, что этих позитивных изменений будет достаточно для увеличения притока ПИИ в страну. Во-первых, темпы роста слишком малы, чтобы восстановить доверие инвесторов, которое было подорвано наличием высокого уровня волатильности обменного курса. Во-вторых, правительству страны необходимо создать устойчивую репутацию надежного партнера, что позволит нивелировать последствия утраты доверия из-за экспансионистской политики, проводившейся в 2010-2011 годах.

Источники:

1. World Bank. (2017). World Development Indicators. Retrieved from <http://databank.worldbank.org/data/reports.aspx?source=2&series=NY.GDP.PCAP.CD&country> Accessed on: 18.11.2017.
2. Chong, C.-K., Baharumshah, A.Z., Yusop, Z., Habibullah, M.S. (2010). OECD Benchmark Private capital flows, stock market and economic growth in developed and developing countries: a comparative analysis. Japan and the World Economy 22, 107–117.
3. Dabour N. (2000). The Role of Foreign Direct Investment (FDI) in Development and Growth in OIC Member Countries. Journal of economic cooperation 21: 27–55.
4. Weerakkody D. (2011). OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment. Retrieved from <http://www.ft.lk/article/59731/Why-is-FDI-so-important> Accessed on: 18.11.2017.
5. National Statistical Committee of the Republic of Belarus. (2017). Foreign Investment. Retrieved from http://www.belstat.gov.by/ofitsialnaya-statistika/makroekonomika-i-okruzhayushchaya-sreda/finansy/godovye-dannye_14/inostrannye-investitsii-v-respubliku-belarus/ Accessed on: 18.11.2017.

THE PRICE OF RECENT BREAKTHROUGHS IN THE CASPIAN DISPUTE

LIDIYA PARKHOMCHIK

EURASIAN RESEARCH INSTITUTE,
SENIOR RESEARCH FELLOW
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАУЧНО-
ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ,
СТАРШИЙ НАУЧНЫЙ СОТРУДНИК

In 1996, the foreign ministers of Azerbaijan, Iran, Kazakhstan, Russia and Turkmenistan held the first meeting dedicated to resolving the issues of the Caspian Sea legal regime with special attention paid to harmonizing positions and developing common approaches towards drafting the Convention on the Caspian Sea Legal Status. Over the past 21 years, a negotiation process was held on the Caspian Convention, during which seven such ministerial meetings took place, the most recent of which was held in Moscow on December 5, 2017. It is no exaggeration to say that the outcomes of this last meeting have given rise to strong optimism that the parties could finally reach a compromise on the Caspian delimitation issue. At the press conference following the talks, Foreign Minister of Russia Sergey Lavrov stated that the heads of the foreign ministries had not only discussed the most problematic issues of the Caspian agenda, including the delimitation of the seabed and subsoil of the Caspian Sea, navigation in the territorial and internal waters and laying of pipelines (Ministry of Foreign Affairs of Kazakhstan, 2017), but also agreed on these major issues, thereby completing the process of drafting the text of the Convention on the Legal Status of the Caspian Sea. Thus, by harmonizing the most problematic provisions of the draft convention, the parties managed to find a mutually acceptable solution for the key issue of

ЦЕНА УСПЕХА В КАСПИЙСКОМ ДИАЛОГЕ

В далеком 1996 году состоялась первая встреча министров иностранных дел Азербайджана, Ирана, Казахстана, России и Туркменистана, посвященная разрешению вопросов каспийской проблематики, в частности, согласованию подходов к разработке Конвенции по международно-правовому статусу Каспийского моря. За прошедший 21 год переговорного процесса состоялось семь таких встреч, последняя из которых прошла в начале декабря 2017 года в Москве. Не будет преувеличением сказать, что итоги данного совещания как никогда прежде вселили оптимизм относительно возможностей сторон наконец-то достичь компромисса в вопросе разграничения водоема. Согласно заявлению министра иностранных дел России Сергея Лаврова, сделанному в ходе пресс-конференции по итогам переговоров, главам внешнеполитических ведомств не только удалось обсудить наиболее проблемные вопросы каспийской повестки дня, к числу которых следует относить разграничение дна и недр Каспийского моря, режим мореплавания в территориальных и внутренних водах и прокладку трубопроводов, но и привести их к общему знаменателю, тем самым завершив процесс подготовки проекта Конвенции о правовом статусе Каспия. Таким образом, сторонам удалось найти взаимоприемлемое решение централь-

the Caspian negotiation process. As a result, once the editorial process and the translation into the national languages of the signatories, are completed, the document will lie on the negotiating table at the upcoming Caspian Summit in Astana.

The promising results of the consultations actually exclude the possibility of a further postponement of the Fifth Caspian Summit, the final decision on the timeframe of which will be made by the leadership of Kazakhstan (Ministry of Foreign Affairs of Russia, 2017). Despite the fact that the draft text of the convention is not yet approved at the highest level, the optimistic tone of Lavrov's statement leaves no doubt that the meeting of the heads of the Caspian states would be held in the capital of Kazakhstan in 2018.

In this regard, the willingness of the parties to further broaden the new Caspian five-party legal base for ensuring economic development and military cooperation in the region is also should be perceived as a positive development. Since 2010, it has become the practice for the presidents of the littoral states to sign the five-party documents during the

ного вопроса каспийского переговорного процесса, а именно, согласовать наиболее проблемные положения проекта Конвенции. Таким образом, после редакторской доработки и перевода на национальные языки, документ ляжет на стол перед лидерами «каспийской пятерки» на предстоящем саммите в Астане.

Многообещающие результаты проведенных консультаций фактически исключают возможность очередного переноса V Каспийского саммита, окончательные сроки проведения которого будут определены казахстанской стороной (Министерство иностранных дел Казахстана, 2017). Несмотря на то, что проект текста Конвенции еще не одобрен на самом высшем уровне, оптимистическая тональность заявления Сергея Лаврова не оставляет сомнений в том, что встреча глав прикаспийских государств пройдет в столице Казахстана именно в 2018 году.

Дополнительным положительным моментом следует считать готовность сторон и в дальнейшем расширять пятистороннюю правовую базу по обеспечению хозяй-

Caspian Summits, which form the so-called new sectoral legal background for the current legal regime in the Caspian Sea. To date, agreements aimed at ensuring security, rational use of marine biological resources, cooperation in the fields of hydrometeorology and emergency prevention in the Caspian region have already been signed and ratified. The Astana Summit could result in further enlargement of the five-party agreements' list. In fact, the parties could ink both the Agreement on the Prevention of Incidents in the Caspian Sea, which would improve the interaction between the defense ministries of the Caspian Five, well as the protocols on cooperation between the border guard services, anti-drug agencies, and other law enforcement bodies, that would create conditions for an effective fight against poaching, terrorism, organized crime, and illicit trafficking in narcotic drugs (Ministry of Foreign Affairs of Russia, 2017).

Moreover, under the most optimistic scenario, ahead of the Fifth Caspian Summit the parties could sign the Protocol on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context, which will become the fourth protocol to the Framework Convention for the Protection of the Marine Environment of the Caspian Sea, also known as the Tehran Convention. Since the provisions of this protocol will make it possible to explain the powers and authority of the littoral states in dealing with the issues of the construction of pipelines along the Caspian seabed, the importance of inking this document for shaping a future architecture of pipelines in the region could not be overestimated. Moreover, it is also possible that agreements for cooperation between the Caspian states in the trade, economic and transport sectors developed by the Turkmen side could supplement the list of the sectoral five-party agreements. Thus, taking all these factors into account, one can suggest that the 2018 Astana Summit has the potential to become the most successful meeting of the heads of the Caspian states. There is no doubt that adopting a comprehensive legal regime for the Caspian Sea will have a positive impact

ственно-экономической деятельности и осуществлению военного сотрудничества в регионе. Начиная с 2010 года, в практику Каспийских саммитов вошло подписание лидерами государств пятисторонних соглашений, которые формируют так называемую «отраслевую» законодательную базу взаимодействия прикаспийских государств. К настоящему времени уже подписаны и ратифицированы соглашения, направленные на обеспечение безопасности, сохранение биоресурсов, сотрудничество в сфере гидрометеорологии и предотвращение чрезвычайных ситуаций на Каспии. После саммита в Астане к данному перечню может присоединиться Соглашение о предотвращении инцидентов на Каспийском море, которое бы регулировало взаимодействие стран «каспийской пятер-

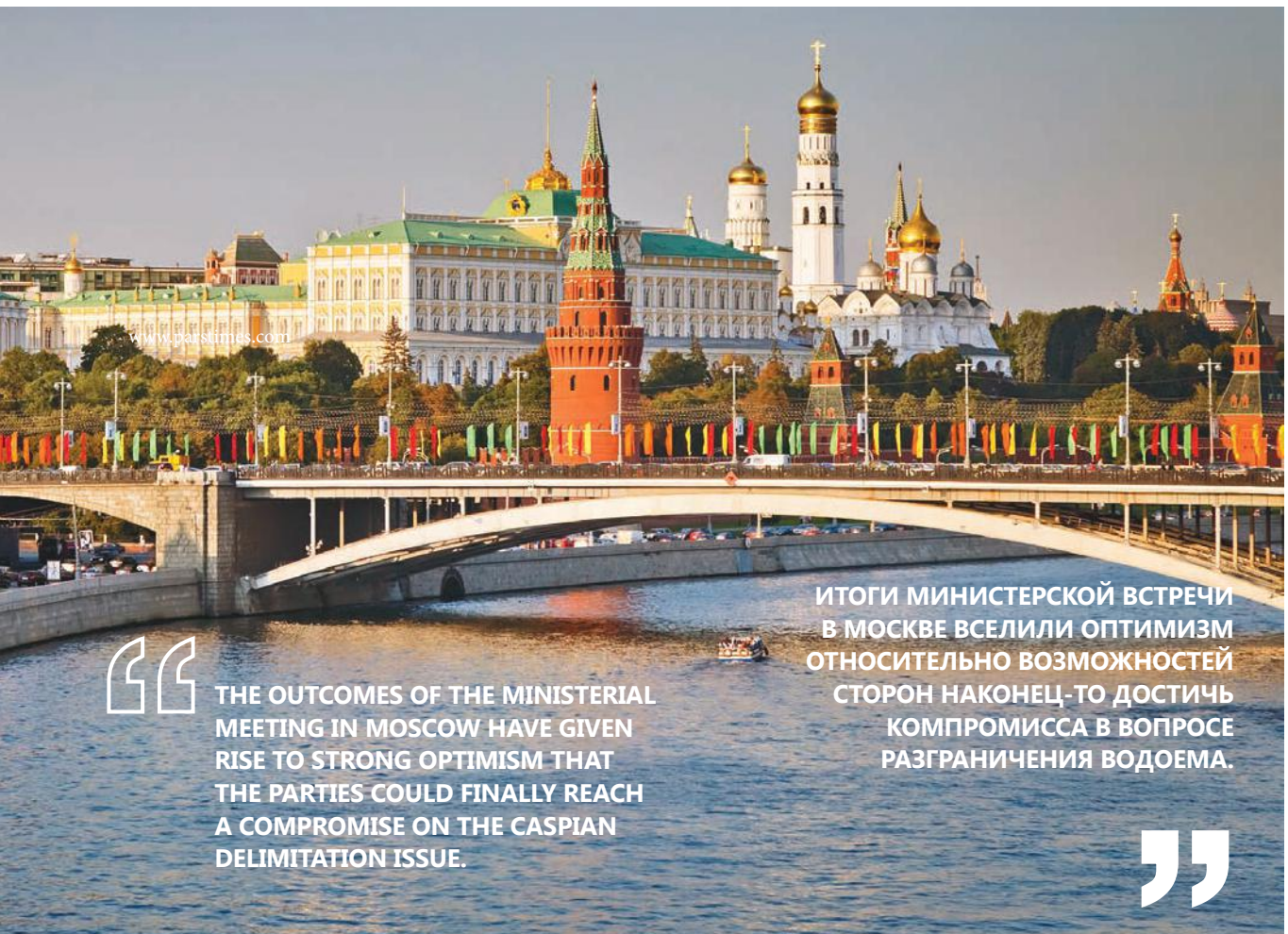

on the investment attractiveness of the region opening new perspectives for the realization of its economic potential.

However, it must be recognized that despite the progress achieved by the foreign ministers of the Caspian Five, the general nature of Lavrov's statement does not allow for a full assessment of the situation on the content and substance of the reached agreements that should be reflected in the draft convention. Initially, the convention was designed as a document aimed to establish the fundamental principles of joint activities of the parties in the region. Thus, it was the provisions of the convention that had to address the issue of the division of the Caspian seabed into sovereign national sectors. However, the process of the delimitation of the Caspian

ки» по линии оборонных ведомств, а также Протоколы о сотрудничестве по линии пограничных служб, антинаркотических ведомств, и ряда других структур, которые бы сформировали условия для эффективной борьбы с браконьерством, терроризмом, организованной преступностью и незаконным оборотом наркотических средств (Министерство иностранных дел России, 2017).

Более того, при самом оптимистичном варианте развития событий еще до проведения V Каспийского саммита стороны могут подписать Протокол об оценке воздействия на окружающую среду в трансграничном контексте, который станет уже четвертым протоколом к Рамочной конвенции по защите морской среды

“

THE OUTCOMES OF THE MINISTERIAL MEETING IN MOSCOW HAVE GIVEN RISE TO STRONG OPTIMISM THAT THE PARTIES COULD FINALLY REACH A COMPROMISE ON THE CASPIAN DELIMITATION ISSUE.

ИТОГИ МИНИСТЕРСКОЙ ВСТРЕЧИ В МОСКВЕ ВСЕЛИЛИ ОПТИМИЗМ ОТНОСИТЕЛЬНО ВОЗМОЖНОСТЕЙ СТОРОН НАКОНЕЦ-ТО ДОСТИЧЬ КОМПРОМИССА В ВОПРОСЕ РАЗГРАНИЧЕНИЯ ВОДОЕМА.

”

“

THUS, THE 2018 ASTANA SUMMIT HAS THE POTENTIAL TO BECOME THE MOST SUCCESSFUL MEETING OF THE HEADS OF THE CASPIAN STATES.

ТАКИМ ОБРАЗОМ, АСТАНИНСКИЙ САММИТ МОЖЕТ СТАТЬ САМОЙ РЕЗУЛЬТАТИВНОЙ ВСТРЕЧЕЙ ГЛАВ ПРИКАСПИЙСКИХ ГОСУДАРСТВ.

”

www.chathamhouse.org

Sea has been hampered by a lack of understanding and coherence between the countries bordering the South Caspian Sea. This situation has led to the signing of bilateral and trilateral agreements on the division of the northern part of the Caspian Sea, which, for obvious reasons, could only serve as a temporary solution to the delimitation issue. This means that it is within the Caspian Convention that a final delimitation agreement must be reached to reduce the tension between the littoral states. In this context, the incorporation of the framework delimitation principles achieved between Azerbaijan, Kazakhstan and Russia in the draft convention is a very important element for upholding the legitimacy of the previously signed documents. According to Deputy Foreign Minister of Azerbaijan Khalaf Khalafov, who is also a member of the Special Working Group (SWG) on the Caspian Sea legal status at the level of the deputy ministers of foreign affairs of the Caspian States, the parties reached an agreement on this issue and the existing maritime boundary delimitation agreements will not

Каспийского моря, также известной как Тегеранская Конвенция. Значение данного документа для выстраивания будущей трубопроводной архитектуры региона сложно переоценить, ведь именно положения данного протокола позволят четко обозначить и разъяснить полномочия прикаспийских стран в вопросе строительства трубопроводных магистралей по дну Каспия. Более того, не исключен также и вариант того, что список «отраслевых» договоренностей пополнится активно лоббируемыми туркменской стороной соглашениями о торгово-экономическом сотрудничестве между странами бассейна Каспийского моря и сотрудничестве в области транспорта. Таким образом, если принять во внимание все вышеперечисленное, то можно заключить, что Астанинский саммит может стать самой результативной встречей глав прикаспийских государств. Не вызывает сомнений и факт того, что согласование принципов нового правового режима Каспийского моря по-

be revised (Sputnik, 2017). However, it remains unclear what particular durable solutions should be undertaken in order to agree on the delimitation of the southern part of the Caspian Sea.

The fact is that a statement from Iranian Foreign Minister Mohammad Javad Zarif indicated that Tehran had neither issued any official position nor stated its commitment to fulfilling the delimitation under the modified median line method, affirming that the principled position of Iran in determining the maritime boundaries in the Caspian Sea is based on the principles of mutual respect, fairness and equality between the parties (Mehr News Agency, 2017). Moreover, in his speech, Minister of Foreign Affairs of Azerbaijan Elmar Mammadyarov noted that the parties should demonstrate flexibility in the subject and recall the relevant provisions of international law in order to achieve a consensus on the most problematic issues before the Fifth Caspian Summit (AzerTag, 2017). Such cautious statements show indirectly that there is still a number of unresolved issues between the parties. Under these circumstances, it is possible that the principles of the Caspian Sea delimitation will not be explicitly addressed in the draft convention, leaving room for further three-party consultations between Azerbaijan, Iran and Turkmenistan. In fact, Khalafov confirmed that Azerbaijan would develop the delimitation agreements with Iran and Turkmenistan similar to the existing agreements with Kazakhstan and Russia. Thus, in this situation, the draft convention will not be able to respond fully to the expectations of the littoral states on the issue of the legal regime of the Caspian Sea.

Undoubtedly, the removal of key provisions on the Caspian Sea division from the text of a final document will somewhat reduce its significance, but it is quite obvious that even in this version the convention could have a favorable impact on regional development by strengthening mutual trust and widening the field for multilateral cooperation. Without denying the importance of signing such a fundamental document as the Convention on the Legal Status of the Caspian Sea, account

ложительным образом отразится на инвестиционной привлекательности региона, открывая новые перспективы для реализации его экономического потенциала.

Однако необходимо признать, что несмотря на достигнутый министрами иностранных дел стран «каспийской пятерки» прогресс, характер итоговых заявлений не позволяет в полной мере представить суть достигнутых договоренностей по наиболее спорным вопросам, которые должны найти свое отражение в проекте Конвенции. Изначально Конвенция задумывалась как документ, в котором в полном объеме были бы закреплены основополагающие принципы деятельности сторон на Каспийском море. Таким образом, именно положения Конвенции должны были разрешить вопрос о механизмах и принципах разграничения национальных донных секторов. Однако, процесс делимитации водоема тормозился ввиду невозможности преодолеть противоречия, возникшие между соседями по южному Каспию. Как известно, данная ситуация привела к появлению двух- и трехсторонних соглашений по разделу северного Каспия, которые, по понятным причинам, могли выступать лишь временным решением вопроса делимитации водоема, т.е. именно в Конвенции должны были быть закреплены правовые основы разграничения, которые бы устранили напряженность в отношениях между прибрежными государствами. В данном контексте принципиально важным моментом для сохранения легитимности документов, ранее подписанных между Азербайджаном, Казахстаном и Россией, является необходимость отразить их рамочные принципы в проекте Конвенции. Исходя из заявления заместителя министра иностранных дел Азербайджана Халафа Халафова, который является членом рабочей группы по правовому статусу Каспия, стороны достигли соглашения по данному вопросу, и имеющийся блок делимитационных соглашений не будет пересмотрен (Sputnik, 2017). Однако, остается неясным, каким именно образом вопросы разграничения будут

“IT IS POSSIBLE THAT THE PRINCIPLES OF THE CASPIAN SEA DELIMITATION WILL NOT BE EXPLICITLY ADDRESSED IN THE DRAFT CONVENTION, LEAVING ROOM FOR FURTHER THREE-PARTY CONSULTATIONS.”

should be taken of the fact that there will be issues and aspects of development that are not fully addressed in the final document. In this context, it remains important to maintain a balance between the number of signed regional agreements and their quality. □

решаться в отношении южного Каспия.

Дело в том, что, судя по заявлению главы МИД Ирана Мохаммада Джавада Зарифа, Тегеран не только не обозначил свою официальную позицию по данному вопросу, но и не высказался в пользу делимитации по принципу модифицированной срединной линии, заявив о том, что принципиальная позиция Ирана в отношении определения морских границ на Каспии основана на принципах взаимного уважения, справедливости и равен-

ства между сторонами (Mehr News Agency, 2017). Более того, в своем выступлении министр иностранных дел Азербайджана Эльмар Мамедъяров отметил, что для достижения консенсуса по всем открытым вопросам до начала V Саммита глав государств прикаспийских стран сторонам необходимо проявить гибкость и обратиться к мировой практике и нормам международного морского права (AzerTag, 2017). Подобная осторожность косвенно указывает на сохранение неразрешенных вопросов между сторонами. В подобных обстоятельствах не исключен вариант того, что в подготавливаемом проекте Конвенции принципы разграничения водоема будут отражены недостаточно четко, оставляя поле для дальнейших консультаций в формате трехсторонних переговоров между Азербайджаном, Ираном и

НЕ ИСКЛЮЧЕН
ВАРИАНТ ТОГО, ЧТО В
ПОДГОТАВЛИВАЕМОМ
ПРОЕКТЕ КОНВЕНЦИИ
ПРИНЦИПЫ
РАЗГРАНИЧЕНИЯ
ВОДОЕМА БУДУТ
ОТРАЖЕНЫ
НЕДОСТАТОЧНО ЧЕТКО,
ОСТАВЛЯЯ ПОЛЕ
ДЛЯ ДАЛЬНЕЙШИХ
КОНСУЛЬТАЦИЙ.

”

www.bp.com

Туркменистаном. И действительно, в своем заявлении Халаф Халафов анонсировал разработку делимитационных соглашений с Ираном и Туркменистаном по аналогии с уже имеющимися соглашениями Азербайджана с Казахстаном и Россией. Таким образом, в данной ситуации проект Конвенции не сможет в полной мере стать ответом на вопрос о международно-правовом статусе Каспийского моря.

Безусловно, изъятие из текста итогового документа положений по самому сложному вопросу несколько снизит его значимость, однако, совершенно очевидно, что даже в подобной редакции Конвенция способна оказать комплексный

“

**IT IS QUITE OBVIOUS
THAT EVEN IN THIS
TYPE OF DRAFTING
THE CONVENTION
COULD HAVE A
FAVORABLE IMPACT
ON REGIONAL
DEVELOPMENT BY
STRENGTHENING
MUTUAL TRUST AND
WIDENING THE FIELD
FOR MULTILATERAL
COOPERATION.**

**СОВЕРШЕННО ОЧЕ-
ВИДНО, ЧТО ДАЖЕ В
ПОДОБНОЙ РЕДАК-
ЦИИ КОНВЕНЦИЯ
СПОСОБНА ОКАЗАТЬ
КОМПЛЕКСНЫЙ
ПОЛОЖИТЕЛЬНЫЙ
ЭФФЕКТ, УКРЕПИВ
ВЗАИМНОЕ ДОВЕРИЕ
И РАСШИРИВ ПОЛЕ
ДЛЯ МНОГОСТОРОН-
НЕГО ВЗАИМОДЕЙ-
СТВИЯ.**

”

положительный эффект, укрепив взаимное доверие и расширив поле для многостороннего взаимодействия. Не отрицая значимость подписания такого фундаментального документа как Конвенция по международно-правовому статусу Каспийского моря, все же следует учитывать факт его возможного содержательного «облегчения». В данном контексте важным остается сохранение баланса между количеством подписанных региональных соглашений и их качеством. □

References:/Источники:

1. AzerTag. (2017). Azerbaijan uveren v reshenii vseh voprosov po pravovomu statusu Kaspiya v dukhe vzaimovigodnogo partnerstva. Retrieved from https://azertag.az/ru/xeber/Elmar_Mamedyarov_Azerbaidzhan_uveren_v_reshenii_vseh_voprosov_po_pravovomu_statusu_Kaspiya_v_duhe_vzaimovigodnogo_partnerstva-1118147 Accessed on: 11.12.2017
2. Mehr News Agency. (2017). FM Zarif calls for visa waiver among 5 Caspian Sea states. Retrieved from <https://en.mehrnews.com/news/129992/FM-Zarif-calls-for-visa-waiver-among-5-Caspian-Sea-states> Accessed on: 15.12.2017
3. Ministry of Foreign Affairs of Kazakhstan . (2017). Ministry inostrannyh del prikaspijskih gosudarstv soglasovali proekt konvencii o pravovom statuse Kaspijskogo moray. Retrieved from <http://mfa.gov.kz/ru/content-view/ministry-inostrannyh-del-prikaspijskih-gosudarstv-soglasovali-proekt-konvencii-o-pravovom-statuse-kaspijskogo-mora> Accessed on: 06.12.2017
4. Ministry of Foreign Affairs of Russia. (2017). Foreign Minister Sergey Lavrov's statement at a news conference following the Meeting of the Caspian Littoral States' Foreign Ministers. Retrieved from http://www.mid.ru/press_service/minister_speeches/-/asset_publisher/7OvQR5KJWVmR/content/id/2978643?p_p_id=101_INSTANCE_7OvQR5KJWVmR&_101_INSTANCE_7OvQR5KJWVmR_languageId=en_GB Accessed on: 06.12.2017
5. Sputnik. (2017). Khalaf Khalafov - o peregovorakh po statusu Kasiya. Retrieved from <https://ru.sputnik.az/azerbajjan/20171206/413072798/rossija-azerbajdzhan-kazakhstan-iran-turkmenistan-status-kaspija.html> Accessed on: 08.12.2017

LIDIYA PARKHOMCHIK

On November 15, 2017, within the framework of the 7th Regional Economic Cooperation Conference on Afghanistan held in Ashgabat the high-ranking officials of Afghanistan, Azerbaijan, Georgia, Turkey, and Turkmenistan signed the agreement on the Lapis Lazuli Transit, Trade and Transport Route, also known as the Lapis Lazuli Corridor, the introduction of which aims to enhance regional economic cooperation and connectivity between Europe and Asia. The agreement was the outcome of three years of negotiations between the five stakeholder countries. This new transport corridor named after the historic trade route that had been an integral part of the ancient Silk Road and mainly transported a lapis lazuli

WITHIN THE FRAMEWORK OF THE 7TH REGIONAL ECONOMIC COOPERATION CONFERENCE ON AFGHANISTAN HELD IN ASHGABAT THE HIGH-RANKING OFFICIALS OF AFGHANISTAN, AZERBAIJAN, GEORGIA, TURKEY, AND TURKMENISTAN SIGNED THE AGREEMENT ON THE LAPIS LAZULI CORRIDOR.

stone is designed to improve transport infrastructure including roads, railways, and maritime transshipment. It is planned that the route would remove barriers to regional trade and reduce transportation costs. The route intends to develop customs procedure integration in the region under new cross-border transport agreements. Moreover, the parties agreed to simplify the issuance of business travel visas and establish Free Trade Zones in all five countries.

The Lapis Lazuli Corridor is considered to be the shortest route for Afghanistan to ship its goods to the Black Sea, Mediterranean, and European markets. The route is to begin in the Afghan cities of Aqina in the north and Torghundi in the west, passing through Turkmenistan's Turkmenbashi port across the Caspian Sea to Azer-

baijan's Baku port and running to Georgia's Black Sea ports of Poti and Batumi via Tbilisi, and reach Kars and Istanbul in Turkey. It is expected that 80% of goods moving along the Lapis Lazuli Corridor to Europe will move by railway and across the Caspian and Black seas by ferries.

According to Afghanistan's Foreign Minister Salahuddin Rabbani, the \$2 billion project is a milestone in the collective efforts to achieve greater regional connectivity that allows the parties to synchronize trans-Eurasian trade routes, including the North-South Transport Corridor, Middle Corridor Project or Trans-Caspian Trade and Transport Corridor. By launching the Lapis Lazuli Corridor

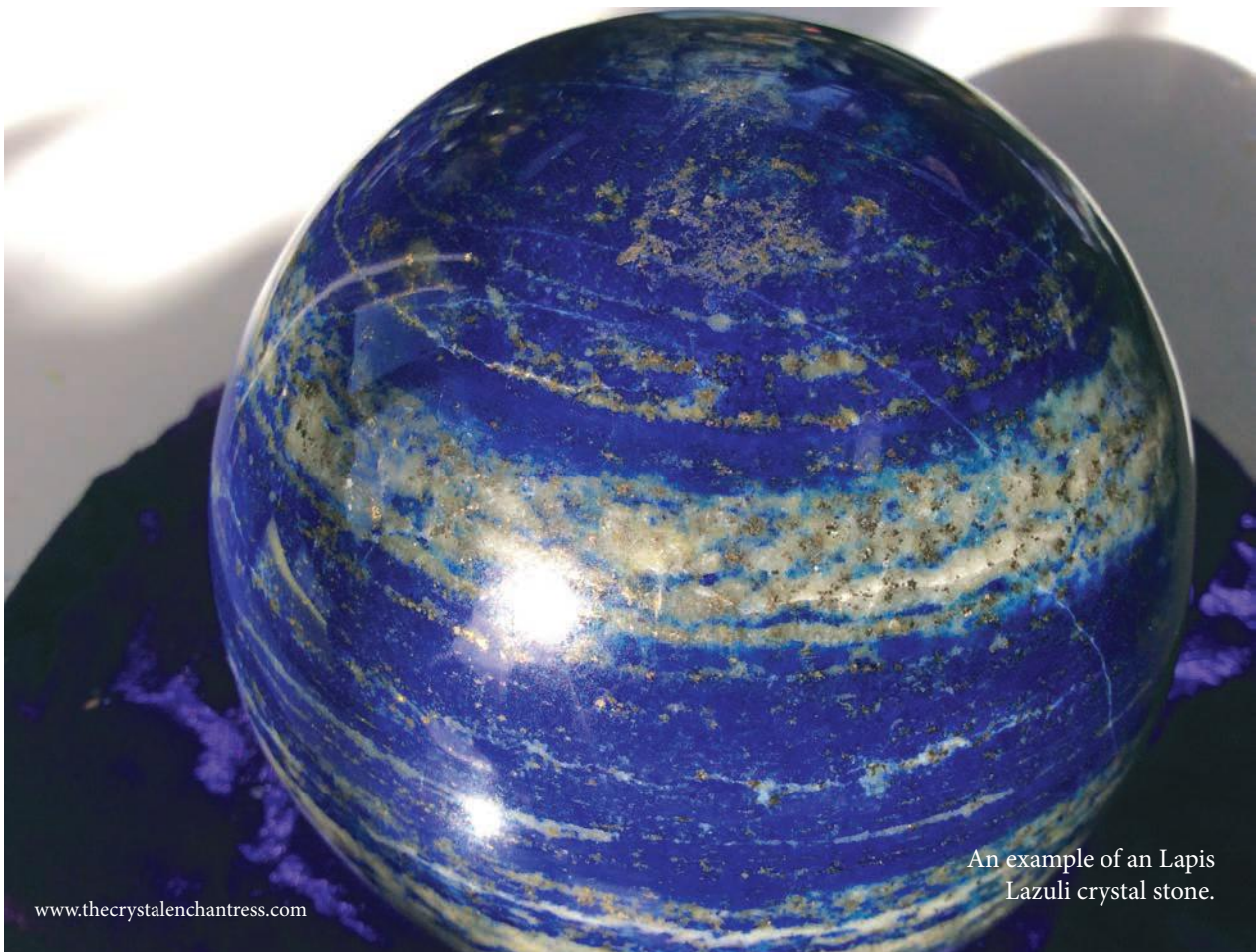

THE ROUTE COULD PROVIDE AFGHANISTAN WITH THE OPPORTUNITY TO BOOST ITS EXPORTS AND IMPORTS IF CHALLENGING PROBLEMS SUCH AS THE LACK OF TRANSIT AND TRADE AGREEMENTS AND VISA PROBLEMS FOR AFGHAN TRADERS ARE OVERCOME.

Kabul expects to boost cooperation with the Caspian region's Azerbaijan and Turkmenistan, which team up with Georgia and Turkey.

It appears that the signed agreement aimed at stimulating the trans-regional flows of goods could provide Afghanistan with the opportunity to boost its exports and imports. However, in order to do so challenging problems such as the lack of transit and trade agreements and visa problems for Afghan traders have to be overcome. Moreover, despite the fact that much of the infrastructure already exists, there is a need to improve the highway, railway, and sea routes in order to increase the economic efficiency of logistics.

An example of an Lapis Lazuli crystal stone.

DAUREN ABEN

On November 22, 2017, Iran, Russia and Turkey, the guarantor states of the ceasefire regime under the Astana peace process on Syria, held a summit in the Russian Black Sea resort city of Sochi to discuss the prospects for a political settlement of the Syrian conflict. During the negotiations, Iranian President Hassan Rouhani, Russian President Vladimir Putin and Turkish President Recep Tayyip Erdogan discussed possible ways of ending military operations and achieving a peace deal in Syria, and agreed to step up efforts to eliminate remaining militants from Islamic State and other terrorist groups. It is worth noting that two days before the trilateral meeting President Putin hosted Syrian leader Bashar Assad for talks at his Sochi residence, in what

ACCORDING TO PUTIN, A PROPOSED CONGRESS WILL BE ONE OF THE FIRST STEPS TOWARDS ESTABLISHING AN INCLUSIVE AND TRANSPARENT PROCESS FOR DRAWING UP A FUTURE STRUCTURE OF THE SYRIAN STATE, ADOPTING A NEW CONSTITUTION AND HOLDING FREE ELECTIONS.

was Assad's first known foreign trip since his October 2015 Moscow visit.

Following the summit, President Putin announced that Tehran and Ankara supported Moscow's plan to convene a Syrian Congress on National Dialogue that should bring together all the country's ethnic groups and parties to the civil war. According to Putin, a proposed congress will be one of the first steps towards establishing an inclusive and transparent process for drawing up a future structure of the Syrian state, adopting a new constitution and holding free elections. Saying that any political settlement in Syria must be finalized within the Geneva peace talks under the UN supervision, Putin emphasized that "compromises and concessions will be needed on all sides", including from the Syrian

government, which declared its commitment to a peaceful solution and constitutional reform. In a joint statement, the three presidents called on the Syrian regime and opposition to "participate constructively" in the future congress, also planned to take place in Sochi. The leaders of Iran, Russia and Turkey instructed their diplomats, security and defense officials to work on the composition and date of the congress.

At the same time, it is clear that the success of the congress depends on a number of factors. First, Russia needs to overcome Turkey's objections against inviting representatives of Syrian Kurds, whom Ankara regards as subsidiaries of the Kurd-

“

DESPITE THE CURRENT FAVORABLE MILITARY SITUATION ON THE GROUND, IT REMAINS TO BE SEEN IF RUSSIA SUCCEEDS IN BUILDING INTERNATIONAL AND DOMESTIC CONSENSUS AROUND ITS VISION OF A POLITICAL TRANSITION FOR SYRIA.

”

istan Workers' Party inside Syria. More importantly, tensions within the disunited Syrian opposition, with some groups stuck to their demand of Assad's departure from power and others ready to soften their position, may prevent Moscow from initiating a real nation-wide political dialogue. Despite the current favorable military situation on the ground where official Damascus has managed to regain much of Syria's territory with the Russian and Iranian assistance and Islamic State has been pushed out of its last major stronghold, it remains to be seen if Russia succeeds in building international and domestic consensus around its vision of a political transition for Syria.

GULNAR NADIROVA

The end of the year is the time when many international ranking agencies publish their annual ratings summarizing the results of activities and operations in various fields. November 15, 2017, Clarivate Analytics, the company which formerly was a division of Thomson Reuters and now works independently in the field of scientific research and intellectual property assessment, published a list of the world's most influential and most cited scientists. The large-scale and complex scientometric work was carried out on the basis of a huge database of more than 12 million articles in more than 12,000 journals from around the world.

"The Highly Cited Researchers 2017" was formed on the basis of counting the number of citations of scientific works. The more often the article is cited, the higher the effectiveness and influence of the author and his/her research are.

3,300 MOST CITED RESEARCHERS INCLUDED IN THE LIST REPRESENT VARIOUS UNIVERSITIES AND LABORATORIES OF THE WORLD, AND THEIR INCREASED SCIENTIFIC RATING AUTOMATICALLY RAISES THE RATING OF THE INSTITUTIONS TO WHICH THEY ARE AFFILIATED.

The articles written in virtually all major areas of modern science during the period of more than a decade were analyzed. This year's list is somewhat different from the previous ones because, in addition to the Highly Cited Papers, Clarivate's Essential Science Indicators database compiled another ranking of high-impact reports – Hot Papers. This list of "hot researchers" consists of authors whose works have caused a noticeable spike in the form of rapidly accumulating citations immediately after publication and for two years afterwards. The traditional metric of total citations favored older or better known writers whose work accumulated citations for a rather long period of time or those who had one or two widely cited articles, while the Highly Cited Researchers 2017 provides younger researchers or those at an earlier stage of their careers with an opportunity to make themselves known.

3,300 most cited researchers included in the list represent various universities

and laboratories of the world, and their increased scientific rating automatically raises the rating of the institutions to which they are affiliated. In addition, the appearance of their names in this rating list opens up very broad prospects for their further careers. With regard to the national representation, the United States is represented by the largest number of authors, amounting to 1,644, which is 12% more than in 2016. But the greatest growth was achieved by China that came third after the United States and Great Britain – 41% (249 authors). Finland and Singapore have also shown a significant percentage increase from last year – by 25% and 21%, respectively.

The list includes 1% of most cited publications in each scientific field to ensure their broad representation. Otherwise, in quantitative terms, works on medicine would dominate with a huge advantage over all other fields. It is interesting that works of an interdisciplinary nature were cited simultaneously in different sciences. For example, Michael Getzel from the Ecole Polytechnique Fédérale de Lausanne (EPFL) in Switzerland has authored 29 highly cited papers in four main scientific fields in parallel: chemistry, materials science, engineering, and physics.

Of particular interest is a list of 21 “hot authors”. This list of the world scientific elite includes two representatives of Switzerland, 11 from the United States, two from Great Britain and one representative each from Australia, Canada, France, Germany, China, and Saudi Arabia. Based on the list, we can determine the most relevant areas of scientific research in the global dimension. These are reports on

cancer genomics, cancer treatment, solar cells, and magnetic editing, among other topics, and in such fields as materials science, physics, systems and control theory, epidemiology, biopharmaceuticals, bioinformatics, chemistry, industrial computer science, environmental physics, and chemistry.

What is the lesson that Kazakhstani science could learn from this ranking?

First, a qualitative leap is possible in principle, as evidenced by the success of scientists from China, Saudi Arabia, Malaysia and other countries.

Secondly, natural sciences still retain their priority positions, as there are absolutely no representatives of social and human sciences in the hot list. Therefore, Kazakhstani biologists, chemists, physicians, and physicists have more preferable chances to get on hot lists, which should lead to a multiple increase in the financing of these sectors.

Thirdly, individual winners still do not work individually, but within the framework of large international projects and numerous research teams, as, for example, The Cancer Genome Atlas (TCGA) project, a large-scale multilateral cooperation effort, which has provided molecular profiles for cancers of various organs. At present, massive international scientific cooperation is carried out in high-energy physics and clinical medicine, and their highly cited papers can contain more than 3,000 authors. Unfortunately, our scientists work primarily at domestic research centers and laboratories and are not sufficiently represented in international projects.

KAZAKHSTANI BIOLOGISTS, CHEMISTS, PHYSICIANS, AND PHYSICISTS HAVE MORE PREFERABLE CHANCES TO GET ON HOT LISTS, WHICH SHOULD LEAD TO A MULTIPLE INCREASE IN THE FINANCING OF THESE SECTORS.

RAILROADS CONTRIBUTE TO KAZAKHSTAN'S BILATERAL TRADE WITH CHINA

KANAT MAKHANOV

According to the press release of the National Railroad Company Kazakhstan Temir Zholy of November 23, 2017, a train consisting of 53 wagons loaded with 4.5 tons of grain departed from the Atbasar station in the Akmo-la region to Beijing following the direct route. The train goes to the destination without being processed at the sorting stations, similar to the practice applied towards passenger trains. Therefore, within 36 hours after the departure, it will arrive at the Dostyk station, which is on the Kazakh-Chinese border. Thus, the average speed of the train reaches 800 km per day, which is about four times faster than conventional freight trains. This service will considerably improve the international transportation of goods since it will increase the efficiency of

**NOT ONLY CARGO
TURNOVER BETWEEN
KAZAKHSTAN AND
CHINA INCREASES,
BUT ALSO CARGO
TRANSPORTATION
THROUGH
KAZAKHSTAN.**

the railroad transportation and reduce related transportation costs. This initiative has been implemented by Kazakhstan Temir Zholy jointly with the China Railway Corporation.

Kazakhstan Temir Zholy continues its work on improving the country's railroad transportation. Thus, since the beginning of 2017, around 7 million tons of grain were transported by trains, of which 4.6 million tons went for exports, including over 320,000 tons of wheat sent to China. The improvements in the railroad transportation contribute to bilateral trade with China, which during January-September 2017 increased by 31.8% compared to the same period of the previous year. It is worth mentioning that there is also a positive trend in trucking to China. In 2017, 50,000 permits for trucking from Kazakhstan to China were issued. As of

November 20, 2017, Kazakhstani carriers used 43,146 of them. Not only cargo turnover between Kazakhstan and China increases, but also cargo transportation through Kazakhstan. Thus, for instance, on November 10, 2017, a train from the Finnish station of Kouvola went to the Chinese city of Xian crossing the territory of Kazakhstan for the first time. The train loaded with timber covered a distance of more than 8,500 km in 10 days.

The development of the transportation sphere of Kazakhstan through exploiting the country's geographic location advantages is one of the most promising projects that needs to be realized in the near future. This will not only provide opportunities for exploiting the transit capacity of the country, but will also help to resolve

**THIS WILL
PROVIDE OPPORTU-
NITIES
FOR EXPLOITING
THE TRANSIT
CAPACITY OF THE
COUNTRY**

one of the fundamental economic problems of Kazakhstan, which consists in its limited capacity for reaching foreign export markets due to the landlocked position. The new paradigm of continental transportation that is now being put forward implies higher efficiency of the ground transportation. The success of Kazakhstan in this regard will mostly depend on its ability to provide cheaper and faster cargo transportation. Recent statistics show that there are clear positive trends in using railroads as means of cargo transportation through the territory of Kazakhstan. However, in terms of high-speed railroad transportation Kazakhstan still remains far behind the European countries, Turkey and even China.

S&P DOWNGRADED THE RATING OF THE KAZAKH OIL AND GAS OPERATOR

DANIYAR NURBAYEV

According to the S&P Global Ratings agency (S&P), on November 24, 2017, it revised KazMunayGas's (KMG) credit rating from BB to BB- and set the rating's outlook as "stable". In addition, the agency's national scale rating of KMG was lowered from "kzA" to "kzA-". S&P notes that it has lowered the ranking mainly due to the fact that the willingness of the government of Kazakhstan to support KMG weakened. The agency notes that the government tolerates relatively high leverage at KMG and has provided limited support to the company since 2015.

Another reason for lowering the rating was that the country's government controls the company not di-

S&P HAS LOWERED KMG'S RANKING MAINLY DUE TO THE FACT THAT THE WILLINGNESS OF THE GOVERNMENT OF KAZAKHSTAN TO SUPPORT THE COMPANY WEAKENED.

rectly but through its Samruk-Kazyna National Wealth Fund, which hampers the government's support mechanism. At the same time, the agency notes that it sees the company's outlook stable. It is noted that S&P can increase the rating if KMG will not buy back its share in Kashagan from Samruk-Kazyna, its parent company, and its free operating cash flows will turn positive after major capital expenditure is completed in 2018.

It is important to note that KMG had to sell its share in Kashagan in late 2015 to Samruk-Kazyna because its financial covenant for net debt/EBITDA, which should not be higher than 3.5, was violated due to decreased revenues from oil after the fall in the world oil prices in the middle of 2014. Due to the violation of the covenant

the creditors of the company were able to demand from KMG to buy back its bonds.

It is worth mentioning that since the fall of oil prices in 2014 the rating agency reduced the company's rating three times. In February 2015, the agency reduced the company's rating from BBB- to BB+ (BBB- is investment level ranking, everything below that is the non-investment grade, speculative) with the negative outlook. Later, in February 2016, S&P reduced the company's rating from BB+ to BB, again with the negative outlook. In both cases, the

**A POSSIBLE
INCREASE
OF THE COUNTRY'S
RATING SHOULD
DEFINITELY HAVE
A POSITIVE EFFECT
ON KMG'S RATING**

main reason for the rating reduction was low oil prices.

In September 2017, S&P revised Kazakhstan's outlook from negative to stable and confirmed Kazakhstan's long-term sovereign credit rating at BBB-. It was noted that the agency could increase the country's ranking if oil prices would increase or the country would be able to improve its export diversification. At the same time, a possible increase of the country's rating should definitely have a positive effect on KMG's rating, because the stability of the company directly depends on the government's support.

ABULKHAIRKHAN ZHUNISBEK

On November 24, 2017, Kyrgyzstan's new president Sooronbai Jeenbekov was sworn into office during the ceremony at the Ala-Archa state residence in Bishkek. Jeenbekov, who served as the prime minister of Kyrgyzstan from April 2016 to August 2017, came to power by winning the election in October 2017 with 54.3% of votes. Since no foreign leader was invited to attend the ceremony, the majority of 450 guests were heads of the diplomatic missions accredited to Kyrgyzstan. In the inaugural speech, Jeenbekov outlined foreign and domestic priorities for the coming six years of his presidency. In domestic affairs the president promised to fight corruption and ensure the transparency of the judicial system, while in foreign policy he pledged to

“

**IN FOREIGN
POLICY HE PLEDGED
TO CONTINUE
STRATEGIC COOPER-
ATION
WITH RUSSIA
AND FURTHER
STRENGTHEN TIES
WITH THE CENTRAL
ASIAN STATES.**

”

continue strategic cooperation with Russia and further strengthen ties with the Central Asian states. On the one hand, this is an indication of the continuity with the course of his predecessor and political ally Almazbek Atambayev. On the other hand, Jeenbekov needs to depart from more recent policies of Atambayev's rule if he plans to restore relations with Kazakhstan and uphold "the unity of the country".

It is noteworthy that Jeenbekov's inauguration marks the peaceful transfer of power in Kyrgyzstan. This is a significant achievement for the country that experienced two popular revolts overthrowing its consecutive presidents, Askar Akayev and Kurmanbek Bakiev, in 2005 and 2010, respectively. Its turbulent past illustrates an absence of a precedent when top Kyrgyz politicians retired peacefully. Both Akayev and

Bakiev now live in exile, while Roza Otumbayeva, who served as an interim president in 2010-2011, has seen her relationship with successor Atambayev turned sour as evident from her absence from the inauguration ceremony. Therefore, some observers believe that by actively supporting his fellow Social Democratic Party of Kyrgyzstan member Jeenbekov during the last election campaign Atambayev pursued his own agenda of ensuring safety for himself after the retirement. This, though, came at a price of damaged relations with neighboring Kazakhstan, which Atambayev blamed for interfering in the election process by allegedly supporting main opposition candidate Omurbek Babanov, and negative consequences for Kyrgyzstan's domestic politics.

Despite the fact that Babanov almost immediately acknowledged the election results, on November 4, 2017, the Prosecutor-General's Office launched an investigation into Babanov's campaign speech that he gave in the largely Uzbek populated city of Osh. Officials are accusing Babanov in "stoking ethnic, racial, and religious hatred" and "publicly calling for the violent change

of the constitutional order". Right after the election results were announced Babanov left the country and later stepped down as the leader of the Respublika-Ata-Jurt parliamentary party. This might set a negative tone for future presidential elections by suggesting that a defeat in a competitive election might be too costly for strong opponents to calmly concede results. Moreover, opening a criminal case in relation to Babanov's campaign speech in which he demonstrated sympathy to the Uzbek minority might be counterproductive in promoting the unity of the country that still suffers from deep interethnic and societal divide

Another concern is how President Jeenbekov is going to find a solution for a major diplomatic row with Kazakhstan that led Astana to tighten controls at the border crossings. A bilateral crisis has a serious negative impact on Kyrgyzstan's economy. The continuing difficulty at the border affects the country's trade with the outside world, especially Russia, one of Kyrgyzstan's main partners. In this regard, Jeenbekov's success in meeting these challenges would require a departure from the tough stance of his predecessor.

KAZAKİSTANLI İŞ ADAMLARININ AOSB ZİYARETİ

ZHANDOS RANOV

Güney Kazakistan'da bulunan Shymkent şehrinde kurulu organize sanayi bölgesi yönetimi, Kazakistan Cumhuriyeti Yatırım Destek Ajansı Türkiye Temsilcisi Nuriddin Amankul, Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi'ni (AOSB) ziyaret etti. AOSB Yönetim Kurulu Başkanvekili Ömer Kaya, Yönetim Kurulu Üyesi Selahattin Onatça ve Bölge Müdürü Mustafa Keskin tarafından konuk edilen Kazakistanlı işadamlarının ziyaretine, Kazakistan Adana Fahri Konsolosu Tarkan Kulak ile Adana Sanayi Odası Başkanı Zeki Kıvanç da katıldı. Karşılıklı olarak ticari işbirliğinin geliştirilmesi için görüş alışverişinde bulunan ziyarette, AOSB Bölge Müdürü Mustafa Keskin, bölgede faaliyet yürüten firmalar ve yatırımcıya sundukları avantajlar hakkında bilgiler verdi.

“

KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ YATIRIM DESTEK AJANSI TÜRKİYE TEMSİLCİSİ NURİDDİN AMANKUL, ADANA HACI SABANCI ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ'Nİ ZİYARET ETTİ.

”

Türkiye ile Kazakistan arasında tarihsel bağlar bulunduğu dikkat çeken Keskin, işbirliği konusunda her türlü desteğe hazır olduklarını dile getirdi. Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi'nin gerek altyapısı, gerek lojistik imkânları ile bölgenin sanayi üssü konumundadır. Tekstil sektörünün ağırlıklı olduğu bölgede yaklaşık 500 firma faaliyet yürütmektedir. İstihdamın yüzde 12'sini bünyesinde barındıran sanayi bölgesi, kentin üretim ve ihracatının da yaklaşık yüzde 50'sini karşılamaktadır. Kapasite kullanımında son üç yılın rekorunu kıran AOSB'nin sunduğu avantajlar ile de yerli ve yabancı yatırımcılar için cazibe merkezi konumundadır.

Kazakistan Cumhuriyeti Yatırım ve Kalkınma Bakanlığı Türkiye Temsilcisi Nuriddin Amankul'un açıklamalarına göre, Shymkent şehrindeki sanayi

bölgesi tekstil üzerine kurulmuştur. Kazakistan'da yapılacak yatırımların 2030 yılına

kadar emlak vergisi ve KDV'den muaf tutulacaktır. Ayrıca ham madde, ekipman, gümrük vergileri konusunda da muaf tutulacaktır. Yatırımcılara sunulan avantajların 2054 yılına kadar uzatılması için, Kazakistan Organize Sanayi Bölgesi'nde yatırım yaparak istihdama katkı sağlayacak iş adamları için yüzde 30-40'la varan bir indirim uygulanacaktır. En önemlisi yatırım yapacaklara arsa karşılıksız olarak verilmesidir. Ayrıca işçi verimliliği çok yüksek ve ilk ay 100 ve üzerinde işçi çalıştıran firmalarda maaşın yüzde 50'si devlet tarafından karşılanacaktır. Şu an yatırım için 20 hektar alan bulunduğunu dile getiren Amankul, ihtiyaç duyulması halinde 700 hektarlık bir ilave alanın da yatırıma açılabileceğini dile getirdi. Kazakistan'ın genç bir nüfusa sahip olduğunu belirterek, işsizlik oranlarının ise yüzde 9'larda olduğuna dikkat çekti. Konuşmaların ardından AOSB Yönetim Kurulu Başkanvekili Ömer Kaya, Kazakistan'ın Ankara Büyükelçisi Abzal Saparbekuly'e ulaştırılması için heyete bir tablo hediye etti.

KAZAKİSTAN'DA YAPILACAK YATIRIMLAR 2030 YILINA KADAR EMLAK VERGİSİ VE KDV'DEN MUAF TUTULACAKTIR. AYRICA HAM MADDE, EKİPMAN, GÜMRÜK VERGİLERİ KONUSUNDA DA MUAF TUTULACAKTIR.

”

DAUREN ABEN

On November 27, 2017, Deputy Foreign Minister of Kazakhstan Akyrbek Kamaldinov met with Chinese Ambassador to Kazakhstan Zhang Hanhui to discuss the situation around the Kazakh diaspora in China, and, on the same day, the Kazakh Foreign Ministry's Department of Consular Service held consultations with the Consular Section of the Chinese Embassy in Astana with the aim to intensify cooperation in addressing issues involving ethnic Kazakhs, citizens of the People's Republic of China. According to the Ministry's statement, these meetings followed frequent appeals from the public on various problems faced by Kazakh residents of China. The Ministry also stated that earlier, on November 9, Kazakh Ambassador to

IN RECENT MONTHS, REPORTS IN DOMESTIC AND FOREIGN MEDIA CLAIMING THAT ETHNIC KAZAKHS ARE PUT UNDER INCREASED SCRUTINY AND PRESSURE BY THE XINJIANG REGIONAL AUTHORITIES HAVE BECOME MORE FREQUENT.

China Shakhmat Nuryshv met with Chinese Assistant Minister of Foreign Affairs Li Huilai to address the matter. In addition, by the end of 2017, First Deputy Foreign Minister of Kazakhstan Mukhtar Tleuberdi will pay a working visit to Urumqi to meet with the leadership of the Xinjiang Uyghur Autonomous Region of China and the region's Directorate of Foreign Affairs, as well as to inspect the Urumqi-based passport and visa service of the Kazakh Foreign Ministry. Moreover, Akyrbek Kamaldinov plans to raise issues related to the Kazakh diaspora during the next meeting of the Kazakhstan-China Subcommittee on Security Cooperation and inter-ministry political consultations to be held in Beijing in December 2017.

The intensity of the diplomatic

communication between the two countries on the Kazakh diaspora demonstrates the urgency of these issues. There are about 1.5 million ethnic Kazakhs residing in Xinjiang, and it appears that the Chinese government has started to apply restrictions, earlier imposed on ethnic Uyghurs, to the Kazakhs. Indeed, in recent months reports in domestic and foreign media claiming that ethnic Kazakhs are put under increased scrutiny and pressure by the Xinjiang regional authorities have become more frequent. According to some sources, the Chinese side has initiated mass detentions of the Chinese Kazakhs who visited Kazakhstan to see relatives or for business, freezing their bank accounts and assets, while others are banned from seeing their family members who has become Kazakhstani nationals. There are also allegations that the Kazakhs who practice Islam by attending mosque or praying regularly are arrested and handed prison sentences. There are also reports that hundreds of detained ethnic Kazakhs are sent to

“

ISSUES RELATED TO THE KAZAKH DIASPORA ABROAD, ESPECIALLY IN CHINA WHERE THE LARGEST KAZAKH DIASPORA RESIDES, SHOULD REMAIN IN THE FOCUS OF KAZAKHSTAN'S DIPLOMACY, AND NO EFFORT MUST BE SPARED TO IMPROVE THE CURRENT SITUATION.

”

the so-called political study centers for re-education, which includes the improvement of Mandarin skills. In addition, the Kazakh language has been excluded from the curriculum in Xinjiang's schools, and all classes are now taught in Mandarin.

It appears that the change in Beijing's policy towards the ethnic Kazakh minority has been justified on security based grounds, as part of its long-time campaign against the "three evils" as defined by the Chinese government – terrorism, separatism, and religious extremism. Moreover, during the third plenary meeting of the fifth session of the 12th National People's Congress in Beijing held on March 10, 2017, President Xi Jinping called for building a "great wall of iron" in Xinjiang in order to ensure national unity, ethnic solidarity and social stability. In any case, issues related to the Kazakh diaspora abroad, especially in China where the largest Kazakh diaspora resides, should remain in the focus of Kazakhstan's diplomacy, and no effort must be spared to improve the current situation.

CASPIAN STATES PROMOTE ENVIRONMENTAL AGENDA

LIDIYA PARKHOMCHIK

On November 21-23, 2017, the first session of the newly created Commission for the Conservation and Rational Use of Water Bioresources of the Caspian Sea and Management of Their Shared Stocks took place in Baku. The delegations of the government agencies regulating the fishing industries of the Caspian littoral countries attended the event. During the inaugural session, representatives of all the Caspian states agreed to extend a ban on commercial fishing of sturgeon in the Caspian Sea for 2018. It was announced that during the second session the commission would consider a possibility of extending the moratorium for a longer period. Along with the ban on commercial fishing of sturgeon, the agenda of the first session included

DURING THE INAUGURAL SESSION OF THE COMMISSION, REPRESENTATIVES OF ALL THE CASPIAN STATES AGREED TO EXTEND A BAN ON COMMERCIAL FISHING OF STURGEON IN THE CASPIAN SEA FOR 2018.

the adoption of the procedural rules of the commission.

The commission was established in accordance with the five-party agreement on the conservation, rational use and management of water bioresources signed in Astrakhan in 2014 and ratified in 2016. The main goals of the commission include the coordination of activities related to the preservation, reproduction, and rational use of shared water resources, as well as the determination of total allowable catches and the distribution of annual national fishing quotas. As a result, the commission is authorized to regulate fishing and preserve shared water bioresources by prohibiting fishing in certain areas.

It should be noted that the collapse of the Soviet Union negatively affected the management of the fish-

eries in the Caspian Sea leading to widespread poaching by coastal inhabitants and great damage to the Caspian fish resources, especially the sturgeon species. Due to the overfishing, the natural sturgeon population in the Caspian basin, where 80-90% of the world caviar is produced, has dramatically decreased. Indeed, for the past 30 years, the Caspian sturgeon resources experienced a 30-fold reduction. The total catch of sturgeon dropped substantially from 28,500 tons 1985 to 1,000 tons in 2010, which was the last annual quota for the Caspian states.

In fact, for more than 20 years there was no international agreement on the regulation of sturgeon catches among the Caspian littoral states. The joint efforts of the parties on the issue were successfully implemented only on January 1, 2014, when a moratorium on the industrial catch

THE INTRODUCED BAN ON COMMERCIAL FISHING OF STURGEON IN THE CASPIAN BASIN IS ONLY THE FIRST STEP TOWARDS ENVIRONMENTAL REGENERATION.

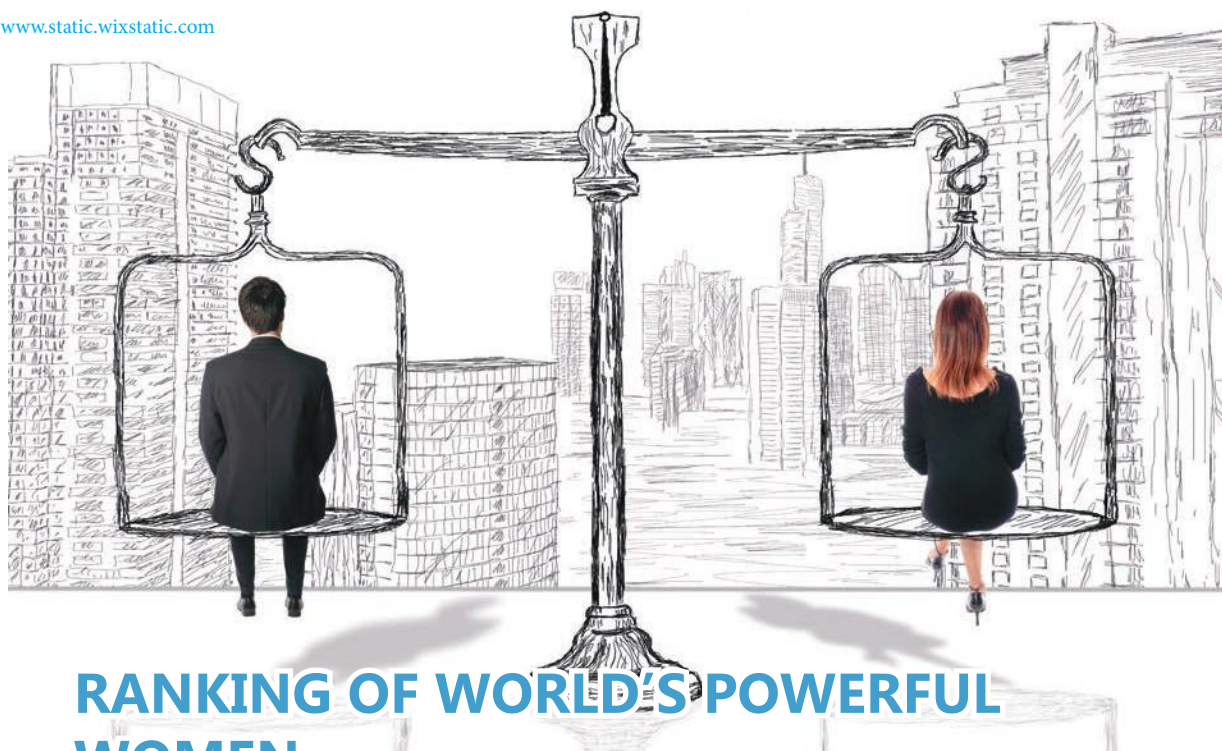

of sturgeon species in the Caspian Sea came into effect. In 2015, during the 35th meeting of the Commission for Water and Bioresources of the Caspian Sea established in 1992, the parties agreed to extend the ban for commercial fishing of sturgeons for 2015 and 2016. As a result, since 2014, the catch of sturgeon fish species was carried out only for research purposes and for the purposes of artificial reproduction.

In conclusion, the lack of the effective fishery management system, as well as monitoring and surveillance of fishing activities, in the Caspian Sea for the past two decades aggravated the problem of environmental protection in the region. The introduced ban on commercial fishing of sturgeon in the Caspian basin is only the first step towards environmental regeneration, and further joint activities are needed to restore the damaged ecological balance of the Caspian region.

www.static.wixstatic.com

RANKING OF WORLD'S POWERFUL WOMEN

GULNAR NADIROVA

The “Women in Politics” map of 2017, created by the Inter-Parliamentary Union (IPU) and the UN Women, the UN organization for gender equality and the empowerment of women, reflects the global ranking of women based on appointments in the executive and parliamentary branches of government as of January 1, 2017. The goal of this visual tool is to demonstrate the progress made on gender equality as one of the sustainable development goals. However, despite some achievements, it is too early to talk about a more equitable and equal world.

Ms. Phumzile Mlambo-Ngcuka, Executive Director of the UN Women, and Mr. Martin Chungong, Secretary General of the IPU, note pessimistically that the number of women – heads of state or heads of government – has decreased from 19 to 17, and the progress in the number of women in

THE “WOMEN IN POLITICS” MAP OF 2017, REFLECTS THE GLOBAL RANKING OF WOMEN BASED ON APPOINTMENTS IN THE EXECUTIVE AND PARLIAMENTARY BRANCHES OF GOVERNMENT.

parliaments continues to be extremely slow. According to Chungong, at this rate, it will take 50 years to reach the 50-50 parity, which is a warning signal.

Interestingly, the number of female ministers in Asia (11%) is lower than that in Africa (19.7%), Europe (22.5%), and Northern Europe (43.5%). The only region that has surpassed Asia is the Arab world (9.7%).

In the list of “Women in Ministerial Positions”, among 186 countries, Kazakhstan shares very modest 158th-159th positions with Djibouti, having one female minister out of 18, which is 5.6%. Some consolation may be the fact that some of our partners in the post-Soviet space, Belarus and Turkmenistan, are even lower in terms of the percentage. Although they also have one female minister, they simply have a greater number of ministers – 28 and 34, respectively.

Among the leading countries, where the number of women in ministeri-

al seats is more than the number of men, or equal to them, are Bulgaria, France, and Nicaragua with a score of 52.9% (9 of 17), Sweden with 52.2% (12 of 23), Canada with 51.7 (15 of 29), and Slovenia 50.0% (8 of 16).

Kazakhstan did not feature in the lists of "Women – Heads of State", "Women – Heads of Government", or "Women – Speakers of Parliament". But in the "Ranking of Women in Parliament", which reflects the percentage of women in unicameral parliaments or in lower houses of parliament, Kazakhstan occupies an honorary 58th place with 27.1% (29 women out of 107 members of the Mazhilis) and 6.4% (3 women out of 47 senators in the Senate).

Nevertheless, none of the representatives of the Kazakh political elite was included in the list of the 100 most powerful women in the world, which was published by the Forbes magazine in early November 2017. This is understandable, since the answer to the question "Who governs the world in 2017?" presupposes a strong personality recognizable in the world.

Thus, in the list of the 22 most powerful women in politics, along with the most influential woman in the world, German Chancellor Angela Merkel, who has rightly won this title, not for the first time, due to her amazing strength of spirit and perseverance in overcoming the

challenges facing the European Union and Germany, we also find Sheikha Hasina Wajed, the Prime Minister of Bangladesh, who has promised aid to Rohingya Muslim refugees fleeing Myanmar, allotting 2,000 acres of land in Bangladesh for the refugees, on the 9th position, right after Queen Elizabeth. The next 10th position belongs to Beata Maria Szydlo, the Prime Minister of Poland, with her most popular initiative – the "Family 500 Plus" program, which gives families PLN500 (about \$140) monthly for every second and subsequent child. Even if Bangladesh and Poland are not powerful states on the world stage, the political activism and courage of these women were highly appreciated both inside the country and abroad. Aung San Suu Kyi, the State Counsellor of Myanmar, and Sheikha Lubna Al Qasimi, the Minister of International Cooperation and Development of the United Arab Emirates, were also included in this ranking in the 11th and 12th positions, respectively.

It seems that the ladies of Kazakhstan politics, having achieved certain heights in their personal careers, get into the golden cage of top officials, and are satisfied with what has been achieved, while for representatives of other countries and mentalities their appointment becomes only the beginning of active, hard and creative work. This is obviously the key difference between women and powerful women.

www.skillsforemployment.org

“

THE LADIES OF KAZAKHSTAN POLITICS, HAVING ACHIEVED CERTAIN HEIGHTS IN THEIR PERSONAL CAREERS ARE SATISFIED WITH WHAT HAS BEEN ACHIEVED, WHILE FOR REPRESENTATIVES OF OTHER COUNTRIES APPOINTMENT BECOMES ONLY THE BEGINNING OF ACTIVE, HARD AND CREATIVE WORK.

”

www.cnbc.com

ÇİN'İN SINCAN UYGUR ÖZERK BÖLGESİ'NDEN ÖZBEKİSTAN'A İLK KARGO TREN SEFERİ BAŞLADI

OMİRBЕК HANAYI

Xinhua haber ajansının haberine göre, 14 Kasım 2017 tarihinde Çin'in kuzeybatısındaki Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nden (SUÖB) Özbekistan'a ilk kargo tren seferi başladı. SUÖB'nin başkenti Urumçi'den yola çıkan kargo treni Çin-Kazakistan sınırındaki Horgos sınır geçidinden geçerek Kazakistan üzerinden Özbekistan'ın başkenti Taşkent'e ulaşacaktır. 42 konteynerden oluşan kargo trenine ağırlık olarak giyim, günlük kullanım eşyaları ve otomobil parçaları yüklenmiştir. Urumçi ve Taşkent arasında 1,990 kilometrelik hat boyunca 5 gün sürecek olan yeni tren seferinin öncelikli olarak haftada bir kere yapılması beklenmektedir.

“

**14 KASIM 2017
TARİHİNDE ÇİN'İN
KUZEYBATISINDA-
KI SINCAN UYGUR
ÖZERK BÖLGE-
Sİ'NDEN (SUÖB)
ÖZBEKİSTAN'A
İLK KARGO TREN
SEFERİ BAŞLADI.**

”

Bu, SUÖB'den Özbekistan'a ilk direkt kargo tren seferidir. Direkt tren seferinin gerçekleşmesiyle Urumçi ve Taşkent arasındaki yük taşıma süresi yaklaşık 5 gün kısılacaktır. Daha önce Urumçi'den Taşkent'e direkt tren seferi olmaması nedeniyle söz konusu yük taşıma süresi 10 günü bulmaktaydı. 16 Ekim 2015 tarihinde Çin'in doğusundaki Shandong eyaletinden Özbekistan'a ilk kargo tren seferleri gerçekleşmiştir. Söz konusu Urumçi-Taşkent direkt kargo tren seferi ise, 11-13 Mayıs 2017 tarihlerinde Özbekistan Başkanı Şevket Mirziyoyev'in Çin'e ziyareti kapsamında imzalanan "Çin-Özbekistan Uluslararası Taşımacılık Anlaşması" çerçevesinde gerçekleşmiştir. Bu açıdan bakıldığında, SUÖB'den

Özbekistan'a ilk direkt kargo tren seferinin gerçekleşmesi, Çin-Özbekistan arasındaki ticari-ekonomik ilişkilerin artmasına katkı sağlayacaktır. Ayrıca, günümüzde Çin ve Avrupa arasında alternatif bir ticaret güzergâhı konumunda olan Çin-Avrupa demiryolu hattının en önemli ulaşım ve lojistik merkezi konumundaki SUÖB'den Özbekistan'a direkt kargo tren seferinin gerçekleşmesi, Çin-Orta Asya-Avrupa arasındaki kargo yük taşımacılığının da bir aşaması olarak değerlendirilebilir. Çünkü son yıllarda Pekin yönetimi, SUÖB'den diğer ülkelere ulaşan ticari ve ulaşım kanallarının geliştirilmesi için çaba harcamaktadır. Bu bağlamda

SUÖB'DEN ÖZBEKİSTAN'A ULAŞAN DİREKT KARGO TREN SEFERLERİNİN GERÇEKLEŞMESİ-NİN BAŞTA İKİ ÜLKE ARASINDA OLMAK ÜZERE ÇİN İLE BÖLGE ÜLKELERİ ARASINDAKİ TİCARİ-EKONOMİK İLİŞKİLERE OLUMLU YANSIYACAĞI İFADE EDİLEBİLİR.

SUÖB'de yapılan birkaç önemli projelerin biri olarak Nisan 2015'te yaklaşık 220 milyon dolarlık yatırımla inşaatına başlanmış olan Urumçi Demiryolu Konteyner Merkezi İstasyonu, Şubat 2017'den itibaren Çin-Orta Asya-Avrupa arasındaki kargo yük taşımacılığına başlamıştır. İlk Urumçi-Taşkent direkt kargo tren seferi Urumçi Demiryolu Konteyner Merkezi İstasyonu'ndan yola çıkmıştır. Özet olarak, SUÖB'den Özbekistan'a ulaşan direkt kargo tren seferlerinin gerçekleşmesiyle başta iki ülke arasında olmak üzere Çin ile bölge ülkeleri arasındaki ticari-ekonomik ilişkilere olumlu yansıtacağı ifade edilebilir.

www.theloader.co.uk

WORLD BANK EXPECTS HIGHER OIL PRICES IN 2018

DANIYAR NURBAYEV

According to the Commodity Markets Outlook of the World Bank, global oil prices (Brent) will average \$56 per barrel in 2018, which is a 5.66% increase from the forecasted average oil price of 2017 (\$53 per barrel). The bank points out several reasons for the increase. The bank expects that the demand for oil will increase in 2018, while the oil freeze agreement among the oil exporting countries will not allow oil supply to grow too fast.

Indeed, the main driver of the oil price increase in 2017 was the agreement between the oil exporting countries to freeze oil production. This agreement allowed oil prices to grow by almost 25%, or to \$52 per barrel, in the first nine months of 2017 in comparison with the same period of 2016. In the first quarter of 2017, the average oil price reached \$54.1 per barrel and fell to \$50.2 per

THE MAIN DRIVER OF THE OIL PRICE INCREASE IN 2017 WAS THE AGREEMENT BETWEEN THE OIL EXPORTING COUNTRIES TO FREEZE OIL PRODUCTION.

barrel in the second quarter. In the third quarter of 2017, oil prices grew by 2.9% to \$51.7 per barrel. Because this agreement had its positive effect on oil prices, on November 30, 2017, the oil exporting countries agreed to extend the agreement until the end of 2018. In this new decision, the oil exporters also decided to freeze oil production in Nigeria and Libya, which were exempt from the previous agreement due to the unrest in these countries.

However, the World Bank notes that shale oil production in the United States might negatively affect oil prices in 2018. According to the U.S. Energy Information Administration, in the end of September 2017 shale oil production in the country reached 4.84 million barrels per day, which is the highest volume of production ever. Overall, the agency expects that in 2017 the country's crude oil production will be 9.23 million barrels per day, which is 4.2% higher than the average volume of

2016 (8.86 million barrels per day). It is important to note that, according to the agency's expectations, the production in 2018 will grow by 7.8% to 9.95 million barrels per day. It is worth mentioning that the agency forecasts the average Brent oil price at \$55.61 per barrel in 2018 and \$53.01 per barrel in 2017, which is quite close to the World Bank's projections.

In general, there are several forces that might shape future oil prices in the world. Oil prices might go higher

**NON-COMPLIANCE
WITH THE OIL FREEZE
AGREEMENT AND
SHALE OIL PRODUCTION
IN THE UNITED
STATES MIGHT HAVE
A DOWNTURN EFFECT
ON THE GLOBAL OIL
PRICES IN 2018.**

if oil production in Libya, Nigeria, and Venezuela will decline due to political instabilities in these countries. On the other hand, oil prices might go down if some of the oil exporting countries that agreed to cut oil production will not comply with the agreement. In addition, if shale oil production in the United States will be higher than expected, then it will definitely have a downturn effect on the global oil prices.

SIDELINE ISSUES OF THE CSTO SUMMIT IN MINSK

ABULKHAIRKHAN ZHUNISBEK

On November 30, 2017, the leaders of the six Collective Security Treaty Organization (CSTO) member states held a meeting of the Collective Security Council, the highest decision making organ of the organization, in Minsk, Belarus's capital. The agenda of the summit included the adoption of the joint declaration of the heads of states marking the 25th anniversary of the Collective Security Treaty and the 15th anniversary of the CSTO. The parties also discussed the main outcomes of the Belarusian chairmanship in the organization and priority tasks for the the upcoming period of Kazakhstan's chairmanship. Overall, the results of this

TAKING INTO ACCOUNT THE RECENT DIPLOMATIC TENSION BETWEEN KAZAKHSTAN AND KYRGYZSTAN, THE MEETING OF THE RESPECTIVE STATES' LEADERS BECAME ONE OF THE HIGHLIGHTS OF THIS YEAR'S SUMMIT.

year's summit and its recent activities suggest that the most important policy priority of the CSTO – the fight against terrorism, drug trafficking, and illegal migration – would remain unchanged. Besides the formal agenda, observers also closely followed what the first face-to-face meeting between newly elected Kyrgyz President Sooronbai Jeenbekov and his Kazakhstani counterpart Nursultan Nazarbayev would produce and whether any light would be shed on speculations over sending CSTO peacekeepers to Syria.

Taking into account the recent diplomatic tension between Kazakhstan and Kyrgyzstan, which also involved the trade war, the meeting of the respective states' leaders became

one of the highlights of this year's summit. At the end of the behind-closed-door meeting, the presidents announced that Kazakhstan would loosen border control procedures concerning freight vehicles at the Kazakh-Kyrgyz border imposed almost a month ago in response to, as many believe, the public attacks of previous Kyrgyz President Almazbek Atambayev against the leadership of Kazakhstan. They also declared their commitment to sign a "road map" to settle all the remaining border issues. Later in Astana, on December 2, 2017, Kazakhstan's First Deputy Prime Minister Askar Mamin and Kyrgyzstan's Vice Prime Minister Tolkunbek Abdygulov agreed the 50-point road map regulating customs, phytosanitary and veterinary controls at the border of the two states. Shortly after this, it has been reported that the number of cargo trucks waiting to cross the border decreased substantially, from almost 400 vehicles to less than 50. Experts link this rapprochement to the change in Kyrgyzstan's leadership. Earlier, during the Eurasian Economic Union's Intergovern-

mental Council on October 26, 2017, when Almazbek Atambayev was still in office, the parties were unable to reach a consensus on the draft of the abovementioned road map.

During the summit, commentators also closely followed the possibility of the CSTO peacekeepers' deployment to Syria. Over the last six months there were speculations in media that Russia sought its CSTO allies, in particular Kazakhstan and Kyrgyzstan, to be involved in monitoring the ceasefire regime in Syria. Although representatives of both states had consistently denied these allegations, the scenario of the recent CSTO military drills envisaging the conduct of peacekeeping operations created a new wave of speculations. In this regard, many had expected the CSTO summit to clarify this issue. However, the resolution on Syria adopted in Minsk avoided mentioning any future plans of the organization to deploy its peacekeepers in Syria. This, at least for now, has calmed concerns of general public in Kazakhstan and Kyrgyzstan.

“MANY HAD EXPECTED THE SUMMIT TO CLARIFY THE ISSUE OF THE CSTO PEACEKEEPERS' DEPLOYMENT IN SYRIA, BUT THE RESOLUTION ON SYRIA ADOPTED IN MINSK AVOIDED MENTIONING ANY SUCH FUTURE PLANS.”

DAUREN ABEN

On December 6, 2017, U.S. President Donald Trump delivered an address announcing his decision to officially recognize Jerusalem as the capital of Israel and instructing the U.S. Department of State to begin preparations for moving the U.S. embassy from Tel Aviv to Jerusalem. Saying that old challenges demand new approaches, Trump stated that this “long-overdue step” was in the best interests of the United States and the peace process between Israel and the Palestinians. According to Trump, Washington remains deeply committed to helping facilitate a lasting peace agreement that is acceptable to both sides, including a two-state solution. Israel had annexed Arab-populated East Jerusalem as a result of the 1967 Arab-Israeli War, but most UN member states and international organizations do not recognize Israel’s sovereignty

“

TRUMP’S UNILATERAL DECISION HAS CHALLENGED THE INTERNATIONAL CONSENSUS ON JERUSALEM AND EXPECTEDLY EVOKED A WAVE OF PUBLIC CONDEMNATION AND PROTESTS AROUND THE WORLD, INCLUDING FROM WASHINGTON’S WESTERN AND MIDDLE EASTERN ALLIES.

”

over the city hosting the holy sites of the three world religions – Judaism, Christianity, and Islam. They insist on the inalienable right of the Palestinian people to an independent state with its capital in East Jerusalem.

Trump based his decision on the Jerusalem Embassy Act passed by the U.S. Congress in October 1995 with the purpose of initiating and funding the embassy relocation. This law, which calls for Jerusalem to remain an undivided city and urges the federal government to recognize it as Israel’s capital, has remained unimplemented by all the previous U.S. presidents serving in office since then through the issue of waivers suspending any such action every six months. President Trump signed a waiver in June 2017 and had to sign it again following his announcement as the United States is yet to build an embassy compound in Jerusalem.

Trump’s unilateral decision has chal-

lenged the international consensus on Jerusalem and expectedly evoked a wave of public condemnation and protests around the world, including from Washington's Western and Middle Eastern allies. High Representative of the European Union for Foreign Affairs and Security Policy Federica Mogherini and British Prime Minister Theresa May, among others, disagreed with the U.S. move insisting that Jerusalem should ultimately be shared between Israel and a future Palestinian state. Russian President Vladimir Putin and his Turkish counterpart Tayyip Erdogan expressed serious concern about Washington's decision saying it could derail prospects for peace. The Arab states issued statements of concern and called for emergency meetings of the Arab League and the Organization of Islamic Cooperation, and Iran's Supreme Leader Ayatollah Ali Khamenei denounced Trump's announcement calling it a sign of incompetence and failure.

THE U.S. MOVE DOES NOT PROMOTE A PEACEFUL SOLUTION OF THE PALESTINIAN ISSUE, AND, ON THE CONTRARY, WILL FUEL ANTI-ISRAEL AND ANTI-U.S. SENTIMENTS RESULTING IN FURTHER ESCALATION OF TENSIONS IN THE MIDDLE EAST.

Israeli Prime Minister Benjamin Netanyahu hailed President Trump's decision as a "historic landmark" and an "important step toward peace", while Palestinian President Mahmoud Abbas said that the United States had abdicated its role as a mediator of peace efforts. At the same time, leader of Hamas Ismail Haniyeh called the recognition of Jerusalem as Israel's capital a "flagrant aggression against the Palestinian people" and urged Palestinians to launch a new armed uprising, the intifada, against Israel. Indeed, in the days after Trump's announcement violent clashes have erupted between Palestinians and Israeli security forces in the West Bank, Gaza and East Jerusalem, and more dangerous repercussions of this decision are expected. It is clear that the U.S. move does not promote a peaceful solution of the Palestinian issue, and, on the contrary, will fuel anti-Israel and anti-U.S. sentiments resulting in further escalation of tensions in the Middle East.

www.teletrade.in.ua

AVRUPA BİRLİĞİ'NİN IMF'Sİ KURULUYOR

ZHANDOS RANOV

Avrupa Birliği Komisyonu, Birliğe üye ülkelerin ekonomik kurtarma programlarını yönetecek 500 milyar Avroluk Avrupa Para Fonu (EMF) kurulmasını teklif etti. Avrupa Birliği Komisyon Başkanı Juncker, bu planı Avrupa'nın geleceğinin kaderini eline alması olarak değerlendirdi. Avrupa Birliği Komisyonu, Avrupa'da ekonomik ve parasal birliğin güçlendirilmesini amaçlayan teklif paketini açıkladı. Bu pakete göre, Avrupa Birliği yasal çerçevesinde olacak EMF, Uluslararası Para Fonu (IMF) gibi faaliyet gösterecektir. EMF, finansman sorunu yaşayan Avro Bölgesi ülkelerine gerekli mali desteği sağlamak üzere kurulan Avrupa İstikrar Mekanizması (ESM) yapısı üzerinde inşa edilecektir.

EMF, ülkelerin ekonomik kurtarma

“

AVRUPA BİRLİĞİ KOMİSYONU, BİRLİĞE ÜYE ÜLKELERİN EKONOMİK KURTARMA PROGRAMLARINI YÖNETECEK 500 MİLYAR AVROLUK AVRUPA PARA FONU KURULMASINI TEKLİF ETTİ.

”

veya finansal destek programlarını doğrudan müdahil olarak yönetecektir. Bu ülkelere sağlanacak krediler için geri ödeme planlarını oluşturacak olan EMF, çıkartacağı çeşitli finansal araçlarla sermaye piyasalarından fon sağlayabilecektir. EMF'nin kredi kapasitesi 500 milyar Avro olarak belirtilmiştir. Gelecekte gerekli görüldüğünde bu miktar artırılabilir. AB'de ekonomi politikalarında etkin rol oynayacak Avrupa Ekonomi ve Maliye Bakanlığı makamı kurulacaktır. Bu makam, AB'nin ve Avro Bölgesi'nin uluslararası düzeyde ekonomi ve maliye konularında temsilini gerçekleştirecektir. Ayrıca EMF Başkanı olmak üzere seçilecek kişi, AB Komisyonu Başkan Yardımcısı görevini üstlenecek olup Avrupa Parlamentosu'na (AP) karşı sorumlu olacaktır. Avrupa Ekonomi ve Maliye Bakanı aynı zamanda, Avro Grubu başkanı olacaktır ve Avrupa Para Fo-

nunun çalışmalarını takip edecektir.

AB Komisyonunun açıkladığı bu paket, Brüksel'de 15 Aralık 2017'de AB üyesi ülkelerin devlet veya hükümet başkanlarını bir araya getiren Avro Zirvesi'nde görüşülmüştür. Teklifin yasalaşması için AB Konseyi, AB Komisyonu ve Avrupa Parlamentosu (AP) arasında üçlü görüşmeler yapılacaktır. Tarafların bir metin üzerinde uzlaşması halinde tüm kurumların onayının ardından teklif yürürlüğe girecektir, ardından da AB üyesi ülkelerin gerekli düzenlemeleri gerçekleştirmesi gerekecektir. Avrupa Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker, bu planlar ile birlikte Avrupa'nın geleceğinin kaderini kendi ellerine alacağını ifade etti. AB Komisyonu Başkan Yardımcısı Valdis Dombrovskis, konuyla ilgili Brüksel şehrinde düzenlediği basın toplantısında, "Avrupa İstikrar Mekanizması'nın başarısını, bir Avrupa Para

**AB'DE EKONOMİ
POLİTİKALARINDA
ETKİN ROL OYNAY-
ACAK AVRUPA
EKONOMİ VE
MALİYE BAKANLIĞI
MAKAMI KURULA-
CAKTIR.**

Fonu'na dönüştürmeyi öneriyoruz. ESM'in bir Avrupa Para Fonu'na dönüştürülmesi, gelecekteki tüm krizlerle daha etkin ve demokratik şekilde mücadele etmemize yardımcı olacak" diye konuştu.

Financial Times'ın haberine göre Fransa ile birlikte EMF'nin kurulmasına öncü olan Alman hükümeti yetkilileri, bu kurumun IMF'ye rakip olmayacağını vurgulayarak IMF'nin tecrübelerinin EMF'ye çok büyük katkı sağlayacağını altını çizdi. Alman yetkililer, birlik içinde aşırı borçlanan ülkelere ceza verilmesi gibi sert önlemler getirilmesi gerektiğine de dikkat çekti. Bu konuda EMF'nin araçları arasında cezai uygulamanın olması istenirken, bu cezaların avro kullanmaktan men etmek, oy haklarını elinden almak gibi uygulamalar şeklinde olabileceği yorumları da yapılmaktadır.

ПРОБЛЕМА МОЛОДЕЖНОЙ МИГРАЦИИ В КАЗАХСТАНЕ

GULNAR NADIROVA

29 ноября 2017 года в научно-исследовательском центре «Молодежь» в Астане был презентован национальный доклад «Молодежь Казахстана – 2017» в присутствии значительного количества официальных лиц: депутатов, представителей государственных органов, зарубежных дипломатов, активистов республиканских молодежных организаций и др.

Как сообщается в прессе, на основе социологических исследований, официальных статистических и иных данных государственных органов в национальном докладе представлен социально-демографический портрет казахстанской молодежи. В соответствии с Законом Республики Казахстан «О государственной молодежной политике», национальный доклад

НА ОСНОВЕ СОЦИОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ, ОФИЦИАЛЬНЫХ СТАТИСТИЧЕСКИХ И ИНЫХ ДАННЫХ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ОРГАНОВ В НАЦИОНАЛЬНОМ ДОКЛАДЕ ПРЕДСТАВЛЕН СОЦИАЛЬНО-ДЕМОГРАФИЧЕСКИЙ ПОРТРЕТ КАЗАХСТАНСКОЙ МОЛОДЕЖИ.

«Молодежь Казахстана» представляет собой ежегодный отчет, который должен содержать детальный анализ положения молодежи в сферах образования и науки, занятости и предпринимательства, права, здоровья и досуга, участия в общественно-политических процессах, а также анализ реализации государственной молодежной политики и рекомендации по ее совершенствованию.

Однако та информация, которая доступна на сайте организации и в интернете представляет собой состоящую из 33 слайдов презентацию количественных параметров результатов социологических исследований и данных Комитета по статистике Министерства национальной экономики, что свидетельствует либо об изменении формата национального доклада, либо о том, что окончательная

разработка этого документа еще не закончена. Следует отметить, что доклады 2014, 2015 и 2016 годов представляли собой обширный текстовый анализ объемом более 100 страниц каждый. Однако и представленные в презентации цифры сами по себе дают пищу для размышлений.

В частности, в разделе «Внешняя и внутренняя миграция молодежи» доля представителей молодежи, не желающей покидать Казахстан, составляет 59,6%, что по-видимому означает, что желающие уехать составляют оставшиеся 40,4%. В прошлом году вопрос о внешней миграции звучал следующим образом «Если бы у вас была возможность уехать в другую страну или остаться жить в своей стране, что бы вы выбрали?» Судя по данным, желающих остаться в своей стране в 2016 году было 57,5% (меньше, чем в 2017), тех, кто хотел уехать на время, но вернуться – 26,4%, желающих уехать на постоянное место жительства в другую страну – 11,9, затруднились ответить – 4,2%. Однако в этом году вопрос сформулирован иначе – «Если вы хотите уехать из Казахстана, то почему вы хотите это сделать?», при этом ответы оставляют возможность различной интерпретации. Самой популярной причиной стало «желание посмотреть мир» и «получить качественное образование» – 17,4 % и 10,7 %, соответственно. После реализации этих двух желаний возможность возврата респондентов в Казахстан в определенной степени сохраняется, хотя мы об этом не знаем наверняка. Все остальные причины такой надежды не оставляют. Среди них – «улучшить материальное положение», «возможность трудоустройства», «невозможность социального продвижения без наличия родственных связей», «отсутствие перспектив», «возвращение на историческую родину», «несоответствие менталитета», «небезопасная жизнь», «несоответствие климата» и «затрудняюсь ответить», которые суммарно дают 33,3%. На возвращение мигрировавших в этих обстоя-

тельствах вряд ли стоит рассчитывать. Но здесь возникает неясность с цифрами. Доля тех, кто объяснил причины планируемого отъезда – 61,4%, по всей видимости, от общего числа опрошенных, однако процент нежелающих уезжать от того же общего числа – как указано в таблице презентации – 59,6%, что в итоге дает сюрреальные 121%. Как это понимать? Если же респонденты, указавшие причины отъезда, составляют 61,4% от числа желающих уехать, то получается, что 38,6% из них хотят покинуть страну, не называя причин, тогда этот пункт должен был каким-то образом отразиться в результатах опроса, скажем в пункте «не знаю» или «не желаю отвечать», но это означало бы фактически провал социального опроса. Либо анкета предполагала несколько вариантов ответа на этот вопрос, что по сути является методологически неверным и привело к искажению результатов исследования.

Как бы там ни было, миграционные планы молодежи вызывают тревогу и пессимизм в отношении будущего страны. Но если отвлечься от эмоций и вспомнить ряд реформ и проектов, как реализованных, так и тех, которые должны были реализоваться за прошедшие двадцать пять с лишним лет нашей современной истории, то можно понять, что сложившаяся ситуация имеет логические объяснения. Например, когда наше Министерство образования и науки подписало Болонскую Декларацию 11 марта 2010 года, это было сделано с целью обеспечить не только признание казахстанских образовательных программ, учебных планов, конвертируемость отечественных дипломов в европейском регионе, но и – как следующий логический этап – обеспечить право выпускникам на трудоустройство в любой стране. Теперь выпускники реализуют это свое право. И кстати, программа трехязычия, так же как и работа филиалов зарубежных школ в Казахстане, скорее всего увеличит процент молодежи,

выезжающей за рубеж, сняв для них языковой барьер. Программы «Болашак», «Work and Travel», академическая мобильность учащихся, программы двойного диплома и многие другие – это все потенциально работает на повышение привлекательности внешней миграции, так же как и глобализация в целом. У молодежи появляется возможность сравнивать, и часто это сравнение – не в пользу Казахстана. Если в свое время старшие поколения покидали село ради лучших перспектив и возможностей в городе, то сейчас молодые покидают страну ради того же – механизм остался прежним, просто границы раздвинулись. Наверное, можно найти и положительные стороны в этом явлении. Раньше молодежь упрекали за завышенные ожидания

ПОВЫСИТЬ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬ ОТЕЧЕСТВА ДЛЯ СВОИХ ГРАЖДАН НАМНОГО ТРУДНЕЕ, ЧЕМ СОЗДАТЬ ПОЗИТИВНЫЙ ИМИДЖ ДЛЯ ВНЕШНЕГО ПОТРЕБЛЕНИЯ.

от государства по поводу решения своих проблем и в перекладывании ответственности за свое будущее на чужие плечи. Видимо, теперь определенная часть молодежи осознала, что нужно самой решать свои проблемы.

Можно попытаться понять и в какой-то мере объяснить ситуацию, но это не снимает проблемы выезда молодежи за пределы той страны, в которой они могли бы сделать многое для ее реального, а не показного, развития. Повысить привлекательность отечества для своих граждан намного труднее, чем создать позитивный имидж для внешнего потребления. Но именно этой трудной работой, очевидно, нужно заниматься тем, от кого зависит принятие самых ответственных решений.

www.upload.wikimedia.org

NEW SHIP JOINED THE CASPIAN FLEET OF IRAN

LIDIYA PARKHOMCHIK

On December 5, 2017, Minister of Defense of Iran, Brigadier General Amir Hatami attended the inauguration ceremony of a new missile-launching corvette in the northern port city of Anzali. The new warship called Separ is 47 meters in length and around 4 meters in height. According to the Iranian Ministry of Defense, the Peykan-class warship has a maximum speed of 35 knots and is equipped with locally-made advanced weapons, including surface-to-surface missile systems, naval guns, and radar systems. Moreover, Commander of Iran's Caspian Fleet, Rear Admiral Ahmad Reza Baqeri has reported that anti-missile defense systems are also installed on this all-weather

THE INAUGURATION CEREMONY OF A NEW MISSILE-LAUNCHING CORVETTE CALLED SEPAR ATTENDED BY THE IRANIAN MINISTER OF DEFENSE TOOK PLACE IN THE NORTHERN PORT CITY OF ANZALI.

er vessel, which was manufactured in two and a half years. After the launch of the Separ warship, the number of Iran's combat vessels in the Caspian Sea increased to six.

The information that a new missile-launching corvette would join Iran's Navy in the Caspian Sea became known in April 2017. In fact, Iran is self-sufficient in producing various types of water vessels, which makes it possible for Tehran to meet its demands in the naval sphere. In November 2017, Supreme Leader of Iran Ali Khamenei called on the high-ranking military officials to expand the Iranian naval capabilities. During the meeting with senior officers held in Tehran, Khamenei said that the Iranian Navy should boost

its assets and capabilities, both in terms of military gear and combat power. Indeed, after the sanctions relief in January 2016 Iran has started to put an increased emphasis on developing its naval forces, especially in the Persian Gulf. These actions have been criticized by the U.S. Naval officials who repeatedly complain about Iran's provocative naval maneuvers.

Despite the Iranian naval expansion efforts, the Caspian Navy remains a secondary strategic priority for Tehran. Indeed, since 2015, when Iran's most powerful warship in the Caspian Sea called Damavand entered service, there hasn't been any significant enlargement of the country's

IRAN CONSIDERS ITSELF A STRONG REGIONAL AND NAVAL POWER, WHICH COULD PLAY A LEADING ROLE IN MAINTAINING SECURITY IN THE CASPIAN REGION.

Caspian Navy. The Caspian Sea has traditionally been a site for Iranian naval training. Therefore, it is quite natural that Tehran is strongly interested in deploying the most capable warships in the Persian Gulf in order to strengthen its southern naval forces.

However, the Iranian side is ready to boost bilateral marine cooperation and improve security in the Caspian Sea. In fact, Iran considers itself a strong regional and naval power, which could play a leading role in maintaining security in the Caspian region. Therefore, it is in the interests of the country to intensify naval cooperation with the regional states in order to avoid the lack of mutual trust and confidence.

KANAT MAKHANOV

On November 28, 2017, the Cabinet of Ministers of Kazakhstan adopted a strategic plan for the development of Kazakhstan until 2025, which should become the basis for the country's entry into the league of the world's 30 most developed economies. The new strategic plan is meant to promote the implementation of the Strategy 2050 through the combination of seven systemic reforms and seven priority policies, which include: 1) New human capital; 2) Technological update and digitalization; 3) Competition and competitive business; 4) The rule of law without corruption; 5) Strong regions and urbanization; 6) Moder-

THE CABINET OF MINISTERS ADOPTED A STRATEGIC PLAN OF KAZAKHSTAN UNTIL 2025, WHICH SHOULD BECOME THE BASIS FOR THE COUNTRY'S ENTRY INTO WORLD'S 30 MOST DEVELOPED ECONOMIES.

nization of public conscience; and 7) Efficient public sector.

The main goal of the plan is to achieve a qualitative and sustainable economic recovery leading to the improvement of people's well-being to the level of the countries of the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) until 2025. The qualitative growth of the economy should be based on increasing the competitiveness of business and human capital, technological modernization, improving the institutional environment, and minimizing the negative human impact on nature. Economic growth should be accompanied by tangible improvements in the quality of life of the population, including in accordance with the UN

Sustainable Development Goals and OECD standards.

With regard to some of the key targets mentioned in the plan, it is expected to increase the GDP per capita from \$7,715 in 2016 to \$13,190 by 2021 and to \$18,500 by 2025. The non-mineral exports of goods and services is projected to increase to 45.9% by 2021 and reach 50% by 2025. The targeted yearly labor productivity is expected to reach 4.4% by 2021. It is also planned to reduce the inflation rate from the current 8% to around 3-4%. The plan is a comprehensive strategy that includes multiple targets in various sectors. Important issues that were previously out of the focus of the government policy and are mentioned in the plan as the priorities are human capital and regional development. It is also worth mentioning that the issue of environmental protection and ecology received much

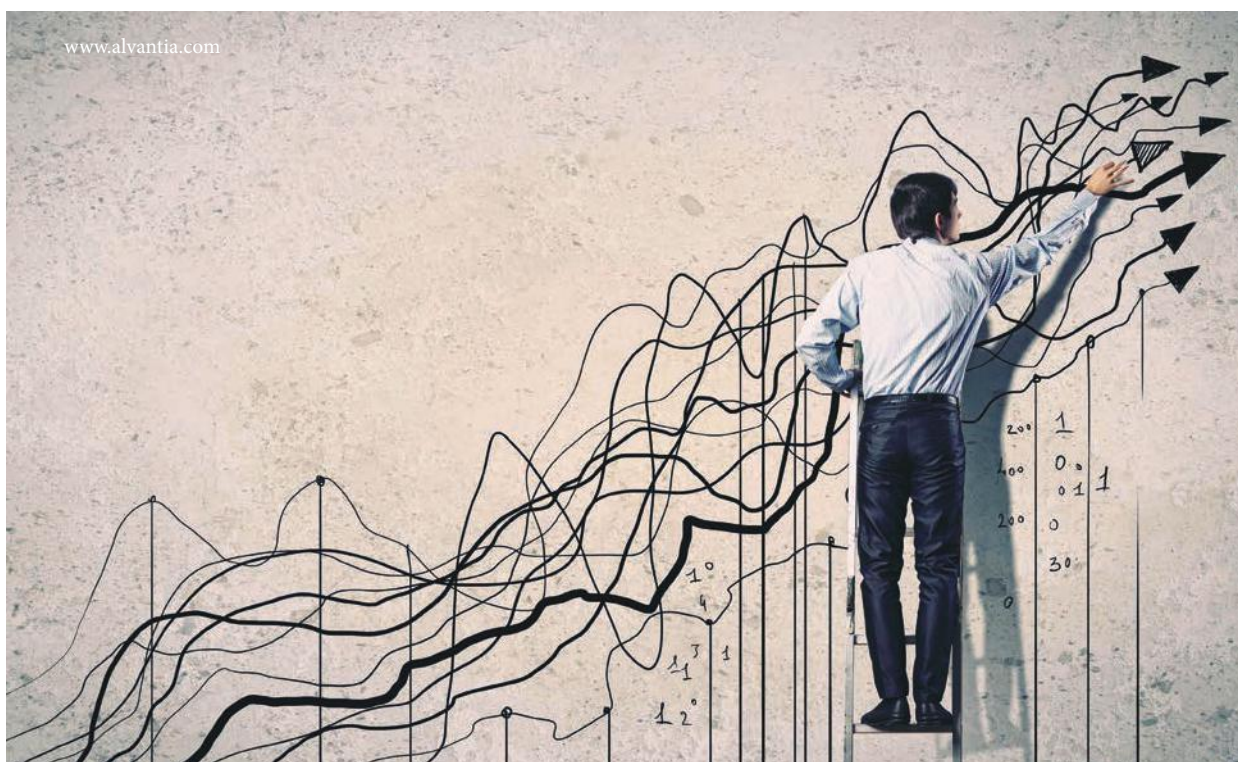

THE ISSUE OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND ECOLOGY RECEIVED MUCH ATTENTION IN A SYSTEMIC MANNER, AND CONSISTENT WAY WITH THE CONCEPT OF THE GREEN ECONOMY ADOPTED IN 2013.

attention in a systemic manner, and, most importantly, in a consistent way with the concept of the green economy adopted in 2013, which makes it possible for the ministries and local executive authorities to work on these issues in a harmonized way.

When it comes to the GDP growth, however, there are certain discrepancies with the projections of some international organization like the International Monetary Fund, which predicts a 3.3% real GRP growth in 2017 and a 2.8% growth in 2018, and the European Bank for Reconstruction and Development, which predicts it to be around 3.8% in 2017 and 3.5% in 2018. The 2025 strategic plan, on the other hand, relies on 4-4.5% of annual real GDP growth in the next 5-10 year period. Although there are many other targets to achieve, the GDP growth will be the key indicator demonstrating the success of the entire plan.

KAZAKHSTAN'S NATIONAL BANK ADOPTED MAIN DIRECTIONS OF MONETARY POLICY FOR 2018

DANIYAR NURBAYEV

According to the National Bank of Kazakhstan (NBK), it adopted the main directions of monetary policy for 2018. The document covering new monetary targets, principles and policies for the next year notes that the NBK continues its inflation targeting and free-floating exchange rate policies. According to the document, annual inflation is expected to be 5-7% in the end of 2018, while in 2019 it should be around 4-6%. In addition, in 2020, the NBK expects that inflation will be close to 4% but below it. It was also noted that 4% inflation would be medium-term target of the monetary authority.

The document specifies that the NBK continues using the base rate as its monetary transition mechanism. It is expected that the real base rate (base rate minus inflation) will not be high-

**IN 2020, THE NBK
EXPECTS THAT
INFLATION WILL BE
CLOSE TO 4% BUT
BELOW IT.**

er than 4%. The bank also notes that during 2017 it has gradually reduced the base rate from 12% in the beginning of the year to 10.25% in November, which supports the growth of the economy while maintaining financial and price stability. The bank plans to continue using its short-term notes (issued for 91, 182, and 365 days) as a transmission mechanism in its monetary policy in 2018, as it did in 2017.

In 2017, the results of the survey on the population's inflationary expectations showed that it can serve as a good indicator of inflation. Therefore, the NBK plans to continue the survey and work more on its transparency and communication with the population on price stability issues. However, the NBK points out that there are risks that can have a negative effect on price stability. The main risk is external political and economic fluctuations (oil prices fluctuations, change

in political course of our main allies etc.), which might affect the country's balance of payments and national currency. Meanwhile, the deteriorated balance of payments and exchange rate usually have a negative effect on price stability. Another problem might be the budget deficit, which is usually covered by transfers from the National Fund administered by the

THE MAIN RISK IS EXTERNAL POLITICAL AND ECONOMIC FLUCTUATIONS, WHICH MIGHT AFFECT THE COUNTRY'S BALANCE OF PAYMENTS AND NATIONAL CURRENCY.

NBK. These transfers usually exert pressure on price stability by increasing liquidity in the country.

Overall, we can expect that in 2018 the NBK will do its best to keep inflation between 5-7% as stated in the document. The main reason is that the monetary authority is concerned a lot about its credibility, which would definitely be hurt if it fails to reach its own target.

ÇİN-ORTA ASYA SİYASİ PARTİLERİ 2. DİYALOG TOPLANTISI

OMİRBЕК HANAYİ

1 Aralık 2017 tarihinde Çin'in başkenti Pekin'de Çin-Orta Asya Siyasi Partileri 2. Diyalog Toplantısı düzenlendi. Toplantıya Orta Asya'daki 5 ülkeden gelen 20 siyasi partinin liderleri başta olmak üzere yaklaşık 100 delege katıldı. Toplantıda Çin Komünist Partisi (ÇKP) Merkez Komitesi Uluslararası İrtibat Bölümü Başkanı Song Tao, Kazakistan "Nur Otan" Demokratik Halk Partisi Sekreteri Farhot Kuanganov, Kazakistan "Ak Yol" Demokrat Partisi Başkanı Azat Peruaşev, Özbekistan Halk Demokrat Partisi Başkanı Hota-mjon Ketmonov, Özbekistan Ekoloji Hareketi Başkanı B. Alihanov Tacikistan Halk Demokrat Partisi Başkan

**1 ARALIK 2017
TARİHİNDE ÇİN'İN
BAŞKENTİ PEKİN'DE
ÇİN-ORTA ASYA
SİYASİ PARTİLERİ 2.
DİYALOG TOPLAN-
TISI DÜZENLENDİ.**

Yardımcısı Ranohon Babajanyan, Tacikistan Komünist Partisi genel Sekreteri Abduali Abdullayev, Türkmenistan Demokratik Partisi Başkanı Kasımoğlu Babayev, Türkmenistan Tarım Partisi Başkanı Bayram Annamedov ve Kırgızistan Sosyal Demokrat Partisi Sekreter Yardımcısı Zulipkarov konuşma yaptılar. Toplantıda taraflar ÇKP ile Orta Asya siyasi partileri arasındaki işbirliğini artırma, İpek Yolu'nu yeniden canlandırma ve bölgedeki barış ve istikrarı koruma konularını ele aldılar.

Söz konusu Çin-Orta Asya Siyasi Partileri 2. Diyalog Toplantısı, 30 Kasım – 3 Aralık 2017 tarihleri arasında Pekin'de düzenlenen "ÇKP ve Dünya Siyasi Partileri Yüksek Diyalog Toplantısı" çerçevesinde gerçekleştirildi. Çin

Devlet Başkanı ve ÇKP Genel Sekreteri Xi Jinping'in açılış konuşmasıyla başlayan toplantıya 120 ülkeden 300'den fazla siyasi parti katıldı. Dört gün süren toplantının sonuna "Pekin Deklarasyonu" kabul edildi. Deklarasyona göre, dünyadaki siyasi partiler arası temas ve işbirliğini yoğunlaştırarak, insanoğlunun ortak kader topluluğunun kurulması ve güzel bir dünyanın yaratılması için çaba gösterilmesi gerektiği vurgulandı. Son birkaç yıldır düzenlenen "ÇKP ve Dünya Siyasi Partileri Yüksek Diyalog Toplantısı" çerçevesinde

TOPLANTIDA TARAF-LAR ÇKP İLE ORTA ASYA SİYASİ PARTİLERİ ARASINDAKİ İŞBİRLİĞİNİ ARTIRMA, İPEK YOLU'NU YENİDEN CANLANDIRMA VE BÖLGEDEKİ BARIŞ VE İSTİKRARI KORUMA KONULARINI ELE ALDILAR.

ÇKP, dünya siyasi partileriyle iletişim ve işbirliğini artırmaya çaba harcamaktadır. İkinci kez düzenlenmiş olan Çin-Orta Asya Siyasi Partileri Diyalog Toplantısı, söz konusu "ÇKP ve Dünya Siyasi Partileri Yüksek Diyalog Toplantısı'nın bir parçası olarak, ÇKP ve Orta Asya siyasi partileri arasındaki temas ve işbirliğinin artmasına katkı sağlayabilir. Genel olarak ÇKP 19. Ulusal Kongresi'nden sonra söz konusu diyalog toplantılarını düzenleyen ÇKP, ülkesinin küresel ve bölgesel alandaki siyasi ve diplomasi etkisini artırmaya çalışmaktadır.

UZBEKISTAN AND AFGHANISTAN FORGE CLOSER RELATIONS

ABULKHAIRKHAN ZHUNISBEK

On December 4, 2017, President of the Islamic Republic of Afghanistan Ashraf Ghani arrived in Tashkent at the invitation of his Uzbek counterpart Shavkat Mirziyoyev. It was the first visit by an Afghan president to Uzbekistan in the last 16 years. During their bilateral meeting, the presidents discussed the current state of relations between the two countries and future cooperation in various areas, including security, trade, transportation, and education. As a result of the high-level negotiations, the parties signed a package of more than 20 intergovernmental agreements and 40 export contracts worth \$500 million. As part of his stay in Uzbekistan, President Ghani

PRESIDENT GHANI'S TRIP TO UZBEKISTAN FITS INTO MIRZIYOYEV'S FOREIGN POLICY PRIORITIES OF FORGING CLOSER RELATIONS WITH THE NEIGHBORING STATES.

also visited Bukhara where he delivered a speech to the students of the Bukhara State University.

President Ghani's trip to Uzbekistan is in line with Mirziyoyev's foreign policy priorities of forging closer relations with the neighboring states. In this sense, the development of cooperation with Afghanistan that for over the decade has been high on the regional agenda, in terms of threats and risks emanating from there, is viewed as another sign of Uzbekistan's growing role in Central Asia, whereas previously Uzbekistan pursued a policy of isolation harboring deep suspicion to its neighbors. For instance, Tashkent's approach towards Afghanistan was to establish its influence and control in the northern provinces of Afghanistan

with the help of the leader of the Uzbek minority, General Abdul Rashid Dostum. The logic behind this policy was to have a buffer zone that would serve as a barrier against other parts of the conflict-ridden country. The outcome of this year's highest-level visit aiming at improving cooperation between the countries suggests the departure of Tashkent from the previous tactic. To illustrate, among the documents signed by the presidents was an agreement to establish a joint commission on regional security. According to Mirziyoyev, the commission will give recommendations and proposals on regional security issues to the leaders of both countries.

Perhaps this diplomatic outreach was also driven by the desire of doubly landlocked Uzbekistan to implement connectivity projects in Afghanistan allowing it access to the Persian Gulf. In particular, the sides agreed to extend the already existing railway line between Hairatan and Mazar-i-Sharif further to Herat in the west of Afghanistan. If com-

pleted, Uzbekistan would gain access to the sea - namely the Iranian port of Chabahar - via the Afghan-Iranian rail projects now in development, connecting Herat with the Iranian city of Khaf. Besides, it is expected that this new railway corridor would double trade turnover between the countries from current \$400-500 million to \$1-1.5 billion. Another proposed projects worth mentioning are the construction of a new powerline from Uzbekistan's Surkhan to Afghanistan's Puli Khumri and the launch of regular direct flights between the capitals Tashkent and Kabul.

These economic deals and large scale projects could bring substantial benefits for both Uzbekistan and Afghanistan. However, the actual implementation of these agreements depends on the security level on the ground and stability of Afghanistan. In this regard, enhanced cooperation between the neighboring countries and the development of infrastructure projects could be the factors contributing to Afghanistan's transition to a peaceful life.

“

PERHAPS THIS DIPLOMATIC OUTREACH WAS ALSO DRIVEN BY THE DESIRE OF DOUBLY LANDLOCKED UZBEKISTAN TO IMPLEMENT CONNECTIVITY PROJECTS IN AFGHANISTAN ALLOWING IT ACCESS TO THE PERSIAN GULF.

”

DAUREN ABEN

During its plenary session on December 12, 2017, the European Parliament (EP) ratified the Enhanced Partnership and Cooperation Agreement (EPCA) between the European Union (EU) and Kazakhstan. The 150-page document was passed with 511 votes in favor, 115 votes against and 28 abstentions. The parties signed the EPCA aimed at deepening and strengthening mutual political and economic ties almost two years ago, on December 21, 2015, in Astana, as Kazakhstan became the first Central Asian country to negotiate and sign such an agreement with the EU.

The EPCA, the provisional applicati-

THE PARTIES SIGNED THE EPCA ALMOST TWO YEARS AGO AS KAZAKHSTAN BECAME THE FIRST CENTRAL ASIAN COUNTRY TO NEGOTIATE AND SIGN SUCH AN AGREEMENT WITH THE EU.

on of which started on May 1, 2016, will enter into force and fully replace the Partnership and Cooperation Agreement of 1999 once it is ratified by all the EU member states. To date, it has been ratified, along with the European Parliament, by 18 out of 28 EU member states. The new agreement covers 29 key policy areas of common interest, ranging from political, economic, trade, investment and financial cooperation to energy, transport and infrastructure, as well as sustainable development, climate change, healthcare, education, innovation, science, culture, sports, tourism, and law enforcement cooperation. While the EPCA is expected to reinforce the EU's role as Kazakhstan's largest investor and trade partner, the parties also intend to inten-

sify their interaction in security issues, including in combating terrorism and countering the proliferation of weapons of mass destruction.

It is worth mentioning that during the pre-voting debate some European parliamentarians expressed their concern about Kazakhstan's record related to the rule of law, democracy, human rights and fundamental freedoms. Nevertheless, EP member from Finland Liisa Jaakonsaari, who served as a rapporteur for the process of the EPCA ratification, noted that the agreement would place a strong emphasis on strengthening democratic participation, political pluralism, civil society cooperation, social justice, independent and impartial judiciary, as well as on increasing government transparency and accountability in Kazakhstan. Brussels will also require Astana to introduce tangible improvements in the country's labor legis-

ENHANCED PARTNERSHIP WITH THE EU WILL HELP KAZAKHSTAN IN IMPLEMENTING ITS MODERNIZATION AND DIVERSIFICATION STRATEGY, WHILE FOR THE EU THE REALIZATION OF ITS CENTRAL ASIA STRATEGY.

lation in line with the International Labor Organization standards, create a more friendly environment for small and medium-sized businesses, and meet commitments related to the efficient use of water, energy and other resources, and the development of renewable energy sources.

The new agreement represents a significant step forward in relations between the EU and Kazakhstan, and its early entry into force serves the interests of both sides, which share many common objectives, including the facilitation of economic growth and trade openness, and the promotion of peace and stability. Enhanced partnership with the EU will help Kazakhstan in implementing its modernization and diversification strategy, while for the EU closer political and economic relations with Kazakhstan are crucial for the realization of its Central Asia Strategy.

www.astanatimes.com

LIDIYA PARKHOMCHIK

In early December 2017, Minister of National Economy of Kazakhstan Timur Suleimenov reported that the oil production at Kazakhstan's giant Kashagan field in the Caspian Sea exceeded the original annual plan of 5 million tons by 46% reaching 7.3 million tons. Such an increase resulted in the upward trend in the oil output of the Atyrau region, where a 21.4% growth was registered in the first 11 months of 2017. Despite the fact that the Kyzylorda and Mangystau regions continue to show negative dynamics with 3.9% and 0.4% decreases in oil production, respectively, the stable hydrocarbon production at the Kashagan field made it possible for Kazakhstan to increase the total oil output after four years of decline. For instance,

OIL PRODUCTION AT KAZAKHSTAN'S GIANT KASHAGAN FIELD IN THE CASPIAN SEA EXCEEDED THE ORIGINAL ANNUAL PLAN OF 5 MILLION TONS BY 46% REACHING 7.3 MILLION TONS.

Kazakhstan's oil production decreased from 81.8 million tons in 2013 to 80.8 million tons in 2014, falling further to 79.4 million tons in 2015 and finally reaching 78 million tons in 2016. However, in January-November 2017 the oil production in the country totaled 66.4 million tons, which is a 11.6% increase compared to the same period last year. As a result, in 2017 Kazakhstan's oil output is set to reach a record high of 85 million tons, which is only 1 million less than the maximum oil output agreed by Kazakhstan under OPEC's production cut deal.

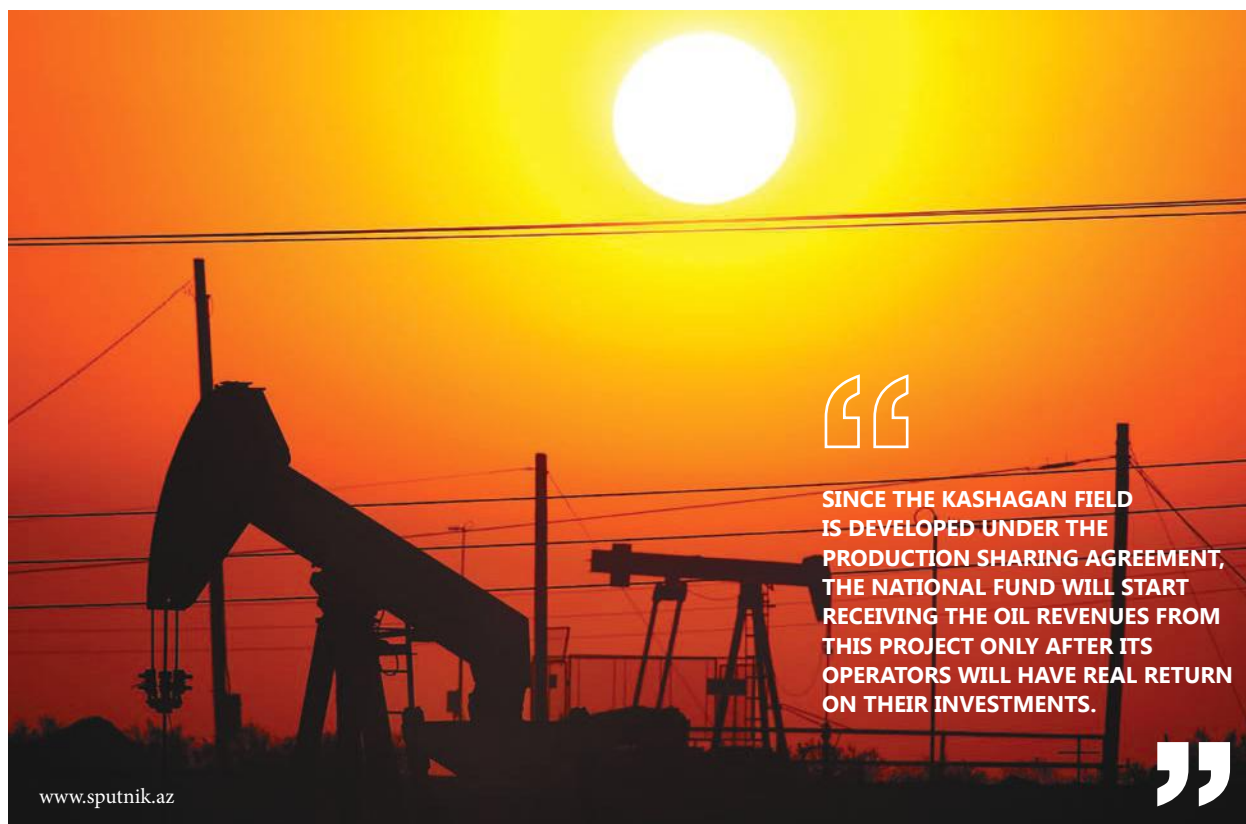
Moreover, Kazakhstan is increasing its oil exports trying to restore supplies to the pre-crisis levels. It should be noted that in the first quarter of 2017 Kazakhstan exported about 15.9 million tons of crude oil, and this was the minimum volume

of quarterly exported hydrocarbons over the past six years. However, in the first 10 months of 2017 crude oil exports increased to 55.9 million tons, which is a 10.1% growth compared to the same period of 2016. Furthermore, in the reporting period the proceeds received from the sale of the Kazakh crude oil have also increased amounting to \$21.1 billion, which is 38.6% more than the amount earned during the same period of 2016. Therefore, it appears that Kazakhstan was able to overcome the crisis in its oil and gas industry.

As for the list of the largest buyers of Kazakhstan's crude oil, the European countries took the lead in purchasing the Kazakhstani hydrocarbons in January-November 2017. In fact, in the reporting period the share of Europe in the total crude oil exports of Kazakhstan amounted to 88.4% reaching 49.4 million tons. The largest volume of crude oil exports, namely, 17.9 million tons, went to

Italy, followed by the Netherlands, France, Switzerland, Spain, and Romania with 7.8 million, 5.9 million, 5.7 million, 2.7 million, and 1.8 million tons of crude oil, respectively. At the same time, China, one of the main trading partners of Kazakhstan, reduced purchases of the Kazakh oil by 25.6% – from 2.4 million tons in January-November 2016 to 1.8 million tons in the same period of 2017.

In conclusion, it is expected that due to the growing production at the Kashagan field there will be a further growth in Kazakhstan's oil production, which could reach 87 million tons by 2020. However, since the Kashagan field is developed under the production sharing agreement, the National Fund will start receiving the oil revenues from this project only after its operators will have real return on their investments. As a result, although the oil output increases, there will be, in fact, lower oil revenues sent to the National Fund.

ZHANDOS RANOV

Bir bilgi işlem hizmetleri şirketi olan Markit (IHS Markit) tarafından yayınlanan yıllık Jane Savunma Bütçeleri verilerine göre, 2018'de dünya çapında savunma harcamalarının 1.67 trilyon dolara ulaşmasının beklendiği açıklanmıştır. Jane Koruyucu Kuvvetler Savunma ve Güvenlik birimi raporuna göre, savunma harcamaları beşinci kez artış göstererek, 2010'da kırılan 1.63 trilyon dolarlık Soğuk Savaş sonrası rekoru geride bırakacak gibi görünmektedir.

On yıl boyunca görülen hızlı büyüme oranı 2008'den beri artarak devam eden ABD savunma harcamalarının yol açtığı bir durumdur. Askeri teçhizatın tedarikine ilişkin finans-

2018'DE DÜNYA ÇAPINDA SAVUNMA HARCAMALARININ 1.67 TRİLYON DOLARA ULAŞMASININ BEKLENDİĞİ AÇIKLANMIŞTIR.

manını 2018'de 295 milyar dolardan 315 milyar dolara yükseltilmesi yeni bir rekor seviyesine ulaşması beklenmektedir. IHS Markit'in Jane birimi temel analisti Fenella McGerty, "Savunma harcamalarındaki artış, dünyadaki ekonomik koşulların iyileşmesine ve bazı kilit bölgelerdeki istikrarsızlığın devam etmesine tepki olarak yansımaktadır. Ancak, savunma harcamaları gayrisafi milli hasıla ile ilişkili olarak son on yıldaki en düşük seviyelerden birisidir. Bu da son zamanlardaki büyümenin temel olarak kurulu piyasalardaki ekonomik ve mali koşulların iyileşmesiyle ilgili olduğunu göstermektedir" şeklinde fikirlerini paylaştı.

Son on yılda küresel savunma harcamaları gayrisafi milli hasılada-

ki yüzde 2.7'lik bir orandan yüzde 2.2'ye düşmüştür. Küresel savunma harcamalarının büyümesinde beklenen ivmenin temel nedeni, 2018 için planlanan ABD bütçesine yüzde 4.7 artış yapılarak 700 milyar dolara çıkarılmasıdır. ABD Savunma Bakanlığı (DoD) bütçesinin tüm küresel savunma harcamalarının yüzde 40'ını oluşturmasıyla, ABD harcamalarındaki değişiklikler dünya çapındaki verileri etkilemektedir. ABD savunma harcamaları tüm dünyanın harcamalarının yüzde 42'sini oluşturmaktadır. ABD 2001'deki 11 Eylül saldırılarından bu yana savunma amaçlı yaklaşık 10 trilyon dolar harcamıştır. IHS Markit'in Jane birimindeki analist Guy Eastman, "Başkan Trump ve yönetimi DoD bütçesinde büyük artışlara izin verdi. Balistik füze savunması (BMD), gemi inşaatı, füzeler ve mühimmatlar, uzay tabanlı sistemler ve C4ISR sistemleri gibi hedef alanlarda yatırımların arttığı" ifadelerini

**KÜRESEL SAVUNMA
HARCAMALARINDA
İLK ÜÇÜ ABD İLE BİRLİKTE ÇİN VE HİNDİSTAN OLUŞTURUYOR.**

kullandı.

ABD'nin 636.2 milyar dolarlık savunma harcamalarının 642.9 milyar dolara yükseldiği açıklandı. Rapora göre, küresel savunma harcamalarında ilk üçü ABD ile birlikte Çin ve Hindistan oluşturmaktadır. Sıralamada 2016 yılında 52.3 milyar dolar ile dördüncü olan Rusya bu yıl 47 milyar dolarla 6. sıraya inerken yerini, aynı dönemde harcamalarını 50.5 milyar dolardan 51.2 milyar dolara çıkaran geçen yılın beşincisi İngiltere'ye bıraktı. Suudi Arabistan da harcamalarını 50.0 milyar dolardan 50.9 milyar dolara artırarak, beşinci sıraya yükseldi. Yunanistan, Estonya, Türkiye, Letonya, İngiltere, Litvanya, Polonya, ve Romanya olmak üzere, 9 NATO ülkesinin de 2018'de gayrisafi milli hasıllarının en az yüzde 2.0'sini savunmaya harcamalarına ayırması beklenmektedir.

NEW KYRGYZ PRESIDENT VISITS UZBEKISTAN

ABULKHAIRKHAN ZHUNISBEK

On December 13, 2017, newly elected President of Kyrgyzstan Sooronbai Jeenbekov arrived in Tashkent's airport for a two-day visit in Uzbekistan where he was greeted by the host country's prime minister and foreign minister. The fact that the new Kyrgyz leader made his first official visit to Uzbekistan, following a working visit to Russia (November 29, 2017), demonstrates the continuity of Bishkek's main foreign policy vectors set out by Jeenbekov's predecessor Almazbek Atambayev, who had prioritized relations with Russia and managed to significantly improve previously strained ties with Uzbekistan. The outcomes of this visit, during which the parties signed a number of intergovernmental agreements and business contracts worth \$140 million, suggest that the relations between the

THE FACT THAT THE NEW KYRGYZ LEADER MADE HIS FIRST OFFICIAL VISIT TO UZBEKISTAN, FOLLOWING A WORKING VISIT TO RUSSIA, DEMONSTRATES THE CONTINUITY OF BISHKEK'S MAIN FOREIGN POLICY VECTORS.

two countries will continue to strengthen even after the change in the leadership of Kyrgyzstan.

The sudden death of Islam Karimov in September 2016 and Mirziyoyev's rise to power helped to resolve a number of bilateral issues related to the border demarcation and water flows that had previously poisoned relations between the two countries. A major source of tension stemmed from the land disputes caused by the presence of several Uzbek exclaves on the Kyrgyz territory and vice versa. Until recently, both countries have also had a major disagreement over the use of water from the Syr Darya River, over which Kyrgyzstan, an upstream country, had a plan to build the Kambar Ata-1 hydropower plant, threatening the security of water supply to Uzbekistan. These and other issues were largely resolved during the final year of Atambayev's rule, with the demarcation of more than 85% of the 1,280 ki-

lometer-long Kyrgyz-Uzbek border and with Uzbekistan giving its consent to the construction of a hydropower dam in Kyrgyzstan.

Addressing these contentious problems that had in the past precluded beneficial economic cooperation revived bilateral trade that experienced an almost two-fold increase over the year, reaching \$280 million. The visit revealed the plans of the two nations to further increase the trade turnover to \$500 million in the two-year period. In achieving this goal, the construction of the China-Kyrgyzstan-Uzbekistan railway, the negotiations over which have stalled for years, could be instrumental. During the talks between Jeenbekov and Mirziyoyev, it was agreed that the first meeting of a working group for this project would be held in Tashkent on December 25, 2017. Another important step in intensifying mutual trade was the announcement of Uzbekistan's decision to provide \$100 million in loans to Kyrgyz entrepreneurs importing goods produced in Uzbekistan. This gave rise to some speculations that the Uzbek money could de-facto be used to replace the same amount offered

by Kazakhstan to help Kyrgyzstan in building a necessary infrastructure to comply with the Eurasian Economic Union standards. Earlier, Bishkek had refused to accept this aid package from Astana, citing allegations of Kazakhstan's interference in the latest Kyrgyz presidential election.

The positive dynamics in the Uzbek-Kyrgyz relations that can be observed recently might help the leaders of the two countries to exercise political will and resolve the remaining 15% of the border involving five ethnic exclaves in the Fergana Valley. The possible solutions of this issue range from exchanging territories to creating land corridors going from the mother territories to the exclaves. Experts, however, now call for an alternative solution to consider – free and open borders. Taking into account the fact that cooperation between the two countries is at an all-time high and the Uzbek President's statement made during his Kyrgyz counterpart's visit that "we should not have borders with Kyrgyzstan", the prospect for the third scenario to be realized looks more realistic than one might think.

“

THE ANNOUNCEMENT OF UZBEKISTAN'S
DECISION TO PROVIDE \$100 MILLION
IN LOANS GAVE RISE TO SPECULATIONS
THAT THIS MONEY COULD BE USED TO
REPLACE THE SAME AMOUNT OFFERED
BY KAZAKHSTAN.

”

SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF KAZAKHSTAN IN 2017

www.cdn2.hubspot.net

KANAT MAKHANOV

The results of the country's socio-economic development in 2017 were reviewed during the meeting of the Government of Kazakhstan on December 12, 2017. Overall, the socio-economic indicators for the first 11 months of 2017 presented at the meeting were positive. Thus, Minister of National Economy Timur Suleimenov reported that during January-November 2017, along with the acceleration of the investment activity and stabilization of inflation, the situation in all basic sectors like agriculture, mining, manufacturing and construction improved leading to a 3.9% economic growth. The volume of investments in fixed assets increased by 5.7% reaching 7.5 trillion tenge. These investments were primarily directed to agriculture, industry, construction, and trade. The annual inflation rate was in the

DURING JANUARY-NOVEMBER 2017, ALONG WITH THE ACCELERATION OF THE INVESTMENT ACTIVITY AND STABILIZATION OF INFLATION, THE SITUATION IN ALL SIX BASIC SECTORS IMPROVED LEADING TO A 3.9% ECONOMIC GROWTH.

established band (6-8%) and by the end of November amounted to 7.3%. The growth in the agricultural sector reached 2.3%, while the extractive sector showed a 9.6% growth mainly due to the increasing oil and natural gas production. There are clear positive trends in the manufacturing sectors, including pharmaceuticals, furniture, light industry, metallurgy, oil refinery, food and beverages, and machinery. The leading industries in the service sector were transport services (4.8%), communications (3.2%), and retail trade (2.8%). The external trade increased by 25.6% reaching \$62.1 billion.

Timur Suleimenov also mentioned that there were certain positive achievements in the social sphere. For instance, the number of employed people increased by 53.1 thousand and amounted to 6.4 million persons, whereas the average monthly wage in nominal terms increased by 4.6% reaching 146.5 thousand

tenge. In concluding the report, the minister stated that based on the observed stable growth rates in the economic sectors the GDP growth was expected to reach 4% by the end of the year.

The report of the Minister of National Economy is rather consistent with the previous projections of both the Ministry and certain international financial organizations. The preliminary statistics indicate clear signs of economic recovery after an insignificant 1.1% growth in 2016. It is important to mention that there are positive patterns in the real sector of the economy, such as agriculture and industry. However, it is important to bear in mind that the current and future economic performance is highly dependent on oil prices, which, in fact, maintains a ro-

THE SOCIAL EFFECT OF THE ECONOMIC GROWTH IS NEGATIVE GIVEN THE INFLATION RATE OF 7.3% AND THE NOMINAL WAGE INCREASE OF 4.6%, IMPLYING THAT THE PURCHASING POWER OF THE AVERAGE WAGE IN KAZAKHSTAN WILL BE REDUCED BY 2.7%.

but ascending trend since June 2017 and is currently well above \$60 per barrel. It is also worth mentioning that even if the economic growth reaches 4% by the end of 2017, the GDP measured in U.S. dollar terms will barely get to the point of 2010. Moreover, the best projected scenario of a 4% growth is still behind the growth rates of many neighboring countries like Tajikistan (4.5%), Uzbekistan (6%), and Turkmenistan (6.5%), according to the projections of the International Monetary Fund. Another point that was not mentioned in the report is that the social effect of the economic growth is negative given the inflation rate of 7.3% and the nominal wage increase of 4.6%. This implies that the purchasing power of the average wage in Kazakhstan will be reduced by 2.7%.

www.GetBg.net

EU EXTENDED SANCTIONS AGAINST RUSSIA

DANIYAR NURBAYEV

On December 14, 2017 Donald Tusk, the President of the European Council, the European Union's (EU) strategic decision-making body, announced that the EU member states had decided to extend the sanctions imposed against Russia over the Ukrainian/Crimean crisis by six months until July 2018. According to Tusk, the decision was made unanimously without discussion and arguments.

It is important to note that it was the first time when the EU members decided on the extension of the anti-Russian sanctions without discussion. The extension decision

“

IT WAS THE FIRST TIME WHEN THE EU MEMBERS DECIDED ON THE EXTENSION OF THE ANTI-RUSSIAN SANCTIONS WITHOUT DISCUSSION.

”

was made because of the lack of improvements in the implementation of the Minsk agreements. These agreements were forged by the leaders of France, Germany, Russia, and Ukraine in Minsk in 2014-2015 in an effort to end the fighting in eastern Ukraine, and the full implementation of the agreements by Russia could have meant the abolishment of the sanctions.

The sanctions against Russia were originally imposed in March-April 2014 by the United States, the EU countries, Canada, Australia, and Japan. These sanctions mostly targeted Russian state-owned arms companies energy and financial entities, as well as some Russian officials. It is important to note that the

military, financial and energy fields are the most important sectors of the Russian economy, meaning that the sanctions have had a negative effect on the Russian GDP. In addition, they imply a ban on exports of military and energy technology and high-tech equipment to Russia.

The extension of the sanctions is not good news for the Russian economy, though the decision has been expected. According to the World Bank, since their introduction in 2014, the sanctions have had a large-scale negative effect on the country's economy and financial stability, increasing the volatility of

THE EXTENSION OF THE SANCTIONS IS NOT GOOD NEWS FOR THE RUSSIAN ECONOMY, THOUGH THE DECISION HAS BEEN EXPECTED.

inflation and the exchange rate. In addition, the U.S. State Department report entitled "Measuring Smartness: Understanding the Economic Impact of Targeted Sanctions" shows that in 2015 the sanctions reduced the Russian economy by 1% to 1.5%. However, the EU has also experienced a negative effect from the sanctions, but the effect was quite small, having reduced the Union's economy by about 0.1%. Nevertheless, it is expected that despite the sanctions the Russian economy will grow by 1.7%, 1.7% and 1.8% in 2017, 2018 and 2019, respectively, if the oil prices will remain near \$60 per barrel.

www.Kursiv.kz

www.washtimes.com

GÜNEY KORE BAŞKANI MOON JAE-İN'İN İLK ÇİN ZİYARETİ

OMİRBЕК HANAYİ

13-16 Aralık 2017 tarihlerinde Güney Kore Başkanı Moon Jae-in Çin'de ilk resmi ziyarette bulundu. 13 Aralık 2017 tarihinde Güney Kore Başkanı Moon, Çin Başbakan Yardımcısı Zhang Gaoli ile bir araya geldi. İkili ve bölgesel konulara ilişkin görüş alışverişinde bulunan taraflar, görüşmeden sonra birlikte Çin-Güney Kore Ticaret Forumu'na katıldı.

14 Aralık 2017 tarihinde Çin Devlet

“

**13-16 ARALIK 2017
TARİHLERİNDE GÜ-
NEY KORE BAŞKANI
MOON JAE-İN ÇİN'DE
İLK RESMİ ZİYARETTE
BULUNDU.**

”

Başkanı Xi Jinping, Güney Kore Başkanı Moon'u Pekin'deki Büyük Halk Salonu'nda resmi törenle karşıladı. Törenden sonra taraflar, ikili ve heyetler arası görüşmeler gerçekleştirdi. Görüşmede Xi, Kore Yarımadası'nın nükleerden arındırılması, nükleer silahların yayılmasının önlenmesi ve bölgede barış ve istikrarın korunması gerektiğinin altını çizerek, Kuzey Kore nükleer sorunun diyalog ve müzakere yoluyla çözülmesi için Çin'in çaba göstermeye hazır olduğunu belirtti. Nitekim Güney Kore'nin ABD ile beraber ülkede

THAAD füze sistemi yerleřtirmesi Çin dâhil bölgedeki ölkelerin stratejik güvenlik çıkarlarına ciddi zarar vereceğini ve bölgedeki bölgede barış ve istikrarı tehdit edeceğini vurgulayan Xi, Seul yönetiminin THAAD füze sistemin yerleřtirme konusunu uygun şekilde ele almasını umduğunu ifade etti. Ayrıca

iki tarafın karşılıklı çıkarlara saygı çerçevesinde ve kazan-kazan temelinde ikili ilişkilerini güçlendirmesi gerektiğine değinen Xi, Moon'un ilk ziyaretinin ikili ilişkilerde yaşanan bazı gerginliğin ortadan kaldırılması için önemli olduğunu dile getirdi. Moon ise, ülkesinin Çin ile ilişkilerini iyileřtirmeye

istekli olduğunu ve Yarımada'daki nükleer sorununun barışçıl yollarla çözülmesinde ve bölgedeki barış ve istikrarın sağlanmasında Pekin yönetimiyle birlikte çalışmaya hazır olduklarını belirtti. Dolayısıyla ikili ve bölgesel konulara ilişkin görüş alışverişinde bulunan taraflar, görüşmeden sonra iki ülke arasında

çevre, enerji, ikili serbest ticaret konularını kapsayan birkaç işbirliği anlaşmalarını imzalandı.

15 Aralık 2017 tarihinde Moon, Pekin Üniversite'nde konuşmada bulundu. Moon'un Çin ziyaretinde eşlik eden Güney Kore parlamentosu üyesi Lee Hae-chan, Güney Kore Başbakan Yardımcısı Kim Dong-yeon, Güney Kore Dışişleri Bakanı Gang Gyeong-hwa, Çin Eğitim Bakan Yardımcısı Sun Yao, Çin'in Güney Kore Büyükelçisi Qiu Guohong, Pekin Üniversitesi Rektörü Lin Jianhua ve Pekin Üniversitesi'nden yaklaşık 300 öğretmen ve öğrenci de katıldı. 15 ve 16 Aralık 2017 tarihlerinde Moon, Çin Başbakanı Li Kiciang ile Pekin'de ve Çongçing kentinde bir araya geldi. Görüşmeler sırasında Güney Kore-Çin ikili ilişkileri, THAAD füze sistemi ve Kore Yarımadası gerginliği gibi konular ele alındı.

Bu, 10 Mayıs 2017 tarihinde Başkanlık görevine başlayan Güney Kore Başkanı Moon'un ilk Çin ziyaretidir. Göreve geldiğinden çok geçmeden Moon, önce ABD ve Japonya'ya, daha sonra Çin ve Rusya'ya özel temsilcileri göndererek, Kore Yarımadası gerginliği çözmeye ve son yıllarda kötüleşen Güney Kore-Çin ikili ilişkilerini iyileştirmeye çaba göstermiştir. Bu doğrultuda, 18-20 Mayıs 2017 tarihlerinde Güney Kore Başkanı Moon'un Özel Temsilcisi Lee Hae-chan ve 21 Kasım 2017 tarihinde ise Güney Kore Dışişleri Bakanı Gang Gyeong-hwa Çin'e resmi ziyaret gerçekleştirmişti. Güney Kore Devlet Başkanı'nın ilk Çin ziyareti ise, son yıllarda ikili ilişkilerde yaşanan bazı sıkıntıların çözülmesi, iki ülke arasındaki karşılıklı güvenin yeniden tesis edilmesi, çeşitli alanlardaki ikili işbirliğinin tekrar canlanması açısından önemli rol oynayabilir.

31 EKİM 2017 TARİHİNDE AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ ARAŞTIRMACILARINDAN ÖMİRBЕК HANAYİ “ÇİN DIŞ POLİTİKASINDA ORTA ASYA” İSİMLİ SEMİNER VERDİ.

2017 ЖЫЛДЫҢ 30 ҚАРАШАСЫН-
ДА ЕУРАЗІЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ
ИНСТИТУТЫНЫҢ ҒЫЛЫМИ ҚЫ-
ЗМЕТКЕРІ ӨМІРБЕК ҚАНАЙ «ҚЫ-
ТАЙДЫҢ СЫРТҚЫ САЯСАТЫНДАҒЫ
ОРТАЛЫҚ АЗИЯ» АТТЫ СЕМИНАР
ӨТКІЗДІ.

Ömirbek Hanayi seminerinde ana hatlarıyla
Çin için Orta Asya bölgesinin jeostratejik ve
jeopolitik önemini incelemenin yanı sıra, Çin'in
Orta Asya'ya yönelik dış politikasının mevcut

Өмірбек Қанай өз семинарында Орталық Азия аймағының Қытай үшін геостратегиялық және геосаяси маңызын зерттеп, Қытайдың Орталық Азиядағы сыртқы саясатының қазіргі ахуалы, Қытай мен Орталық Азияның сауда-экономикалық қатынастары және Қытайдың Орталық Азияда жұмсақ күшке негізделген саясаты жөнінде түрлі ақпарат берді. Жібек жолы бойында орналасқан және жерасты ресурстарына бай Орталық Азия аймағының Қытай үшін әскери қауіпсіздік, энергетика, экономикалық даму және геосаяси мүдделері тұрғысынан өте маңызды екенін айқындады. Сондай-ақ, Қытайдың Орталық Азиядағы қазіргі сыртқы саясаты Кеңес Одағы ыдырағаннан кейін үлкен маңызға ие болғанын атап өтті. Өмірбек Қанай 1992 жылдан бері Орталық Азия елдерімен саяси, сауда-экономикалық, әлеуметтік және мәдени байланыстарды кеңейте бастаған Қытайдың Орталық Азиядағы саясатын үш негізгі кезеңге бөліп қарастыруға болатынын айтты. 1992-2001 жылдар аралығындағы бастапқы кезеңде реформалау мен сыртқа ашылу үдерісіндегі Қытайдың барған сайын арта бастаған энергетикалық және экономикалық қажеттіліктері елдің

durumu, Çin ve Orta Asya arasındaki ticari-ekonomik ilişkiler ve Çin'in Orta Asya'daki yumuşak güç oluşturma çabaları hakkında çeşitli bilgiler sundu. Tarihi İpek Yolu güzergâhında bulunan ve zengin yeraltı kaynaklarına sahip olan Orta Asya bölgesinin Çin için askerî güvenlik, enerji, ekonomik gelişim ve jeopolitik çıkarları açısından çok önemli olduğunu belirtti. Ayrıca, Çin'in Orta Asya'ya yönelik mevcut dış politikasının Sovyetler Birliğinin dağılmasıyla önem kazandığını ifade etti. 1992'den bu yana Orta Asya ülkeleriyle siyasi, ticari-ekonomik, sosyal ve kültürel ilişkileri genişletmeye çaba harcamakta olan Çin'in Orta Asya'ya yönelik politikasının genel olarak 3 döneme ayrılarak incelenebileceğini dile getirdi. İlk olarak 1992-2001 döneminde reform ve dışa açılım sürecindeki Çin'in giderek artan enerji ve ekonomik ihtiyaçları ülkenin Orta Asya politikasında belirleyici olduğunu ifade eden Hanayi, bu dönemde Pekin yönetiminin Orta Asya üzerinde gerekli stratejik önlemleri alabilmesine yardımcı olan mekanizmaları kurmaya çalıştığını ifade etti.

Орталық Азиядағы саясатының айқындаушы факторлары болып табылатынын және осы кезеңде Пекин үкіметінің Орталық Азия бойынша қажетті стратегиялық шараларды қабылдауға көмектесетін тетіктерді құруға тырысқанын тілге тиек етті.

Сонымен қатар, бұның белгілі бір деңгейде Қытайдың Орталық Азиядағы саясатының ғылыми инфрақұрылымын қалыптастырғанын айтты. Мысалы, бүгінгі таңда Қытайда Орталық Азия бойынша зерттеулер жүргізетін 38 ғылыми-зерттеу институты мен ғылыми орталықтың бар екенін мәлімдеді. 2001 жылы Пекин үкіметінің басшылығымен Шанхай ынтымақтастық ұйымының (ШЫҰ) құрылуы арқылы Қытайдың Орталық Азия саясатында жаңа кезеңнің басталғанын айтты. 2013 жылға дейін созылған бұл кезеңде Қытайдың ШЫҰ аясында Орталық Азия елдерімен мәдени және әскери ынтымақтастықты күшейткенін, сондай-ақ аймаққа инвестицияларды ұлғайтқанын ерекше атап өтті. Ал 2013 жылы Қытайдың «Бір белдеу, бір жол» стратегиясы күн тәртібіне ен-

Dahası bu çalışmaların belli bir düzeyde Çin'in Orta Asya politikasının bilimsel altyapısını oluşturduğu söyleyerek, örnek olarak hâlihazırda Çin'de Orta Asya üzerinde araştırma yapan 38 araştırma enstitüsü ve araştırma merkezi bulunduğunu dile getirdi. 2001'de Pekin yönetiminin öncülüğünde Şangay İşbirliği Örgütü'nün (ŞİÖ) kurulmasıyla Çin'in Orta Asya politikasında yeni bir dönemin başladığını belirtti. 2013'e kadar süren bu dönemde Çin'in ŞİÖ çerçevesinde Orta Asya ülkeleriyle kültürel ve askeri işbirliğini güçlendirmenin yanı sıra, bölgeye yönelik yatırımlarını artırdığını vurguladı. 2013'te ise Çin'in "Tek Kuşak Tek Yol" stratejisinin gündeme gelmesiyle ülkenin Orta Asya politikasında yeni bir döneme girdiğini ifade eden Hanayi, son yıllarda Çin ve Orta Asya ülkeleri arasındaki ekonomik ilişkilerin giderek artmakta olduğunu belirtti. Ayrıca genel olarak Çin ve Orta Asya arasındaki işbirliğinde ekonomik ilişkilerin enerji alanında yoğunlaştığını sözlerine ekledi. Bunun ana nedenleri arasında bir yandan bağımsızlık sonrası Orta Asya ülkelerinin petrol ve doğalgaz ihracatına dayalı ekonomik büyümesi, öte yandan da 1990'lardan sonra Çin'in giderek artan ekonomik büyümesiyle birlikte enerji tüketiminin de hızla artmasını gösterdi.

геннен кейін елдің Орталық Азия саясатында жаңа кезеңге өткенін, сондай-ақ соңғы жылдары Қытай мен Орталық Азия елдерінің экономикалық қарым-қатынастарының нығая түскенін мәлімдеді. Бұған қоса, Қытай мен Орталық Азия ынтымақтастығында экономикалық байланыстардың энергетика саласында шоғырланғанын атап өтті. Бұның негізгі себептері – біріншіден, Орталық Азия елдерінің тәуелсіздік алғаннан кейін мұнай-газ экспортына негізделген экономикалық өсуі, екіншіден, 1990-шы жылдардан кейін Қытайдың экономикалық өсуіне байланысты энергия тұтынуының жылдам артуы.

Семинар барысында жалпы мемлекеттің имиджі тұрғысынан аймақтағы басқа алып елдерге, әсіресе Ресейге қарағанда әлдеқайда төмен дәрежеге ие болған Қытайдың аймақ елдерімен дипломатиялық және мәдени байланыстарды дамытуға, өзін мәдени жағынан танытуға және аймақтағы жұмсақ күшке негізделген саясатын арттыруға тырысқанын тілге тиек етті. Осы орайда Қытайдың аймақтағы конфуциандық институттар мен Қытай мәдени орталықтарының қызметін күшейткенін және аймақтағы жастарға

Seminerin devamında ise, genel ülke imajı açısından bölgedeki başka güçlere, özellikle Rusya'ya göre daha düşük bir seviyeye sahip olan Çin'in, bölge ülkeleriyle diplomatik ve kültürel ilişkileri başta olmak üzere, kültürel olarak kendini tanıtmaya ve bölgedeki yumuşak gücünü arttırmaya çalıştığını ifade etti. Bu konuda Çin'in bölgedeki Konfüçyüs enstitüleri ve Çin Kültür Merkezlerinin faaliyetlerini güçlendirdiğini ve bölgedeki gençlere dağıtılan Çin Hükümeti Bursunun sayısını da artırmakta olduğunu belirtti.

бөлінетін Қытай Үкіметі стипендияларының санын да арттырып жатқанын атап өтті.

Семинар соңында қатысушылар Қытай мен Орталық Азия арасындағы саяси, сауда-экономикалық және мәдени байланыстар туралы пікір алмасты. □

Seminerin sonunda katılımcılar Çin ve Orta Asya arasındaki siyasi, ticari-ekonomik ve kültürel ilişkiler hakkında görüş alışverişinde bulundular. □

**7 ARALIK 2017 TARİHİNDE KİMEP
ÜNİVERSİTESİ KAMU YÖNETİMİ
BÖLÜMÜ ÖĞRETİM ÜYESİ DR.
NURSEİT NİYAZBEKOV “KAZAKİS-
TAN’IN SOSYAL SERMAYESİNİN
GELİŞİMİNDEKİ ZORLUKLAR” KO-
NULU SEMİNER VERDİ.**

2017 ЖЫЛДЫҢ 7 ЖЕЛТОҚСАНЫН-
ДА КИМЭП УНИВЕРСИТЕТІ МЕМ-
ЛЕКЕТТІК БАСҚАРУ КАФЕДРАСЫ-
НЫҢ ДОЦЕНТІ, ДОКТОР НҰРСЕЙІТ
НИЯЗБЕКОВ «ҚАЗАҚСТАННЫҢ
ӘЛЕУМЕТТІК КАПИТАЛЫН ЖЕТІЛ-
ДІРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ» АТТЫ СЕМИ-
НАР ӨТКІЗДІ.

Доктор Нұрсейіт Ниязбеков семинарында әлеуметтік капиталға қатысты зерттеулер жөнінде жан-жақты мағлұмат берді. Бұл зерттеулер арасында әлеуметтік капитал терминін алғаш рет қолданған доктор Роберт Патнэмның түрлі еңбектері жайлы айтып өтті. Ол әлеуметтік капиталдың қалыптасуы мен қолданылуының маңызды аспектілерін қарастырып, әлеуметтік капиталды түрлі қоғамдарда қолдану мысалдарын келтірді. Сонымен қатар, Ниязбеков әлеуметтік капиталдың оң және теріс болып екіге бөлінетінін айтып, осы екі ұғымның әрқайсысына тоқталып өтті.

Оң әлеуметтік капитал халықтың әлеуметтік іс-шаралар мен ұйымдарға қатысуын арттырып, қоғамның күнделікті өмірден саяси оқиғаларға қатысты көзқарасын белсенді түрде білдіруіне септігін тигізетінін тілге тиек етті. Ал теріс әлеуметтік капитал адамдардың тұрақтылық пен күнделікті өміріне бейімделіп, оқиғаларға қатысты ішкі дина-

Dr. Nurseit Niyazbekov seminerinde, ana hatlarıyla sosyal sermaye konusunda literatürde yer alan araştırmalardan bahsetti. Bu araştırmalar arasında, sosyal sermaye terimini ilk defa kullanan Prof. Dr. Robert Putnam'ın çeşitli çalışmalarından bahsetti. Sosyal sermayenin oluşumu, kullanılışı gibi konunun önemli yanlarına değinerek, çeşitli toplumlardan sosyal sermaye kullanımına dair örnekler sundu. Ayrıca, Niyazbekov sosyal sermayenin pozitif ve negatif olarak ayrılabilceğini ifade ederek iki kavram hakkında bilgiler sundu.

Bunlar arasında pozitif sosyal sermayenin halk arasındaki sosyal etkinlikler ve organizasyonlara katılımı artırarak toplumun günlük hayattan politik olaylara karşı bir tutum ve görüş belirterek bireylerin aktif bir şekilde görüş bildirmelerine yardımcı olduğunu dile getirdi. Negatif sosyal sermayede ise insanların istikrara ve rutin hayatlarına alışarak olaylara karşı toplum içi dinamizmini kaybetmesine neden olabildiğini ifade etti. Bu noktada demokrasi düzeyi yüksek ülkelerde

мизмін жоғалтуына себеп болатынын айтты. Осы орайда демократия деңгейі жоғары елдерде оң, ал төмен елдерде – теріс әлеуметтік капиталдың басымырақ болатынын атап өтті.

Қазақстанда адами капиталға арналған «Қазақстан-2050» және «Саламатты Қазақстан» сияқты ұлттық даму стратегияларына тоқталып өтті. Осы стратегиялардың негізінде адами капиталға жасалатын инвестицияның елдің әлеуметтік-экономикалық дамуы тұрғысынан маңызды болып табылатынын айқындады. Сондай-ақ, Қазақстанда адами капитал ұғымына көбірек көңіл бөлу керектігін айтты.

Семинар барысында Нұрсейіт Ниязбеков Қазақстандағы әлеуметтік капиталдың қазіргі жай-күйі мен жаңа үрдістері туралы көптеген ақпарат берді. Талдықорған қаласында әлеуметтік капитал бойынша жасаған ғылыми зерттеуіне қатысты ақпаратпен бөлісті. Зерттеуінде Талдықорған қаласының ең танымал және осы өңірдегі әлеумет-

позитив, düşük ülkelerde ise negatif sosyal sermayenin daha baskın olduğu yönünde görüşlerini bildirdi.

Kazakistan'da beşeri sermaye konusunda "Kazakistan-2050" ve "Salamatty Kazakistan" gibi çeşitli ulusal kalkınma stratejilerine değindi. Bu stratejiler ekseninde, beşeri sermayeye yapılan yatırımın ülkenin sosyo-ekonomik kalkınması için çok önemli olduğunu belirtti. Niyazbekov, Kazakistan'da beşeri sermaye kavramına daha fazla önem verilmesi gerektiğini sözlerine ekledi.

Seminerin devamında Kazakistan'daki sosyal sermaye konusundaki son değişiklikler, gelişmeler ve yeni eğilimler hakkında çeşitli bilgiler sundu. Bu bilgiler arasında, Taldykor-

тік капиталдың дамуына үлес қосқан «Кешкі Талдықорған» газетінің маңыздылығын атап өтіп, әлеуметтік капитал мен демократия арасындағы қарым-қатынастар бойынша өз талдауымен бөлісті.

Семинар соңында қатысушылар Қазақстанда әлеуметтік капиталдың дамуындағы мәселелер туралы пікір алмасты. □

gan şehrinde kendisinin sosyal sermaye konusunda yapmış olduğu bir çalışma ile ilgili bilgileri paylaştı. Araştırmasında Taldykorgan şehrinin en ünlü ve bu bölgede sosyal sermayenin gelişimine katkıda bulunan "Akşam Taldykorgan" gazetesinin önemini anlatarak, sosyal sermaye ve demokrasi arasındaki ilişki üzerinde kendi analizlerini sundu. □

**14 ARALIK 2017 TARİHİNDE
AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
UZMAN ARAŞTIRMACILARINDAN
PROF. DR. GÜLNAR NADİROVA
“AMERİKAN KAYNAKLARINDA
SİYASAL İSLAM’IN
GELİŞMESİNDEKİ BAZI EĞİLİMLER”
KONULU SEMİNER VERDİ.**

2017 ЖЫЛҒЫ 14 ЖЕЛТОҚСАНДА
ЕУРАЗІЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИН-
СТИТУТЫНЫҢ АҒА ҒЫЛЫМИ ҚЫ-
ЗМЕТКЕРІ Ф.Ғ.Д., ПРОФЕССОР ГҮЛ-
НАР НАДИРОВА «АМЕРИКАНДЫҚ
ДЕРЕККӨЗДЕРДЕГІ САЯСИ ИСЛАМ-
НЫҢ ДАМУЫНДАҒЫ КЕЙБІР ҮРДІ-
СТЕР» АТТЫ СЕМИНАР ӨТКІЗДІ.

Prof. Dr. Gulnara Nadirova “Amerikan Kay-
naklarında Siyasal İslam’ın Geliştirilmesindeki

Ф.ғ.д., профессор Гүлнар Надирова «Аме-
рикандық дереккөздердегі саяси исламның
дамуындағы кейбір үрдістер» атты тақы-
рыпта семинар өткізді. Баяндамасында На-
дирова «саяси ислам» құбылысы туралы,
сондай-ақ оның ғылыми ортада, қоғамда
және саяси топтарда қолданылуы тура-
лы қызықты ақпараттармен бөлісті. Саяси
тұрғыда Ислам сөзінің қолданылуы мен
анықталуы жөнінде түрлі мысалдар кел-
тірді. Кейбір саяси үрдістерді ислам дінінің
қағидаларымен байланыстыратын бастама-
лардың Гарвард және Джорджтаун сияқты
бірнеше американдық университеттерде-
гі шығыстану зерттеулерінде кездесетінін
мәлімдеді. 1950-1960 жылдары саяси ислам
бойынша жасалған ғылыми зерттеулердің
жиілігі зайырлылықтың нығаюына байла-
нысты азайғанын мәлімдеді.

Соңғы онжылдықта күшейген экстремизм,
фундаментализм және лаңкестікке қара-
мастан, әлемнің көптеген ғалымдары, саяси
қайраткерлері, белгілі тұлғалары мен дәу-
летті адамдарының да исламның жағым-
ды бейнесін қалыптастыруда үлкен рөл
атқарғанын тілге тиек етті. Сондай-ақ, көп-
теген Еуропа елдері мен АҚШ-тың жергілік-

Базы Eğilimler" başlıklı seminerini sundu. Sunumunda Nadirova, "Siyasal İslam" olgusu hakkında çeşitli bilgiler vermenin yanı sıra ana hatlarıyla akademide, toplum arasında ve politik çevrelerce kullanılışı üzerine ilgi çekici bilgiler paylaştı. Siyasi bağlamda İslam sözcüğünün kullanımı ve tanımı konusunda farklı örnekler vererek nasıl tanımladığına dair bilgiler sundu. Bazı siyasi eğilimleri İslami öğretilerin temelleriyle ilişkilendirmeye yönelik girişimlerin Harvard ve Georgetown gibi birkaç Amerikan Üniversitesinde Doğu Araştırmaları üzerine yapılan araştırmalarda rastlanıldığını belirtti. 1950-60'larda Siyasal İslam üzerine yapılan çalışmaların sıklığının giderek artan laiklik nedeniyle azaldığını ifade etti.

Son on yılda artan aşırıcılık, köktendincilik ve terörizm gibi olumsuzluklara rağmen bilim adamlarının yanı sıra dünya çapında birçok siyasi lider, ünlü sima ve zengin insanın da İslam'ın olumlu imajını teşvik etmede büyük bir rol oynamakta olduğunu dile getirdi. Birçok Avrupa ülkesi ve ABD'nin, yerel halk düzeyindeki İslamofobiyle mücadele etmekte olduğunu ifade etti. Yine de, İslam'a ve Siyasal İslam'a yönelik olumsuz tutumun çoğu batılı ülkede toplum arasında geçerli olduğunu belirtti. Nadirova, bu durumun iyileştirilmesi adına kitle iletişim araçlarının

→

ti деңгейде исламофобияға қарсы күрес жүргізіп жатқанын мәлімдеді. Дегенмен, исламға және саяси исламға қатысты теріс пікірлердің көпшілігі батыс елдерінде кең таралғанын атап өтті. Надированың айтуынша, бұл жағдайды жақсарту үшін бұқаралық ақпарат құралдарын дұрыс пайдаланып, ғылыми зерттеулердің жетіспеушілігі мәселесін шешу қажет.

Семинар барысында Надирова тақырыпқа қатысты ғылыми зерттеулердің саны 1970-шы жылдардан кейін қайтадан арта бастағанын айтып, олардың аса маңыздыларына тоқталып өтті. Көзқарастардың әр түрлі болуына байланысты бүгінгі күні саяси ислам ұғымының түрлі мағыналарға ие екенін мәлімдеді. Семинар соңына таман Надирова саяси ислам ұғымы аясында туындаған пікірталастар туралы ақпарат беріп, баяндамасын аяқтады.

Семинар соңында қатысушылар саяси ислам ұғымының ғылыми ортада пайдаланылуы туралы пікір алмасты. □

iyi kullanılması ve bilimsel araştırma eksikliğinin giderilmesi gerektiğini sözlerine ekledi.

Seminerin devamında Nadirova konuyla il-

gili akademik çalışmaların sayısının 1970'lerden sonra tekrar artmaya başladığını ifade ederek belli başlı çalışmalar hakkında çeşitli bilgiler sundu. Günümüzde ise Siyasal İslam olgusundan bakış açısına göre farklı anlamların çıkarıldığını belirtti. Seminerin sonunda

Nadirova Siyasal İslam olgusu çerçevesindeki güncel tartışmalar hakkında bilgiler sunarak konuşmasını bitirdi.

Seminerin sonunda katılımcılar Siyasal İslam olgusunun akademide kullanılışı hakkında görüş alışverişinde bulundular. □

21 ARALIK 2017 TARİHİNDE HOCA AHMET YESEVİ ULUSLARARASI TÜRK-KAZAK ÜNİVERSİTESİ AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ, KAZAKİSTAN'IN BAĞIMSIZLIĞININ 26. YILDÖNÜMÜ ÇERÇEVESİNDE "KAZAKİSTAN-TÜRKİYE İLİŞKİLERİ: DÜNÜ, BUGÜNÜ VE GELECEĞİ" BAŞLIKLIL PANEL DÜZENLEDİ.

2017 ЖЫЛДЫҢ 21 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА ҚОЖА АХМЕТ ЯСАУИ АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАЗАҚ-ТҮРІК УНИВЕРСИТЕТІНІҢ ЕУРАЗИЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ ҚАЗАҚСТАН ТӘУЕЛСІЗДІГІНІҢ 26-ШЫ ЖЫЛДЫҒЫНА ОРАЙ «ҚАЗАҚСТАН-ТҮРКІЯ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСТАРЫ: ӨТКЕНІ, БҮГІНІ ЖӘНЕ БОЛАШАҒЫ» АТТЫ ПАНЕЛЬДІ ПІКІРТАЛАС ӨТКІЗДІ.

Panelde, Kazakistan'ın Bağımsızlığını 26. Yıldönümünde Kazakistan ve Türkiye ilişkileri ana hatlarıyla; tarih, edebiyat, eğitim ve dış politika eksenlerinde incelenmiş olup çeşitli görüşler ifade edilmiştir. Bu çerçevede, Kazakistan ve Türkiye'nin arasında farklı alanlarda güçlenen ilişkilerin günümüze kadar olan sürecine değinilmiş; bu süreçte karşılaşılan eğitim alanındaki denklik sorunları gibi meselelerden bahsedilmiştir.

Panele Türkiye Cumhuriyeti Almatı Başkonsolosu Sayın Rıza Kağan Yılmaz, Yabancı Diller ve Mesleki Kariyer Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sabri Hizmetli, Ş. Valihanov Tarih ve Etnoloji Enstitüsü Uzman Araştırmacısı Prof. Dr. Ahmet Toktabay, Al-Farabi Kazak Milli Üniversitesi Şarkiyat Fakültesi Bilimsel ve Yenilikçi Çalışma ve Uluslararası İlişkilerden So-

Панельді пікірталаста Қазақстан Республикасы тәуелсіздігінің 26-шы жылдығында Қазақстан мен Түркия қарым-қатынастары тарих, әдебиет, білім беру және сыртқы саясат тұрғысынан қарастырылып, әр түрлі пікірлер айтылды. Осы орайда, Қазақстан мен Түркияның түрлі салалардағы қарым-қатынастарының бүгінгі күнге дейін қалыптасу тарихы зерделеніп, бұл үдерісте білім беру саласындағы эквиваленттік мәселелері қозғалды.

Панельді пікірталасқа Түркия Республикасының Алматы қаласындағы Бас консулы Рыза Қаған Йылмаз, Шет тілдер және іскерлік карьера университетінің ректоры профессор, доктор Сабри Хизметли, Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институтының жетекші ғылыми қызметкері профессор, доктор Ахмет Тоқтабай, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті Шығыстану факультеті деканының ғылыми-инновациялық жұмыс және халықаралық байланыстар жөніндегі орынбасары Ажар Серікқалиева, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті Шығыстану факультеті Түрксой кафедрасының меңгерушісі доцент, доктор Қыдыр Төрәәлі, Шет тілдер және іскерлік карьера университетінің проректоры доцент, доктор Ержан Қуанышбек және «Қазақ энциклопедиясының» редакторы Клара Саркенова қатысты.

Қазақстан Республикасы тәуелсіздігінің 26-шы жылдығымен құттықтап, кіріспе сөз жасаған Еуразия ғылыми-зерттеу институтының директоры доцент, доктор Вакур Сүмер Түркия мен Қазақстан арасындағы достық және бауырластыққа негізделген терең қарым-қатынастарға тоқталып өтіп, болашақта екі жақты ынтымақтастықтың одан әрі дами түсетінін айтты. Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті жанындағы Еуразия ғылыми-зерттеу институты құрылғаннан бері Түркітілдес мемлекеттер мен қоғамдастықтар арасында, оның ішінде Түркия мен Қазақстан арасындағы ынтымақтастықты дамытуға үлес қосуға бағытталған ғылыми-зерттеу мекемесі болып табылатынын атап өтіп, осы

rumlu Dekan Yardımcısı Dr. Ajar Serikkaliyeva, Al-Farabi Kazak Milli Üniversitesi Şarkiyat Fakültesi Türksoy Bölümü Başkanı Doç. Dr. Kızır Töreali, Yabancı Diller ve Mesleki Kariyer Üniversitesi Rektör Yardımcısı Doç. Dr. Ercan Kuanişbek, ve Kazak Ansiklopedisi Editörü Klara Sarkenova katılmıştır.

Kazakistan'ın bağımsızlığının 26. Yılı'nı kutlayarak açılış konuşmasına başlayan Avrasya Araştırma Enstitüsü Müdürü Doç. Dr. Vakur Sümer, Türkiye ve Kazakistan arasındaki kardeşlik ve dostluk geleneği temelindeki köklü ilişkilere değinerek, gelecekte ikili işbirliğini geliştirme potansiyelinin daha yüksek olduğunu belirtti. Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi'ne bağlı Avrasya Araştırma Enstitüsü'nün, kuruluşundan itibaren genelde Türk Dili konuşan Devlet ve Top-

turғыда ортақ ғылыми жобалар туралы баяндады. Сондай-ақ, Түркия мен Қазақстан арасындағы қарым-қатынастардың өткенін, бүгінгі жай-күйін және болашағын талдау мақсатында өткізілген панельді пікірталасқа келген қатысушыларға алғыс айтып, өз сөзін аяқтады.

Түркия Республикасының Алматы қаласындағы Бас консулы Рыза Қаған Йылмаз мәдениеті, тілі және тарихи тамыры бір, бауырлас екі ел – Түркия мен Қазақстан арасындағы қарым-қатынастар үнемі дамып, үлкен табыстарға қол жеткізгенін атап өтті. Түркия Қазақстанның тәуелсіздігін мойындаған алғашқы мемлекет екенін айтып, Түркияның бауырлас екі ел арасындағы қарым-қатынастарға басынан бері үлкен мән бергенін айқындады. Сонымен қатар, бүгін-

luluklar arasındaki, өзелде Түркия ve Kazakistan arasındaki ішбірлігінin геліштірілмесіне katkıda bulunmayı hedefleyen bir araştırma kurumu olduğunun altını çizerek, bu bağlamda ele alınan ortak bilimsel projelerden bahsetti. Konuşmasının devamında Түркия ve Kazakistan arasındaki ilişkilerin geçmişini, mevcut durumunu ve geleceğini analiz etme amacıyla düzenlenen panele katılan katılımcılara teşekkür ederek konuşmasını bitirdi.

Түркия Cumhuriyeti Almatı Başkonsolosu Sayın Rıza Kağan Yılmaz, ortak kültür, dil ve tarihi paylaşan iki kardeş ülke olan Түркия ve Kazakistan'ın aralarındaki ilişkilerin sürekli gelişerek büyük başarılar kaydettiğini altını çizdi. Түркия'nin Kazakistan'ın bağımsızlığını tanıyan ilk ülke olmasını vurgulayarak, Түркия'nin kardeş iki ülke arasındaki ilişkilere başından beri büyük önem vermekte olduğunu belirtti. Dahası günümüzde iki ülke ilişkilerinin stratejik ortaklık seviyesine yükseldiğini ifade ederek ilişkilerin seviyesinin artması

гі таңда екі ел арасындағы қарым-қатынастардың стратегиялық әріптестік деңгейіне жеткенін және бұл қатынастардың деңгейін көтеру мен дамытуда Қазақстан Республикасы Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың маңызды рөл атқарғанын тілге тиек етті. Осы орайда, ол Нұрсұлтан Назарбаев Түркиядағы әскери төңкеріс жасау әрекетінен кейін бұл елге келген алғашқы мемлекет басшысы екенін атап өтті. Екі жақты және аймақтық ынтымақтастық аясында Түркі Кеңесі, Жоғары деңгейлі стратегиялық ынтымақтастық кеңесі сияқты екі жақты және көп жақты тетіктермен сауда-экономикалық және саяси салалардағы қатынастардың нығайтылып жатқанын мәлімдеді. Сонымен қатар, Түркия-Қазақстан қарым-қатынастарының Түрксой, Түркі академиясы және Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті шеңберінде де ғылыми және мәдени салалардағы ынтымақтастыққа ерекше көңіл бөлінгенін және екі жақты қарым-қатынастардың бола-

ve gelişmesinde Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'in önemli rol oynadığının altını çizdi. Bu bağlamda 15 Temmuz darbe girişimi sonrası Türkiye'ye ilk resmi ziyaret düzenleyen devlet başkanının Cumhurbaşkanı Nazarbayev olduğunu önemle belirtti. Hem ikili hem de bölgesel işbirliği noktasında Türk Keneşi, Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi gibi ikili ve çoklu mekanizmalarla ticari-ekonomik ve siyasi alanlardaki ilişkilerin güçlendirilmekte olduğunu ifade etti. Ayrıca, Türkiye-Kazakistan ilişkilerinin Türksoy, Türk Akademisi ve Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi çerçevesinde de bilimsel ve kültürel alanlarda da işbirliğine odaklandığını belirten Yılmaz, ikili ilişkilerin geleceğinin çok aydınlık olacağına inandığını ifade etti.

Yabancı Diller ve Mesleki Kariyer Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sabri Hizmetli konuşmasında ana hatlarıyla Türkiye-Kazakistan bilimsel ilişkileri ve Kazakistan'daki eğitim sistemi hakkında detaylı bilgiler verdi. Kazakistan'ın bağımsızlığından bu yana Türkiye ve Kazakistan arasındaki bilimsel ilişkilerde önemli başarılar kaydedilmesine rağmen, iki ülke arasındaki bilimsel işbirliği alanında kapsamlı bir anlaşmanın yapılmadığını, bundan dolayı diplomaların tanınmasında bazı sorunların olduğunu dile getirdi. Prof. Hizmetli, Kazakistan'ın eğitim sistemindeki son gelişmelere değinerek ülkedeki temel eğitim sisteminin özelliklerinden bahsetti. Hizmetli, ayrıca, Türkiye Kazakistan ile bilimsel ilişkileri geliştirilmesi adına eğitim alanında burslar verildiğini, iki ülke arasındaki anlaşmalarla kurulan Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, Yabancı Diller ve Mesleki Kariyer Üniversitesi ve Türk Akademisi gibi kuruluşların ikili bilimsel ilişkilerin gelişmesine katkı sağlamakta olduğunu belirtti.

Al-Farabi Kazak Milli Üniversitesi Şarkiyat Fakültesi Bilimsel ve Yenilikçi Çalışma ve Uluslararası İlişkilerden Sorumlu Dekan Yardımcısı Dr. Ajar Serikkaliyeva, Türkiye'nin Şanghay İşbirliği Örgütü'ne (ŞİÖ) üyeliği ve buna Çin'in bakışı konulu bildirisini sundu. Türkiye'nin ŞİÖ üyeliği konusunun 2012'den itiba-

şafınının жарқын болатына сенім білдірді.

Шет тілдер және іскерлік карьера университетінің ректоры профессор, доктор Сабри Хизметли өз сөзінде Түркия-Қазақстан ғылыми қарым-қатынастары мен Қазақстандағы білім беру жүйесі туралы толық ақпарат берді. Қазақстанның өз тәуелсіздігін алғаннан бері Түркия мен Қазақстан арасындағы ғылыми қарым-қатынаста маңызды жетістіктерге жеткеніне қарамастан, екі ел арасындағы ғылыми ынтымақтастық саласында жан-жақты келісімдердің жасалмағанын, сондықтан дипломдарды тануда кейбір мәселелердің туындағанын айтты. Профессор Хизметли Қазақстанның білім беру жүйесіндегі соңғы жетістіктерге тоқталып өтіп, елдегі негізгі білім беру жүйесінің ерекшеліктері жайлы баяндады. Сондай-ақ, Хизметли Түркия Қазақстанмен ғылыми қарым-қатынастарды дамыту үшін білім беру саласында стипендиялардың бөлінгенін, екі ел арасындағы келісімдерге сәйкес құрылған Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті, Шет тілдер және іскерлік карьера университеті және Түркі академиясы сияқты ұйымдардың екі жақты ғылыми қарым-қатынастарды дамытуға үлес қосып жатқанын мәлімдеді.

әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті Шығыстану факультеті деканының ғылыми-инновациялық жұмыс және халықаралық байланыстар жөніндегі орынбасары доктор Ажар Серікқалиева Түркияның Шанхай ынтымақтастық ұйымына (ШЫҰ) мүшелігі мен бұған Қытайдың көзқарасы туралы баяндама жасады. Түркияның ШЫҰ-ға мүшелігі мәселесінің 2012 жылдан бері талқыланып келе жатқанын және Пекин үкіметінің бұған оң көзқарас білдіргенін тілге тиек етті. НАТО-ға мүше Түркияның ШЫҰ-ның диалог әріптесі екеніне назар аударған Серікқалиева ШЫҰ және ортақ Жібек жолы стратегияларының Қытай-Түркия қарым-қатынастарын дамытуға серпін беріп, өзара ынтымақтастық бағытында неғұрлым нақты қадамдардың жасалуына үлес қоса алатынын айтты. Доктор Серікқалиева соңғы жылдардағы экономикалық өрлеумен бірге

ren tartışılmakta olduğunu söyleyen Serikkaliyeva, bu konuya Pekin yönetiminin olumlu yaklaştığını dile getirdi. NATO üyesi olan Türkiye'nin ŞİÖ'nin Diyalog Ortağı olduğuna da vurgu yapan Serikkaliyeva, ŞİÖ ve ortak İpek Yolu stratejilerinin Çin-Türkiye ilişkilerinin gelişmesine güç katabileceğini ve karşılıklı işbirliği konusunda daha somut adımların atılmasına katkı sağlayabileceğini dile getirdi. Dr. Serikkaliyeva, son yıllardaki ekonomik yükselişle beraber ülkesinin bölgesel ve küresel etkisini güçlendirmek isteyen Pekin yönetiminin Ortadoğu'da Türkiye'ye ihtiyaç duyduğunu ifade ederek, Çin'in önümüzdeki dönemde Türkiye'yle ŞİÖ çerçevesindeki işbirliğine daha çok önem gösterebileceğini sözlerine ekledi.

Konuşmasına Kazakistan'ın Bağımsızlığının 26. Yıldönümünü kutlayarak başlayan Al-Farabi Kazak Milli Üniversitesi Şarkiyat Fakültesi Türksoy Bölümü Başkanı Doç. Dr. Kadir

елдің аймақтық және жаһандық ықпалын күшейткісі келген Пекин үкіметінің Таяу Шығыста Түркияға мұқтаж болғанын және Қытайдың алдағы кезеңде Түркиямен ШЫҰ шеңберіндегі ынтымақтастыққа көбірек көңіл бөлетінін айтты.

Өз сөзін Қазақстан Республикасы тәуелсіздігінің 26-шы жылдығымен құттықтаудан бастаған әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті Шығыстану факультеті Түрксоy кафедрасының меңгерушісі доцент, доктор Қыдыр Төреәлі Қазақстан-Түркия қарым-қатынастарының ортақ тіл, дін, тарих, өркениет және мәдениет негізінде дамығанын айтты. Исламға дейінгі және исламнан кейінгі кезеңде де тілдер арасындағы жақындыққа байланысты бір-бірін еш кедергісіз түсіне алған бауырлас екі халық – қазақтар мен түріктердің ХІХ ғасырдың соңына дейін ортақ әдеби түркі тілін қолданып, ортақ әдеби шығармаларды жарыққа

Töreali, Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin ortak dil, din, tarih, soy, medeniyet ve kültür birliği temelinde geliştiğini belirtti. İslam öncesi ve İslam sonrasında da diller arasındaki yakınlık nedeniyle fazla zorlanmadan anlaşılabilen kardeş iki millet olan Kazaklar ve Türkler'in 19.yüzyılın sonuna kadar ortak edebi Türk dilini kullandığını ve ortak edebi eserler yarattığını ifade etti. Anadolu'da Osmanlıca ve Orta Asya'da Çağatayca olarak Arap harfleri temelinde geliştirilen Türk alfabesinin kaldırılmasıyla Türk dilleri arasındaki farklılığını arttığını dile getiren Töreali, son yıllardaki ortak edebi çalışmalardan örnekler sunarak bu çabalarını ortak Türk alfabesinin hazırlanması ve uygulanmasına doğru süratli adımların atılmasına ortam yaratacağını belirtti.

Ş. Valihanov Tarih ve Etnoloji Enstitüsü Uzman Araştırmacısı Prof. Dr. Ahmet Toktabay ise, dünden bugüne Türk dış politikasının özelliklerine değinerek tarihsel olaylardan

шығарғанын мәлімдеді. Төреәлі Анадолыда османша және Орталық Азияда шағатайша араб әріптері негізінде әзірленген түркі әліпбиі алынып тасталғаннан кейін түркі тілдері арасындағы айырмашылықтың арта бастағанын айтты. Сондай-ақ, ол соңғы жылдардағы ортақ әдеби шығармалардан мысалдар келтіріп, бұл әрекеттердің ортақ түркі әліпбиін әзірлеу және енгізу үшін жылдам қадамдар жасайтынын айтты.

Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институтының жетекші ғылыми қызметкері профессор, доктор Ахмет Тоқтабай ежелден қалыптасқан Түркияның сыртқы саясатының ерекшеліктеріне тоқталып өтіп, тарихи оқиғалардан мысалдар келтірді. Тоқтабай түрік өркениетінің деструктивті өркениет болып табылмағанын айтып, түрік сыртқы саясатының даму, қауіпсіздік, тұрақтылық және адами құндылықтардың қорғалуы негізінде дамығанын атап

өрінекерлер сунду. Түрк меденіетінін ыкыы бір меденіет олмадығын факлы өрінекерлер алатан Токтабай, Түрк дыш політікасынн калкынма, гүвенлік, істіккар ве інسانی дегерлері корума темелінде гелістігіне вургу yaptı. Бірчок таріхі олай ве савашта дігер үлкелере інسانی ыардымда булунан Түркіе'нін сон ыылларда да Суриели мүлтецілере інسانی ыардымлар сағламакта олуғуну іfade етті. Аырыа 20. үзүылн башында Түрк міллетінін Күртүлүш Савашы'на Казак аыдынарларынн да ыардымда булуңуғуну діле гетірен Токтабай, Казакістан'ын бағымсызлығындан бу ыана Түркіе тарандан герек економік, гереке діпломатік

өтті. Көптеген таріхі оқығалар мен соғыста басқа елдерге гуманитарлық көмек көрсеткен Түркіяныың соңғы жылдары сиріялық босқындарға гуманитарлық көмек көрсетіп келгенін айтты. Сонымен қатар, Токтабай XX ғасырдың басында түрік халқының Тәуелсіздік соғысына қазақ зиялыларының да көмек көрсеткенін атап өтті. Қазақстан тәуелсіздік алғалы бері Түркія экономикалық, діпломатиялық және ғылыми көмек көрсеткенін тілге тиек етті.

Шет тілдер және іскерлік карьера университетінің проректоры доцент, доктор Ержан

ve bilimsel yardımların sağlandığını bildirdi.

Yabancı Diller ve Mesleki Kariyer Üniversitesi Rektör Yardımcısı Doç. Dr. Ercan Kuanişbek konuşmasında Kazakistan ve Türkiye arasındaki eğitim ve bilimsel işbirliğinin önemini vurgulayarak, Türkiye'nin kardeş ülke Kazakistan'da Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, Yabancı Diller ve Mesleki Kariyer Üniversitesi ve Türk Akademisi gibi akademik kurumları kurarak iki ülke arasında eğitim ve bilim alanındaki işbirliğinin yoğunlaşmasına büyük katkılarda bulunduğunu ifade etti.

Panelin sonunda konuşmacılar ile katılımcılar Kazakistan-Türkiye ilişkileri hakkında görüş alışverişinde bulundular. □

Қуанышбек баяндамасында Қазақстан мен Түркия арасындағы білім беру және ғылыми ынтымақтастықтың маңыздылығын атап өтіп, Түркияның бауырлас ел Қазақстанда Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті, Шет тілдер және іскерлік карьера университеті және Түркі академиясы сияқты академиялық институттарды құру арқылы екі ел арасындағы білім беру және ғылым саласындағы ынтымақтастықты жандандыруға үлкен үлес қосқанын айтты.

Панельді пікірталас соңында баяндамашылар мен қатысушылар Қазақстан-Түркия қарым-қатынастары бойынша пікір алмасты. □

26 ARALIK 2017 TARİHİNDE TÜRKİYE CUMHURİYETİ ORDU MİLLETVEKİLİ SAYIN METİN GÜNDOĞDU VE ALMATI BAŞKONSOLOSU SAYIN RIZA KAĞAN YILMAZ AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ'NÜ ZİYARET ETTİ.

2017 ЖЫЛДЫҢ 26 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА ТҮРКИЯ ПАРЛАМЕНТІНІҢ ДЕПУТАТЫ МЕТІН ГҮНДОҒДУ МЫРЗА МЕН ТҮРКИЯ РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ АЛМАТЫ ҚАЛАСЫНДАҒЫ БАС КОНСУЛЫ РЫЗА ҚАҒАН ЙЫЛМАЗ МЫРЗА ЕУРАЗИЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫНДА БОЛДЫ.

26 Aralık 2017 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Ordu Milletvekili Sayın Metin Gündoğdu ve Almatı Başkonsolosu Sayın Rıza Kağan Yılmaz Enstitümüz'ü ziyaret ettiler. Ziyaret sırasında Enstitümüz'ün personeli ile bir toplantı ger-

2017 жылдың 26 желтоқсанында Түркия Парламентінің депутаты Метин Гүндөғду мырза мен Түркия Республикасының Алматы қаласындағы Бас консулы Рыза Қаған Йылмаз мырза институтымызда болып қайтты. Кездесу барысында институтымыздың қызметкерлерімен танысып, жиналыс өткізді. Жиналысты Еуразия ғылыми-зерттеу институтының директоры құрметті доцент, доктор Вакур Сүмер мырза ашты. Вакур Сүмер мырза жиналыста институттың қызметі туралы ақпарат беріп, институттың Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің мақсаты мен міндетіне сәйкес ғылыми зерттеулер жүргізіп жатқанын айта кетті.

Жиналыс барысында Түркия Парламентінің депутаты құрметті Метин Гүндөғду мырза Түркия мен Қазақстан арасындағы қарым-қатынастардың ағымдағы жай-күйіне тоқталып өтіп, екі ел арасындағы қарым-қатынастардың болашағы туралы ойларымен бөлісті. Түркия Республикасының Алматы қаласындағы Бас консулы Рыза Қаған Йылмаз мырза өз кезегінде екі ел арасындағы қарым-қатынастардың түрлі салаларда

çekleştirildi. Toplantının açılışını yapan Avrasya Enstitü müdürü Sayın Doç. Dr. Vakur Sümer Enstitü'nün faaliyetleri hakkında bilgiler sunmanın yanı sıra Enstitünün bağlı olduğu Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi'nin misyon ve vizyonuna uygun akademik çalışmaların yürütüldüğünü dile getirdi.

одан әрі дамитындығына сенімін білдірді. Бұған қоса, Еуразия ғылыми-зерттеу институтының жасап жатқан ғылыми зерттеулері арқылы Түркия мен Қазақстанның ғылым саласындағы қарым-қатынастырын нығайтуға ықпал етінін айта отырып, институтымыздың жұмысына сәттілік тілейтіндігін жеткізді. □

Toplantının devamında Ordu Milletvekili Sayın Metin Gündoğdu, Türkiye ile Kazakistan arasındaki ilişkilerde son dönemlerdeki güncel gelişmelere değinmenin yanı sıra iki ülke arasındaki ilişkilerin geleceği hakkında görüşlerini paylaştı. Toplantıda Türkiye Cumhuriyeti Almatı Başkonsolosu Sayın Rıza Kağan Yılmaz da konuşmasında, iki ülke arasındaki

ilişkilerin çeşitli alanlarda daha da gelişeceğine inandığını bildirdi. Ayrıca Avrasya Araştırma Enstitüsü'nün yapmakta olduğu bilimsel çalışmalar ile akademik açıdan Türkiye ve Kazakistan arasındaki bağların güçlenmesine katkı sağladığını ifade ederek Enstitümüz'e çalışmalarında başarılar diledi. □

**28 ARALIK 2017 TARİHİNDE
MUĞLA ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM
ÜYELERİ PROF. DR. ALİ AKAR VE
DOÇ. DR. KENAN KOÇ AVRASYA
ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ'NÜ
ZİYARET ETTİ.**

2017 ЖЫЛДЫҢ 28 ЖЕЛТОҚСАН-
НЫНДА МУГЛА УНИВЕРСИТЕТІНІҢ
ОҚЫТУШЫЛАРЫ ПРОФЕССОР,
ДОКТОР АЛИ АКАР ЖӘНЕ ДОЦЕНТ,
ДОКТОР КЕНАН КОЧ ЕУРАЗИЯ
ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫН-
ДА БОЛДЫ.

Профессор, доктор Али Акар және доцент, доктор Кенан Кочтың Алматыға сапары аясында Институтымызда «Түрік тілінің тарихы» атты кітаптың таныстырылымы өтті. Еуразия ғылыми-зерттеу институтының директоры доцент, доктор Вакур Сүмердің кіріспе сөзімен басталған кездесу Акар мен Кочтың сөз сөйлеуімен жалғасты.

Коч өз сөзінде адамзаттың негізгі байланыс құралы болып табылатын тілдің әлеуметтік, саяси, экономикалық, мәдени және басқа да көптеген салаларда қоғамдарды іштен біріктіретін және қоғам ретінде қалыптастыруға мүмкіндік беретін негізгі құралдардың бірі екенін атап өтті. Коч тарихта әрбір қауымдастықтың өз тілінің болғандығын және кейбіреулері уақыт өте келе ұмытылғанына қарамастан, бүгінгі әлемде 3000-нан астам тілдің бар екендігін айтты.

Профессор, доктор Али Акар өз сөзінде «Түрік тілінің тарихы» атты кітапта қарасты-

Prof. Dr. Ali Akar ve Doç. Dr. Kenan Koç'un Almatı ziyaretleri kapsamında Enstitümüz'de "Türk Dilinin Tarihi" kitabının tanıtım toplantısı gerçekleştirildi. Avrasya araştırma Enstitüsü Müdürü Doç. Dr. Vakur Sümer'in takdim konuşmasıyla başlayan toplantı, Akar ve Koç'un konuşmalarıyla sürdü.

Koç konuşmasında insanoğlunun temel iletişim aracı olan dilin sosyal, siyasi, ekonomik, kültürel ve daha birçok alanda toplumları buluşturan ve bir toplum olarak oluşmalarını sağlayan ana araçlardan birisi olduğunu ifade etti. Tarihte her topluluğun kendilerine ait dillerinin olduğunu belirten Koç bunların bir bölümünün zaman içerisinde unutulup gitmesine rağmen bugün dünyada 3000'den fazla dilin konuşulmakta olduğunu dile getirdi.

Prof. Dr. Ali Akar konuşmasında dönemin tarihi ve coğrafyası hakkında genel ve temel bilgiler sunmanın yanı sıra o dönemde te-

рылған кезеңнің тарихы мен географиясы туралы жалпы және негізгі ақпарат беріп, сол кезде жарыққа шыққан негізгі туындыларға тоқталып өтті және оларға қатысты жасалған ғылыми зерттеулердің библиографиялық мәліметтерін ортаға салды. Akar түрік тілі сияқты тамыры терең, әрі осыншалық үлкен географиялық аймаққа таралған тілдердің өте аз екендігін ерекше атап өтті. Ол өз сөзінің жалғасында тіліміздің негізгі тарихы мен грамматикасын жазу үшін әуелі жазба тіліне айналған тілдердің негізгі көздерін анықтап, оларға қатысты жасалған ғылыми жұмыстарды біріктіру қажеттігін тілге тиек етті. Ол кітаптың мақсаты тіліміздің тарихи кезеңдерін таныстырып, сол кезеңдерде жазылған туындылар мен оларға қатысты ғылыми зерттеулер туралы жалпы ақпарат беру екенін түсіндірді. Профессор Akar «Бұл кітап Түрік тілі мен әдебиеті», Қазіргі түрік тілі мен әдебиеті және Түрік тілін оқыту

şekkül etmiş lehçenin temel eserlerini tanıtarak, söz konusu eserler üzerinde yapılan çalışmaların bibliyografik künyelerine de değindi. Türk dili kadar tarihi derinliği ve coğrafi yaygınlığı olan pek az dilin olduğunu vurgulayan Akar, konuşmasının devamında dilimizin esaslı tarihini ve gramerini yazmak için öncelikle, yazı dili haline gelmiş lehçelerin temel kaynaklarını tespit etmek ve bunlar üzerinde yapılan çalışmaları bir araya getirmek gerektiğini vurguladı. Kitabın hedefinin, dilimizin tarihi dönemlerini tanıtarak bu dönemlerde yazılan eserler ile bunlar hakkındaki çalışmalarla ilgili genel bilgilerin verilmesi olduğunu açıkladı. Prof. Akar, "Bu kitap, her ne kadar Türk Dili ve Edebiyatı, Çağdaş Türk Lehçe ve Edebiyatları, Türkçe Öğretmenliği bölümlerinde okutulan Türk dili tarihi ile ilgili dersler için hazırlanmış olsa da Türkoloji ile ilgili genel bilgi edinmek isteyenlerin de her zaman başvuracağı bir temel kaynak özelliği taşımaktadır" şek-

бөлімдерінде оқытылатын Түрік тілінің тарихы бойынша курстарға арналған болса да, Түркітану жайлы жалпы ақпарат алғысы келетіндер үшін де пайдалы" деді.

Кездесу соңында профессор, доктор Али Акар және доцент, доктор Кенан Коч Қазақстанның латын әліпбиіне көшу туралы шешім қабылдағаны түрік тілдерін бір-бірімен жақындастыра түсу үшін өте пайдалы екенін айтты және институтымыздың жұмысына табыс тіледі. □

linde görüşlerini bildirdi.

Toplantı sonunda, Prof. Dr. Ali Akar ve Doç. Dr. Kenan Koç Kazakistan'ın Latin alfabesine geçme kararını almasının Türk dillerini birbirine daha da yakınlaştırılması için çok faydalı olduğunu vurgulayarak, Enstitümüz'e gelecekteki çalışmalarında başarılar diledi. □

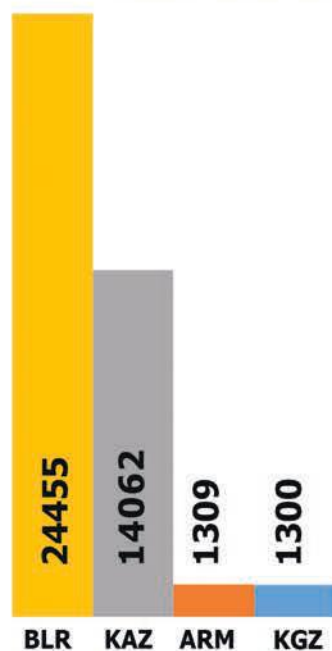
ERI Infographic No.2

РЕСЕЙДІҢ САУДА ДИНАМИКАСЫ / RUSYA TİCARET DİNAMİKLERİ TRADE DYNAMICS OF RUSSIA

Direction of Total Trade*

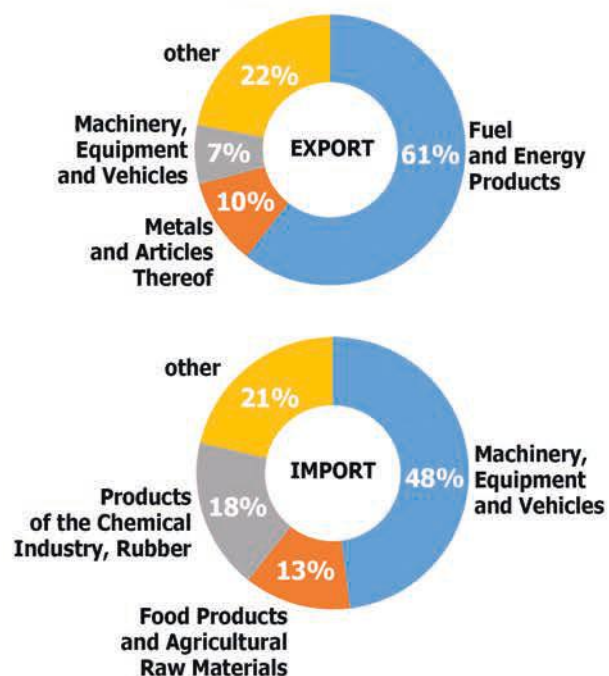

Total Trade with EAEU (mln.\$)*

*January-October 2017

Total Trade*

How to cite: Eurasian Research Institute, (2017). Trade Dynamics of Russia ERI Infographics No.2

Akademik Türkçe Kursu

Avrasya Araştırma Enstitüsü 19 Ekim 2015 tarihinde Akademik Türkçe kursu verilmeye başlamıştır. Bu kursun amacı katılımcılara makale, bildiri, tez, kitap gibi akademik metinleri okuma, not alma, çıkarımda bulunma konularında eğitim vermektir. Kurslar başlangıç ve orta seviye olmak üzere iki seviyede olacaktır.

HAFTA İÇİ VE HAFTA SONU GRUPLARI

Kurs hakkında bilgi almak ve başvuru için aşağıdaki telefon numarasını arayabilirsiniz.

Başvuru Yeri:

Almalı Avdanı, Mametova 48, 050004 Almatı.

+7 (727) 279 24 26 içhat: 109

19 қазан 2015 жылы Еуразия ғылыми-зерттеу институты «Түрік тілін ғылыми тұрғыдан жетілдіру» курстары басталды. Курстың мақсаты тыңдармандарға мақаладағы, баяндамадағы, диссертация және кітаптардағы академиялық мәтіндерді оқуды, ғылыми тұрғыдан жазуды және қорытынды жасай білуді үйрету болып табылады. Қосымша мағлұмат алу және өтініштерді беру үшін төменде көрсетілген байланыстар арқылы хабарласуға болады. Курстар апта ішінде және апта соңында өткізіледі.

Өтініштерді қабылдау мекенжайы:

Алмалы ауданы, Мәметова көшесі 48, 050004 Алматы,

тел: +7 (727) 279 24 26

(ішкі нөмір 109)

Asya Avrupa / Азия Еуропа
(Haber – Yorum) / (Ақпараттық – сараптама)

Avrasya Araştırma Enstitüsü Yayınıdır
Еуразия ғылыми-зерттеу институты басылымы

Ocak 2018 Sayı: 25
Қаңтар 2018 жыл №25